

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om kreditförvärvare och kreditförvaltare och till lag om ändring av 7 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare. I propositionen föreslås det också ändringar i kreditinstitutslagen, lagen om Finansinspektionen, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter, konsumentskyddslagen, lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, lagen om ett positivt kreditupplysningsregister och värdepappersmarknadslagen.

I den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare ska det föreskrivas om de krav som ställs på förvärvare av sådana nödlidande krediter som är beviljade av kreditinstitut och på sådan förvaltning av dessa krediter som utförs för förvärvarnas räkning. Det föreslås att kreditförvärvaren ska vara skyldig att informera gäldenären om överlåtelse av en nödlidande kredit som är beviljad av ett kreditinstitut och att kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare att förvalta den kredit som beviljats konsumenten. Kreditförvaltningsåtgärder som utförs för kreditförvärvares räkning ska förutsätta ett verksamhetstillstånd som är beviljat av Finansinspektionen. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd som kreditförvaltare och om handläggningen av ansökningar om verksamhetstillstånd, om innehav av gäldenärens medel, om den förteckning över kreditförvaltare som upprätthålls av Finansinspektionen, om kreditförvaltningsavtal, om bevarande av uppgifter om kreditförvaltning samt om utkontraktering av kreditförvaltningsåtgärder.

Det ska vara möjligt att på grundval av ett verksamhetstillstånd som beviljats i en annan EES-stat tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland. Dessutom föreslås det bestämmelser om skyldighet för en kreditförvaltare som beviljats verksamhetstillstånd enligt den föreslagna lagen att meddela när denne har för avsikt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat samt om det förfarande som Finansinspektionen ska tillämpa i ett sådant fall.

Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet enligt den föreslagna lagen. Enligt förslaget fogas till lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter bestämmelser om tillsynsavgifter som ska tas ut av kreditförvärvare och kreditförvaltare.

Till konsumentskyddslagen ska det fogas bestämmelser om tillhandahållande av betalningsarrangemang och om de uppgifter som ska lämnas i samband med ändring av kreditavtal. Till kreditinstitutslagen ska det fogas bestämmelser om kreditinstituts skyldigheter vid överlåtelse av nödlidande krediter. För att förtydliga behörighetsfördelningen mellan Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Finansinspektionen görs i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet en precisering. Det föreslås att bestämmelserna om rapporteringsskyldighet i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt om anmälningsplikt i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister preciseras när det gäller kreditförvaltare.

Genom de föreslagna lagarna genomförs direktivet som gäller kreditförvaltare och kreditförvärvare. Dessutom föreslås det en ändring i värdepappersmarknadslagen för att komplettera ett tidigare genomförande av ett så kallat ändringsdirektiv av öppenhetsdirektivet.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	5
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll.....	7
3 Nuläge och bedömning av nuläget	10
3.1 Bestämmelser om kreditförvärvare och kreditförvaltare	10
3.2 Bestämmelser om indrivningsverksamhet.....	11
3.2.1 Lagen om indrivning av fordringar.....	11
3.2.2 Lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet	12
3.3 Behörig myndighet och tillsynsbefogenheter	14
3.3.1 Behörig myndighet	14
3.3.2 Finansinspektionens tillsynsbefogenheter	14
3.3.3 Ändringar föranledda av kredithanteringsdirektivet i Finansinspektionens tillsynsbefogenheter	19
3.3.4 Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	21
3.4 Kreditinstitutsverksamhet	21
3.5 Ändringar i konsumentskyddslagen	22
3.6 Ändring av värdepappersmarknadslagen.....	23
4 Förslagen och deras konsekvenser	23
4.1 De viktigaste förslagen	23
4.1.1 Bestämmelser om kreditförvärvare och kreditförvaltare	23
4.1.2 Ändringar i konsumentskyddslagen	24
4.1.3 Ändring av värdepappersmarknadslagen.....	25
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	25
4.2.1 Bestämmelser som gäller genomförande av kredithanteringsdirektivet.....	25
4.2.1.1 Ekonomiska konsekvenser.....	25
4.2.1.2 Konsekvenser för företagsverksamheten.....	26
4.2.1.3 Konsekvenser för konsumenterna och gäldenärerna	28
4.2.1.4 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	28
4.2.2 Tillsyn över betalningsinstituts indrivningsverksamhet	29
4.2.3 Ändring av värdepappersmarknadslagen.....	30
5 Alternativa handlingsvägar.....	30
5.1 Behörig myndighet enligt kredithanteringsdirektivet	30
5.2 Den behöriga myndighetens befogenheter samt administrativa påföljder	31
5.3 Nationellt handlingsutrymme enligt kredithanteringsdirektivet	32
6 Remissvar	33
6.1 Remissvar	33
6.2 Centrala ändringar till följd av remissvaren och annan fortsatt beredning.....	35
7 Specialmotivering.....	37
7.1 Lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare.....	37
7.2 Kreditinstitutslagen.....	56
7.3 Lagen om Finansinspektionen	57

7.4 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	57
7.5 Konsumentskyddslagen	58
7.6 Lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet	59
7.7 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	60
7.8 Lagen om ett positivt kreditupplysningsregister.....	61
7.9 Värdepappersmarknadslagen	61
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	61
9 Ikraftträdande	61
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	62
10.1 Frihet att idka näring.....	62
10.2 Administrativa påföljder	63
10.3 Skattenaturen i Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	65
10.4 Skyddet för privatlivet och personuppgifter	66
10.5 Användning av det nationella handlingsutrymmet	68
LAGFÖRSLAG.....	70
1. Lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare	70
2. Lag om ändring av 15 kap. i kreditinstitutslagen	81
3. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	82
4. Lag om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	83
5. Lag om ändring av 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen	84
6. Lag om ändring av 2 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.....	85
7. Lag om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	86
8. Lag om ändring av 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister	87
9. Lag om ändring av 7 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen.....	87
BILAGA.....	89
PARALLELLTEXTER.....	89
2. Lag om ändring av 15 kap. i kreditinstitutslagen	89
3. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	90
4. Lag om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	92
5. Lag om ändring av 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen	93
6. Lag om ändring av 2 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.....	96
7. Lag om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	96
8. Lag om ändring av 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister	97
9. Lag om ändring av 7 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen.....	98

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europaparlamentet och rådet antog den 24 november 2021 direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (nedan *kredithanteringsdirektivet*). Direktivet publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 8 december 2021 och trädde i kraft den tjugonde dagen efter publikationen, det vill säga den 28 december 2021. Medlemsstaterna ska senast den 29 december 2023 ha utfärdat och offentliggjort de lagar och andra författningar som efterlevnaden av direktivet förutsätter samt ha börjat tillämpa dessa bestämmelser från och med den 30 december 2023.

Bakgrunden till propositionen är dessutom ett noterat behov av precisering när det gäller genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/50/EU om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad, av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och av kommissionens direktiv 2007/14/EG om tillämpningsföreskrifter för vissa bestämmelser i direktiv 2004/109/EG, nedan *ändringsdirektivet till öppenhetsdirektivet*, (se RP 11/2015 rd).

1.2 Beredning

Beredningen av EU-rättsakten

Den 14 mars 2018 antog kommissionen den andra uppföljningsrapporten om minskning av kreditinstituts nödlidande krediter i Europa. I samband med uppföljningsrapporten föreslog kommissionen ett åtgärds paket för att lösa det problem som orsakats av nödlidande krediter och förhindra att de ökar i framtiden. Bakgrunden till åtgärds paketet var den handlingsplan för minskning av nödlidande krediter som rådet hade antagit den 11 juli 2017 och beslutet att utifrån kommissionens uppföljningsrapport bedöma hur problemet utvecklas och hur handlingsplanen framskrider. I handlingsplanen uppmanades olika institutioner att vidta åtgärder genom vilka det är möjligt att ingripa i den stora andelen nödlidande krediter i bankernas balansräkningar i Europa och att förhindra att nödlidande krediter uppstår i framtiden. Handlingsplanen är en del av en mer omfattande helhet vars syfte är att minska riskerna inom banksektorn och att utveckla en bankunion.

Åtgärds paketet innehöll två lagstiftningsförslag, som omfattade tre lagstiftningspaket. Det första av dessa var kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller minsta förlusttäckning för nödlidande exponeringar (COM(2018) 134 final, nedan *förslaget till förordning*). I förslaget till förordning föreslogs en lagstadgad säkerhetsmekanism mot alltför stor framtida ackumulering av nödlidande krediter och motsvarande andra exponeringar i bankernas balansräkningar utan tillräcklig förlusttäckning (den så kallade *prudential backstop*-mekanismen). Genom förslaget till förordning uppmuntrades kreditinstituten att redovisa tillräckliga kreditförlustreserver för beviljade krediter, utifall att de senare ändras till nödlidande exponeringar. I annat fall skulle kreditinstituten bli tvungna att göra avdrag från sitt kärnprimärkapital enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (nedan *EU:s tillsynsförordning*). Syftet med

förslaget var framför allt att ingripa i att de europeiska bankerna inte avsätter tillräckliga reserveringar för förväntade kreditförluster och dröjer med att omstrukturera skulderna, eftersom de inte vill redovisa förluster i sina bokslut.

I ett annat lagstiftningsförslag föreslogs det att ett nytt direktiv om förvaltning, förvärv och återvinning av säkerhet när det gäller kreditinstituts nödlidande krediter ska antas (kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kreditförvaltare, kreditförvärvare och återvinning av säkerhet, COM(2018) 135 final, nedan *förslaget till direktiv*).

Förslaget till direktiv innehöll bestämmelser om kreditförvaltare och kreditförvärvare. I förslaget avses med kreditförvaltare en fysisk person eller ett företag som utför separat specificerade kreditförvaltningsåtgärder för kreditgivarens räkning. Kreditförvaltarna ska enligt förslaget till direktiv vara skyldiga att ha verksamhetstillstånd och omfattas av den offentliga tillsynen. Medlemsstaterna åläggs skyldighet att föra ett offentligt register över kreditförvaltare. I bestämmelserna om kreditförvärvare i förslaget till direktiv åläggs kreditförvärvarna skyldighet att lämna uppgifter som gäller förvärv av lånefordringar till den behöriga myndigheten i medlemsstaten.

Ett annat lagstiftningspaket, som var en del av förslaget till direktiv, innehöll bestämmelser om effektivare ianspråkstagande av säkerhet utanför domstol (så kallad *Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement*, det vill säga påskyndat ianspråkstagande av säkerhet utanför domstol). Till tillämpningsområdet för de föreslagna bestämmelserna om påskyndat ianspråkstagande av säkerhet utanför domstol hör sådana indirekta låneavtal mellan en borgenär och en gäldenär som bedriver affärsverksamhet för vilka säkerheten utgörs av fast eller lös egendom som ägs av gäldenären. Att föga ett påskyndat ianspråkstagande av säkerhet utanför domstol till låne- och säkerhetsarrangemanget skulle innebära att borgenären, när de villkor som nämns i förslaget uppfylls, kan inleda ett förfarande där säkerheten tas i anspråk direkt med stöd av avtalet mellan parterna utan domstolsbeslut.

De åtgärder som ingick i åtgärds paketet var avsedda att stödja varandra. Genom att föreskriva om ett lagstadgat reserveringsarrangemang som tryggar solvensen strävade man efter att i tillräcklig utsträckning täcka framtida kreditförluster som orsakas av nödlidande exponeringar. Samtidigt uppmuntrades avveckling och försäljning av sådana lån. Syftet med direktivförslaget var att främja andrahandsmarknaden för nödlidande exponeringar. En fungerande andrahandsmarknad ökar efterfrågan på nödlidande exponeringar och höjer sålunda deras marknadsvärde. Genom att införa ett påskyndat ianspråkstagande av säkerhet utanför domstol strävade man efter att minska kostnaderna för avveckling av nödlidande exponeringar.

En uppföljningsrapport lämnades för kännedom till riksdagen genom en kompletterande E-skrivelse den 19 april 2018 (EJ 11/2018 vp). Statsrådets skrivelse om de lagstiftningsåtgärder som ingår i förslagen till förordning och direktiv lämnades till riksdagen den 24 november 2018 (U 27/2018 rd). Den 26 juni 2018 godkände stora utskottet riksdagens ståndpunkt om förslaget till direktiv (StoURS 78/2018 rd).

I mars 2019 nådde Europeiska unionens råd ett förhandlingsmandat om ett sakkomplex som gäller andrahandsmarknaden för nödlidande lån. De bestämmelser som ingår i förhandlingsmandatet gäller förordningsbaserade solvenskrav för nödlidande krediter samt en direktivbaserad rättslig referensram för förvaltning och förvärv av kreditinstituts nödlidande krediter. I detta sammanhang gjordes förslaget till direktiv med anknytning till åtgärder som hänger samman med ianspråkstagande av säkerheter till en egen helhet (se statsrådets

kompletterande skrivelse UK 10/2019 rd). Motsvarande riktlinje fastställdes i Europaparlamentet i oktober 2019.

Den 17 april 2019 antog Europaparlamentet och rådet förordningen (EU) 2019/630 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller minsta förlusttäckning för nödlidande exponeringar. Förordningen trädde i kraft den 26 april 2019. Med utgångspunkt i de förslag som gäller kreditförvaltare och kreditköpare antogs kredithanteringsdirektivet. Behandlingen av förslaget till åtgärder för ianspråkstagande av säkerheter pågår fortfarande i EU:s lagstiftande institutioner.

Beredningen av propositionen

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med arbets- och näringsministeriet och justitieministeriet. Utkastet till proposition var på remiss 13.9–18.10.2024. Utlåtanden lämnades av 16 instanser. I avsnitt 6 redogörs för remissvaren och hur de har beaktats i regeringspropositionen.

Regeringspropositionen har inte beretts inom den tidsfrist som föreskrivits i samband med att ovannämnda direktiv trädde i kraft. Fördröjningen av det nationella genomförandet av direktivet har berott på flertydighet avseende det huvudsakliga ansvariga ministeriet och begränsade personalresurser vid ministeriernas lagberedning.

Beredningsunderlagen till propositionen hittas med identifieringskod VM119:00/2024 i den offentliga tjänsten på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Avdelning I i kredithanteringsdirektivet omfattar direktivets syfte, tillämpningsområde och definitioner. Enligt artikel 2 ska direktivet tillämpas på kreditförvärvare som förvärvar kreditgivarens rättigheter enligt ett av ett kreditinstitut ingått nödlidande kreditavtal eller som förvärvar det nödlidande kreditavtalet i sig samt på kreditförvaltare som förvaltar sådana krediter för kreditförvärvarens räkning. Med nödlidande kreditavtal avses enligt artikel 3.13 i direktivet ett kreditavtal som klassificerats som en nödlidande exponering i enlighet med artikel 47a i EU:s tillsynsförordning. Ett kreditavtal anses enligt artikel 47a i EU:s tillsynsförordning vara nödlidande när ett kreditinstitut anser att det är osannolikt att gäldenären kommer att betala sina kreditförpliktelser helt och hållet utan att institutet tillgriper åtgärder som att återvinna säkerheten, eller när krediten är förfallen till betalning sedan mer än 90 dagar. Som nödlidande anses också bland annat en exponering vars värde anses nedskrivet i enlighet med tillämpliga redovisningsregler.

Dessutom föreskrivs i artikel 2 i direktivet om vissa avgränsningar av tillämpningsområdet. Direktivet tillämpas inte när ett kreditinstitut är förvärvare eller förvaltare. Det tillämpas inte heller på kreditförvaltning som utförs av en annan kreditgivare än ett kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (nedan *konsumentkreditdirektivet*) eller artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (nedan *direktivet om bostadskrediter*). Medlemsstaterna kan undanta

kreditförvaltning som utförs av notarius publicus och stämningsmän eller advokater från direktivets tillämpningsområde när de utför kreditförvaltningsåtgärder som en del av sitt yrke.

Kredithanteringsdirektivet påverkar inte de avtals- eller privaträttsliga principer enligt nationell lagstiftning som gäller överlåtelse av kreditgivarens rättigheter enligt ett kreditavtal eller av själva kreditavtalet, och inte heller konsumentskyddet och kredittagarnas rättigheter.

Kreditförvaltning

I avdelning II i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om kraven för kreditförvaltare. En förutsättning för att bedriva kreditförvaltningsverksamhet är ett verksamhetstillstånd som beviljats av den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten och som beviljas enligt förutsättningarna i artikel 5 i direktivet. Till dessa förutsättningar hör bland annat att medlemmarna i sökandens lednings- eller förvaltningsorgan har ett tillräckligt gott anseende och tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva verksamhet. Till förutsättningarna hör också fungerande förvaltnings- och styrningssystem och adekvata interna kontrollmekanismer. Enligt artikel 6 i direktivet ska medlemsstaterna fastställa huruvida kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsåtgärder på deras territorium får ta emot och inneha medel från kredittagare för att överföra dessa medel till kreditförvärvare. Kredittagarnas medel ska förvaras på ett separat konto och betalningar till kreditförvaltaren ska anses ha betalats till kreditförvärvaren.

I artiklarna 7 och 8 i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om förfarandet för beviljande av verksamhetstillstånd samt återkallandet av verksamhetstillstånd. Ett verksamhetstillstånd ska handläggas inom 90 dagar efter mottagandet av en fullständig ansökan. Medlemsstaterna ska säkerställa att den behöriga myndigheten har befogenhet att återkalla en kreditförvaltares verksamhetstillstånd bland annat om kreditförvaltaren inte längre uppfyller de föreskrivna förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd eller begår en allvarlig överträdelse av de bestämmelser som tillämpas på verksamheten. Enligt artikel 9 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna inrättar och upprätthåller en förteckning eller ett register över de kreditförvaltare som har verksamhetstillstånd för tillhandahållande av tjänster på medlemsstaternas territorium. I artikel 10 i direktivet föreskrivs det om de allmänna principer som ska följas i kontakterna med kredittagarna samt om skyldigheten att meddela kredittagarna om överlåtelse av nödlidande krediter och om de uppgifter som ska bifogas ett sådant meddelande.

Enligt artikel 11 i kredithanteringsdirektivet ska kreditförvaltaren ingå ett kreditförvaltningsavtal med kreditförvärvaren om tillhandahållandet av tjänster. Artikeln innehåller krav på vad som ska ingå i avtalet samt på att uppgifter om avtalsförhållandet ska bevaras och lämnas till den behöriga myndigheten. Bestämmelser om utkontraktering av en kreditförvaltares åtgärder till en extern tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster finns i artikel 12 i direktivet. Utkontrakteringen ska ske genom ett skriftligt avtal. Det är förbjudet att samtidigt utkontraktera alla kreditförvaltningsåtgärder till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster, och utkontrakteringen får inte ske på ett sådant sätt att kvaliteten på kreditförvaltarens internkontroll eller sundheten eller kontinuiteten i kreditförvaltningsåtgärderna försvagas.

I kredithanteringsdirektivet ingår dessutom separata bestämmelser om friheten att tillhandahålla gränsöverskridande kreditförvaltningsåtgärder. Enligt artikel 13 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att en kreditförvaltare som har erhållit verksamhetstillstånd i värdmedlemsstaten har rätt att i unionen tillhandahålla de tjänster som omfattas av

verksamhetstillståndet. I artikeln föreskrivs det om det meddelande som ska lämnas till den behöriga myndigheten och om det förfarande som myndigheterna ska följa när en kreditförvaltare avser att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat. I artikel 14 i direktivet föreskrivs det om tillsynen över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten granskar och utvärderar efterlevnaden av kraven i direktivet avseende kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsåtgärder i en värdmedlemsstat. De behöriga myndigheterna ska samarbeta och vid behov begära hjälp av varandra med att genomföra sina uppgifter, särskilt när de utför inspektioner på plats. Dessutom föreskrivs det om förfarandet i situationer där de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten har bevisning för att en kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande kreditförvaltningstjänster på dess territorium bryter mot den lagstiftning som tillämpas på verksamheten.

Kreditförvärvare

Avdelning III i kredithanteringsdirektivet innehåller bestämmelser om kreditförvärvare. Enligt artikel 15 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att ett kreditinstitut tillhandahåller en presumtiv kreditförvärvare nödvändig information om en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller om det nödlidande kreditavtalet i sig och, i tillämpliga fall, om säkerheten, för att den presumtiva kreditförvärvaren före förvärvet av krediter ska kunna göra en bedömning av deras värde och av sannolikheten för att få ersättning enligt värde. Kreditinstituten ska regelbundet underrätta de behöriga myndigheterna om överlåtelse av nödlidande krediter. Europeiska bankmyndigheten (nedan *EBA*) ska utarbeta förslag till tekniska genomförandestandarder i enlighet med artikel 16 för att närmare ange de mallar som ska användas av kreditinstitut för tillhandahållande av ovannämnda information. Kommissionen antar de tekniska genomförandestandarderna.

Enligt artikel 17 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att en kreditförvärvare utser en kreditförvaltare för utförande av kreditförvaltningsåtgärder med avseende på en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, som ingåtts med konsumenter. Om en kreditförvärvare inte har hemvist eller hemort i EU, ska en kreditförvaltare utses för att utföra kreditförvaltningsåtgärder med avseende på en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, när kreditavtalet har ingåtts med fysiska personer, mikroföretag eller små och medelstora företag. Vårdmedlemsstaterna får utvidga de nämnda kraven till att omfatta andra kreditavtal. Medlemsstaterna får tillåta att kreditförvärvare anlitar fysiska personer för förvaltningen av de kreditavtal som de har förvärvat. Dessa fysiska personer ska omfattas av en nationell reglerings- och tillsynsordning och ska inte åtnjuta den frihet att utföra kreditförvaltningsverksamhet i en annan medlemsstat som föreskrivs i direktivet. Enligt artikel 18 i direktivet ska den behöriga myndigheten underrättas om att en kreditförvaltare har utsetts.

Enligt artikel 19 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna föreskriva att en kreditförvärvare som inte har hemvist eller hemort i EU skriftligen utser en företrädare som har hemvist eller hemort i EU. Företrädaren i fråga ska vara fullt ansvarig för efterlevnaden av de skyldigheter som åläggs kreditförvärvaren. I artikel 20 i direktivet föreskrivs det om en kreditförvärvares skyldighet att till den behöriga myndigheten meddela att en nödlidande kredit som kreditförvärvaren förvärvat överlåtits vidare samt om de uppgifter som ska bifogas meddelandet.

Tillsyn

Avdelning IV i kredithanteringsdirektivet innehåller bestämmelser om tillsyn. Enligt artikel 21 ska medlemsstaterna utse de behöriga myndigheter som är ansvariga för att utföra de uppgifter och åligganden som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom direktivet införlivas. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna har möjlighet att få den information som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter. Enligt artikel 22 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna ges alla de tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenheter att fastställa påföljder som krävs för att utföra sina uppgifter och åligganden enligt direktivet. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter kan kräva att en kreditförvaltare, en tillhandahållare av kreditförvaltning eller en kreditförvärvare eller dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 som inte uppfyller kraven i de nationella bestämmelser varigenom direktivet införlivas, på ett tidigt stadium vidtar alla åtgärder som krävs för att följa dessa bestämmelser. Enligt artikel 23 i direktivet ska medlemsstaterna också föreskriva lämpliga administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder för situationer där efterlevnaden av kraven i direktivet brister. De administrativa påföljderna och avhjälpande åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och ska omfatta åtminstone återkallande av ett verksamhetstillstånd för bedrivande av verksamhet som kreditförvaltare, ett beslut enligt vilket kreditförvaltaren eller kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 ska avhjälpa överträdelsen och upphöra med sitt agerande och inte upprepa det samt administrativa ekonomiska påföljder.

Övriga bestämmelser

I avdelning V i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om krav vid behandling av klagomål från kredittagare, om skydd av personuppgifter och om samarbete mellan behöriga myndigheter.

I avdelning VI i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om ändring av konsumtionskreditdirektivet och direktivet om bostadskrediter. Genom artikel 27.1 i direktivet fogas till konsumentkreditdirektivet bestämmelser om information om ändring av villkoren i ett kreditavtal. Genom artikel 27.2 i direktivet fogas till konsumentkreditdirektivet bestämmelser om försenad betalning och verkställighet. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare har adekvata riktlinjer och förfaranden så att de när så är lämpligt gör sitt yttersta för att medge skäliga anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. I fall där kreditgivaren har rätt att fastställa och påföra konsumenten avgifter på grund av betalningsförsummelsen kan medlemsstaterna också bestämma att dessa avgifter inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för de kostnader som denne ådragit sig till följd av betalningsförsummelsen. Medlemsstaterna får också tillåta kreditgivare att påföra konsumenten ytterligare avgifter i händelse av betalningsförsummelse. I sådana fall ska medlemsstaterna fastställa ett tak för sådana avgifter. Till direktivet om bostadskrediter fogas genom artikel 28.1 bestämmelser om information om ändring av bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal, genom artikel 28.2 bestämmelser om riktlinjer och förfaranden för skäliga anstånd, när så är lämpligt, innan verkställighetsförfaranden inleds samt genom artikel 28.3 bestämmelser om överlåtelse av kreditgivarens rättigheter eller kreditavtalet i sig.

I avdelning VII i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om kommissionens bedömning och översyn, om införlivandet av direktivet i den nationella lagstiftningen och om direktivets ikraftträdande.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Bestämmelser om kreditförvärvare och kreditförvaltare

I kredithanteringsdirektivet finns det bestämmelser om kraven för kreditförvärvare som förvärvar en kreditgivares rättigheter enligt ett av ett kreditinstitut ingått nödlidande kreditavtal eller som förvärvar det nödlidande kreditavtalet i sig samt för kreditförvaltare som förvaltar sådana krediter för en kreditförvärvares räkning. Det är fråga om en ny typ av reglering och i Finland finns ingen särskild gällande lagstiftning som är tillämplig på dessa aktörer. Tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet har avgränsats till kreditinstituts förvärv och förvaltning av nödlidande krediter och avsikten är inte att nationellt utvidga regleringen till sådana kreditavtal eller aktörer som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde. Av förekommen anledning kräver genomförandet av direktivet att en ny särskild lag stiftas. Lagen omfattar införande av ett i direktivet avsett system för verksamhetstillstånd som kreditförvaltare. Verksamhetstillståndet omfattar rättighet att tillhandahålla kreditförvaltnings tjänster i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3.2 Bestämmelser om indrivningsverksamhet

3.2.1 Lagen om indrivning av fordringar

De i kredithanteringsdirektivet avsedda kreditförvaltningsåtgärderna omfattar insamling eller indrivning av betalningar från en kredittagare avseende en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal, eller kreditavtalet i sig, i enlighet med nationell lagstiftning.

I lagen om indrivning av fordringar (513/1999, nedan *indrivningslagen*) föreskrivs om indrivning av fordringar. I indrivningslagen finns bestämmelser om indrivning av fordringar som förfallit till betalning samt om övriga omständigheter som har samband med indrivningen och som påverkar parternas ställning i ett skuldförhållande. Med indrivning avses i indrivningslagen åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning. Insamling av betalningar som hänför sig till en fordran som inte har förfallit till betalning omfattas inte av lagens tillämpningsområde. Indrivningslagen gäller både indrivning som borgenären själv utför och indrivning som grundar sig på ett uppdrag som borgenären har gett ett ombud. Lagen innehåller flera separata bestämmelser om indrivning av konsumentfordringar, till exempel om betalningskrav som lämnas till en gäldenär, om maximibeloppen för indrivningskostnader som tas ut av konsumenten och om tidsgränser för indrivningsåtgärder.

Enligt 4 § i indrivningslagen får det vid indrivning inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. Vid indrivning ska förhållningssättet till betalningsarrangemang vara ansvarsfullt. Bestämmelser om förfaranden som från konsumentsynpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) och bestämmelser om kreditgivarens skyldigheter gentemot konsumenten i händelse av försenad betalning i 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen.

Enligt 4 a § i indrivningslagen har gäldenären rätt att av borgenären på begäran kostnadsfritt få uppdaterade uppgifter om det totala beloppet av sina skulder och grunderna för dem, en specifikation över obetalda skulder och amorteringar på dem samt en utredning över hur upplupna räntor och kostnader på skuldkapitalet bestäms. Enligt 4 b § i indrivningslagen får indrivning inte fortsättas, om gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet. Indrivning får fortsättas trots bestridande, om gäldenären inte anger någon grund för bestridandet eller

åberopar endast en sådan grund som uppenbart inte har någon inverkan på gäldenärens betalningsskyldighet.

I 8 § i indrivningslagen om gäldenärens betalningsskydd förskrivs att om borgenären har överlåtit indrivningen till någon annan (*uppdragstagaren*), är en betalning som gäldenären erlagt till uppdragstagaren giltig gentemot borgenären. Ett avtal mellan gäldenären och uppdragstagaren om betalningstiden, sättet för betalningen eller andra arrangemang i anslutning till betalningen av fordran binder också borgenären.

Enligt 11 § i indrivningslagen ska medel som uppdragstagaren har drivit in för borgenärens räkning hållas separat från uppdragstagarens egna medel och deponeras på ett bankkonto eller förvaras på något annat tillförlitligt sätt. I 11 a § föreskrivs det om hur betalningarna räknas av från de olika delarna i fordran. De medel som influtit vid indrivningen får i första hand räknas av från räntan och först därefter från kapitalet. De medel som influtit vid indrivningen av en konsumentfordran får användas för avräkning av indrivningskostnaderna och räntan på dem först efter det att fordran och räntan på den har betalats.

Tillsyn över iakttagandet av bestämmelserna i indrivningslagen utövas av konsumentombudsmannen när indrivningen gäller en konsumentfordran. Med stöd av 15 § 3 punkten i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) kan en påföljdsavgift påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot nämnda bestämmelser i indrivningslagen.

Enligt 17 § i indrivningslagen döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet ger osann eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning eller om andra omständigheter av betydelse för gäldenären till böter. Bötesstraff är en påföljd också för överträdelse av bestämmelserna i 11 § i indrivningslagen.

3.2.2 Lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

Enligt 3 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018) får indrivningsverksamhet bedrivas endast av en sådan enskild näringsidkare eller juridisk person som har registrerat sig som aktör som bedriver indrivningsverksamhet enligt den lagen. Enligt 1 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet avses med indrivningsverksamhet indrivning av fordringar för någon annans räkning samt indrivning av egna fordringar i fall där det är uppenbart att fordringarna har övertagits endast för indrivning. I motiveringen till bestämmelsen (se RP 206/2017 rd, s. 19–20) konstateras det att det vanligen är fråga om övertagande av fordringar endast för indrivning i de fall då fordringarna har övertagits efter det att de har förfallit till betalning. När det gäller en fordran som ännu inte har förfallit till betalning och som har övertagits av en ny borgenär är den avgörande faktorn frågan om det har funnits någon annan motiverad orsak att överföra fordran än det att fordran kan drivas in av en ny borgenär.

I 2 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet föreskrivs det om avgränsning av tillämpningsområdet. Lagen tillämpas inte bland annat på tillfällig indrivningsverksamhet, om indrivningsverksamheten inte marknadsförs, indrivningsverksamhet som bedrivs av advokater eller deras biträden, sådan indrivning av ett dödsbos fordringar som en delägare i dödsboet eller boutredningsmannen utför eller sådan indrivning av ett konkursbos fordringar som konkursboets boförvaltare utför, utom om det är uppenbart att fordran har överförs till dödsboet eller konkursboet endast för indrivning.

Enligt 2 § 1 mom. 4 punkten i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet tillämpas den lagen inte på indrivningsverksamhet som bedrivs av ett i 4 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsett tillsynsobjekt. Denna bestämmelse om avgränsning av tillämpningsområdet leder till att Regionförvaltningsverket i Södra Finland inte har behörighet att övervaka den indrivningsverksamhet som dessa aktörer bedriver.

Bestämmelsen om avgränsning av tillämpningsområdet har identifierats som problematisk i fråga om sådana betalningsinstitut som också kan bedriva indrivningsverksamhet. En så kallad fakturerings tjänst kan i princip anses vara en betaltjänst som med stöd av 1 § 2 mom. 2 och 4 punkten i lagen om betalningsinstitut (297/2010) förutsätter tillstånd, om verksamheten omfattar mottagande av medel som tillhör andra för att förmedla medlen vidare. Även fakturerings tjänster som tillhandahålls av indrivningsbyråer före indrivning av en fordran som förfallit till betalning kan i princip betraktas som en tillståndspliktig betaltjänst, om aktören tillfälligt tar i besittning medel som tillhör någon annan för att förmedla medlen vidare. Regleringen leder till att till exempel sådana indrivningsbyråer vars belopp av de betalningstransaktioner som de genomfört under de 12 månader som föregått bedömningen sammanlagt har uppgått till över de i genomsnitt högst tre miljoner euro i månaden som fastställs i 7 § 2 mom. i lagen om betalningsinstitut måste ansöka om auktorisation för betalningsinstitut från Finansinspektionen. Mindre aktörer ska fortsättningsvis göra en anmälan till Finansinspektionen om tillhandahållande av betaltjänster utan verksamhetstillstånd (en så kallad registreringsanmälan). Om en sådan aktör som bedriver indrivningsverksamhet bedriver fakturerings tjänster och införs i registret över betalningsinstitut som betalningsinstitut, leder bestämmelsen om avgränsning av tillämpningsområdet för lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet till att verksamheten inte längre omfattas av den tillsyn som utövas av Regionförvaltningsverket i Södra Finland.

I och med att avgränsningen av tillämpningsområdet för lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet gäller indrivningsverksamhet som bedrivs av aktörer som står under Finansinspektionens tillsyn blir avgränsningen på motsvarande sätt problematisk även när det gäller tillsyn över indrivningsverksamhet som bedrivs av företag som utför kreditförvaltning.

Enligt 4 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet i sin tjänst ha en för indrivningsverksamheten ansvarig person som är myndig och tillförlitlig, som inte har försatts i konkurs, vars handlingsbehörighet inte har begränsats och för vilken det inte har förordnats en intressebevakare. Den ansvariga personen ska ha en genom lämplig examen visad kännedom om den lagstiftning som behövs vid bedrivandet av indrivningsverksamhet. Om en aktör som bedriver indrivningsverksamhet är en fysisk person, kan han eller hon själv vara den ansvariga personen. Den ansvariga personen är skyldig att se till att god indrivningssed iakttas i indrivningsverksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs lagenligt. Den ansvariga personen ska dessutom sörja för att de personer som deltar i indrivningsverksamheten har sådan tillräcklig yrkesskicklighet som uppgiften kräver.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och för register över dem som bedriver indrivningsverksamhet. Regionförvaltningsverket kan på de grunder som anges i 16 § i den lagen uppmana en aktör som bedriver indrivningsverksamhet att fullgöra sin skyldighet inom viss tid, ge aktören en varning och helt eller delvis förbjuda aktören att bedriva indrivningsverksamhet för högst sex månader. Regionförvaltningsverket får förena en uppmaning eller ett förbud med vite.

Enligt 8 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ska Regionförvaltningsverket i Södra Finland registrera anmälaren som aktör som bedriver indrivningsverksamhet, om

- 1) anmälaren har rätt att idka näring i Finland,
- 2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, har uppnått myndighetsålder och inte fått sin handlingsbehörighet begränsad och någon intressebevakare inte förordnats för honom eller henne,
- 3) anmälaren är tillförlitlig,
- 4) anmälaren är solvent,
- 5) anmälaren har anmält en person som uppfyller förutsättningarna enligt 4 § 1 mom. som ansvarig för indrivningsverksamheten,
- 6) anmälaren har förmåga att ha hand om kundmedlen,
- 7) anmälaren har förmåga att se till att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på behörigt sätt.

I 8 och 9 § i den lagen finns det närmare bestämmelser om bedömning av tillförlitlighet och solvens.

Enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 20 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, nedan *penningtvättslagen*) omfattas aktörer som bedriver indrivningsverksamhet av skyldigheterna enligt lagen. Till denna del är regionförvaltningsverket tillsynsmyndighet med stöd av 7 kap. 1 § 4 punkten i den lagen.

3.3 Behörig myndighet och tillsynsbefogenheter

3.3.1 Behörig myndighet

Enligt artikel 21.3 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna utse de behöriga myndigheter som är ansvariga för att utföra de uppgifter och åligganden som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom direktivet införlivas. Enligt artikel 22.1 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att hemmedlemstatens behöriga myndigheter, som utsetts enligt artikel 21.3, ges alla de tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenheter att fastställa påföljder som krävs för att utföra sina uppgifter och åligganden enligt direktivet.

Syftet med kredithanteringsdirektivet är att främja utvecklingen av en andrahandsmarknad för nödlidande krediter i EU genom att undanröja hinder för överlåtelse av nödlidande krediter från kreditinstitut till kreditförvärvare och genom att fastställa skyddsmekanismer för överlåtelse av detta slag och samtidigt trygga kredittagarnas rättigheter. Det är alltså fråga om bestämmelser med anknytning till finansmarknadens funktion. Med hänsyn till typen av bestämmelser och till de befogenheter som en behörig myndighet enligt kredithanteringsdirektivet förutsätts ha är Finansinspektionen lämpligast i Finland. Bestämmelser om Finansinspektionens uppgifter finns i 3 § i lagen om Finansinspektionen. Enligt paragrafens 1 mom. ska Finansinspektionen utöva tillsyn över finansmarknadsaktörernas verksamhet enligt vad som föreskrivs i den lagen och i någon annan lag. Dessutom främjar Finansinspektionen goda förfaranden på finansmarknaden och allmänhetens kunskaper om finansmarknaden. I paragrafens 2 och 3 mom. finns det bestämmelser om Finansinspektionens särskilda uppgiftsområden. Till Finansinspektionens uppgifter hör enligt 2 mom. 2 punkten bland annat att övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar de på dem tillämpliga bestämmelserna om finansmarknaden.

3.3.2 Finansinspektionens tillsynsbefogenheter

Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen. Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att få uppgifter samt granskningsrätt finns i 18–20, 20 a, 20 b, 21–25, 25 a och 25 b § i lagen om Finansinspektionen. Enligt 18 § i lagen om Finansinspektionen ska tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer utan hinder av sekretessbestämmelserna och utan obefogat dröjsmål till Finansinspektionen lämna de för utförandet av dess lagstadgade uppdrag relevanta uppgifter och redogörelser som den ber om. Motsvarande skyldighet har den som i ett tillsynsobjekt eller en annan finansmarknadsaktör har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen (1336/1997) och den som tillsynsobjektet eller någon annan finansmarknadsaktör har bestämmande inflytande i. Motsvarande gäller också företag som i egenskap av ombud för tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer eller annars på uppdrag av tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer sköter uppgifter i anslutning till dessas affärsverksamhet, bokföring, datasystem, riskhantering eller interna kontroll. Med stöd av 19 § i lagen om Finansinspektionen omfattar rätten att få uppgifter också erhållande av sådana uppgifter från tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers revisorer som Finansinspektionen behöver för att fullgöra sitt lagstadgade tillsynsuppdrag samt att för en viss tillsynsåtgärd få relevanta uppgifter av andra, om de av grundad anledning kan antas vara i besittning av information som är nödvändig för tillsynen.

Enligt 20 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att utreda om ett tillsynsobjekts eller en i 5 § 24 punkten i lagen om Finansinspektionen avsedd annan finansmarknadsaktörs ägare, styrelsemedlemmar, verkställande direktör eller anställda har den tillförlitlighet som lagen förutsätter. Enligt paragrafens 2 mom. föreskrivs i straffregisterlagen (770/1993) om Finansinspektionens rätt att få uppgifter ur straffregistret. Enligt 4 a § 1 mom. 2 punkten i straffregisterlagen lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet.

Enligt 22 § i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen rätt att vid behov kalla in och höra representanter för eller anställda hos juridiska personer som avses i 18, 19 och 21 § i den lagen eller fysiska personer som avses i de paragraferna. Då tillämpas förvaltningslagens (434/2003) bestämmelser om muntlig behandling. Den som underlåter att följa en kallelse kan inte föreläggas vite enligt 33 a § eller påföras en administrativ påföljd enligt 4 kap.

Enligt 24 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen trots sekretessbestämmelserna rätt att på tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers verksamhetsställen granska handlingar, upptagningar av telefonsamtal och elektronisk kommunikation, andra datatrafikuppgifter samt datasystem som gäller dessas verksamhet och förvaltning, i den utsträckning som behövs för att den ska kunna fullgöra sitt lagstadgade tillsynsuppdrag. Finansinspektionen har rätt att av tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer avgiftsfritt få behövliga kopior av sådana handlingar och andra upptagningar och datatrafikuppgifter som avses i den paragrafen. Enligt paragrafens 2 mom. gäller vad som i 1 mom. föreskrivs om tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer också företag som i egenskap av ombud för tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer eller annars på uppdrag av tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer sköter uppgifter i anslutning till dessas affärsverksamhet, bokföring, datasystem, riskhantering eller interna kontroll. Enligt paragrafens 3 mom. har Finansinspektionen dessutom utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av personer och företag som avses i 19, 21 och 23 § i lagen om

Finansinspektionen för granskning få handlingar och upptagningar som innehåller information av det slag som avses i nämnda paragraf.

Enligt 25 b § i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen rätt att på begäran få handräckning av polisen vid utförandet av uppdrag.

I 26–28, 28 a, 28 b, och 29–32 § i lagen om Finansinspektionen finns det bestämmelser om befogenheter som gäller auktoriserade tillsynsobjekt. Dessutom finns det i 32 a–32 c § bestämmelser om vissa tillsynsbefogenheter som gäller auktoriserade tillsynsobjekt och som gäller tillsynsobjekt som uttryckligen nämns i nämnda paragrafer.

Enligt 26 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen får Finansinspektionen återkalla ett tillsynsobjekts verksamhetstillstånd, om uppnåendet av de för tillsynen över finansmarknaden i 1 § i den lagen uppställda målen inte tillräckligt väl kan tryggas genom begränsning av tillsynsobjektets verksamhet i enlighet med 27 § i den lagen eller genom andra åtgärder enligt den lagen eller genom åtgärder som föreskrivs någon annanstans i lag och det inte längre finns väsentliga förutsättningar för beviljande av verksamhetstillstånd eller inledande av verksamhet eller tillsynsobjektet grovt har underlåtit att iaktta förbud eller rättelsebeslut som Finansinspektionen har utfärdat med stöd av 33 § eller någon annan lag.

Enligt paragrafens 2 mom. får Finansinspektionen återkalla ett tillsynsobjekts verksamhetstillstånd eller framställa att det återkallas också om

- 1) det i tillsynsobjektets verksamhet har skett väsentliga överträdelser av bestämmelser som gäller finansmarknaden eller av bestämmelser och föreskrifter som en myndighet har meddelat med stöd av dem, av tillståndsvillkor eller av stadgar för tillsynsobjektets verksamhet,
- 2) tillsynsobjektet har inställt sin verksamhet för mer än sex månader eller försatts i likvidation,
- 3) tillsynsobjektets verksamhet inte har inletts inom tolv månader efter det att verksamhetstillståndet beviljades eller
- 4) väsentligt oriktiga eller bristfälliga upplysningar om omständigheter som är relevanta för regleringen eller tillsynen lämnades när verksamhetstillståndet söktes.

Enligt paragrafens 3 mom. ska Finansinspektionen före ett beslut bereda tillsynsobjektet en skälig tid för att avhjälpa bristen, om det inte för att trygga uppnåendet av de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 § i lagen om Finansinspektionen är nödvändigt att återkalla verksamhetstillståndet omedelbart. Enligt paragrafens 5 mom. ska Finansinspektionen återkalla ett verksamhetstillstånd som den beviljat ett tillsynsobjekt eller föreslå att verksamhetstillståndet återkallas, om tillsynsobjektet har försatts i konkurs, försatts i likvidation genom registermyndighetens eller en domstols lagakraftvunna beslut eller om likvidatorerna har gett slutredovisning om likvidationen.

Enligt 27 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen kan Finansinspektionen för viss tid begränsa ett tillsynsobjekts tillståndsenliga verksamhet, om de villkor för återkallande av verksamhetstillståndet som nämns i 26 § 1 mom. 1–3 punkten i den lagen är uppfyllda eller om det annars i tillsynsobjektets verksamhet har konstaterats förekomma oskicklighet eller oförsiktighet och det är uppenbart att fortsatt verksamhet allvarligt skulle äventyra förverkligandet av de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 § i den lagen. Om saken inte har kunnat rättas till inom utsatt tid kan enligt paragrafens 2 mom. Finansinspektionen ändra tillståndsvillkoren eller föreslå att dessa ändras så att verksamheten varaktigt begränsas.

Enligt 28 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen kan Finansinspektionen för viss tid, högst fem år, förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen, medlem eller ersättare i förvaltningsrådet eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett auktoriserat

tillsynsobjekt eller att sköta uppdrag som är direkt underställda verkställande direktören, med vilket avses de högsta ledningsuppdragen i ett auktoriserat tillsynsobjekt eller uppdrag där tillsynsobjektet de facto leds, om personen vid skötseln av sina uppgifter har visat uppenbar oskicklighet eller oförsiktighet och om det är uppenbart att detta allvarligt kan äventyra de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 § i den lagen eller om personen i fråga inte uppfyller de krav på yrkesskicklighet och tillförlitlighet som anges särskilt i lag.

Enligt 29 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen kan Finansinspektionen tillsätta ombud för att övervaka auktoriserade tillsynsobjekts verksamhet, om det vid skötseln av dess ärenden har förekommit oskicklighet, oförsiktighet eller missbruk eller om någon annan särskild orsak förutsätter det. Finansinspektionen kan tillsätta ett ombud också för att övervaka realiseringen av ett auktoriserat tillsynsobjekts egendom, om tillsynsobjektet har försatts i likvidation eller konkurs.

Enligt 32 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen har en representant för Finansinspektionen rätt att närvara när ett auktoriserat tillsynsobjekt håller sina besluts- och förvaltningsorgans möten och rätt att vid behov sammankalla möten. Representanten har rätt att yttra sig på mötena och att få de anmärkningar som den anser vara befogade förda till protokollet.

I 33, 33 a, 34, 35, och 35 a § i lagen om Finansinspektionen finns det bestämmelser om vissa allmänna befogenheter. I 33 § i den lagen föreskrivs det om verkställighetsförbud och rättelseuppmaning. Enligt paragrafens 1 mom. kan Finansinspektionen förbjuda verkställigheten av tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers beslut och av tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers planerade åtgärder, om beslutet eller åtgärden strider mot sådana bestämmelser om finansmarknaden som ska tillämpas på tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av de bestämmelserna, mot tillståndsvillkor eller mot föreskrifter som gäller tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörers verksamhet. Om ett tillsynsobjekt eller någon annan finansmarknadsaktör har verkställt ett beslut enligt 1 mom. eller genomfört sådana andra åtgärder som avses i 1 mom. kan Finansinspektionen enligt paragrafens 2 mom. ålägga tillsynsobjektet eller en annan finansmarknadsaktör att vidta åtgärder för att verkställa beslutet, återkalla åtgärden eller vidta rättelseåtgärder. Finansinspektionen ska för tillsynsobjektet eller en annan finansmarknadsaktör reservera en skälig tid för att verkställa beslutet, återkalla åtgärden eller vidta rättelseåtgärder, om detta inte allvarligt äventyrar de mål för tillsynen över finansmarknaden som föreskrivs i 1 § i lagen om Finansinspektionen. Enligt paragrafens 3 mom. kan Finansinspektionen ålägga tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer att upphöra med ett förfarande och förbjuda upprepning av förfarandet, om det strider mot de bestämmelser, föreskrifter, tillståndsvillkor eller regler som avses i 1 mom. Finansinspektionen ska ge ett tillsynsobjekt eller en finansmarknadsaktör tillfälle att inom en skälig tid rätta sitt förfarande, om detta inte allvarligt äventyrar de mål för tillsynen över finansmarknaden som föreskrivs i 1 § i lagen om Finansinspektionen. I enlighet med paragrafens 5 mom. kan sådana förbud och rättelseuppmaningar som avses i paragrafen av särskilda skäl riktas också till tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers anställda eller till andra som handlar för dess räkning.

I 33 a § föreskrivs det om vite. Om ett tillsynsobjekt eller en annan finansmarknadsaktör försummar att i sin verksamhet följa bestämmelserna om finansmarknaden eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av dem, ett verkställighetsförbud eller en rättelseuppmaning som Finansinspektionen har utfärdat med stöd av 33 § i lagen om Finansinspektionen eller något annat förordnande eller förbud som Finansinspektionen har utfärdat med stöd av lag, villkoren i sitt verksamhetstillstånd eller stadgarna om sin verksamhet, kan Finansinspektionen vid vite ålägga tillsynsobjektet eller finansmarknadsaktören att fullgöra sin skyldighet, om

försummelsen inte är obetydlig. Vite kan således av särskilda skäl föreläggas också anställda hos tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer samt andra som handlar för deras räkning. Finansinspektionen kan vid vite ålägga den som avses i 18, 19, 21, 23 och 24 § i lagen om Finansinspektionen att fullgöra sin skyldighet enligt de paragraferna, om försummelsen inte är obetydlig.

Enligt 34 § i lagen om Finansinspektionen kan Finansinspektionen för en utredning som behövs för tillsynen över ett tillsynsobjekt eller en annan finansmarknadsaktör och som kräver särskild sakkunskap anlita en revisor eller en annan utomstående sakkunnig. Denne handlar under straffrättsligt tjänsteansvar och har de rättigheter som nämns i 18, 19, 23 och 24 § i lagen om Finansinspektionen vid utförandet av sina offentligt rättsliga förvaltningsuppgifter enligt den lagen.

I 4 kap. i lagen om Finansinspektionen föreskrivs det om administrativa påföljder, det vill säga ordningsavgift enligt 38 §, offentlig varning enligt 39 § och påföljdsavgift enligt 40 §. I paragraferna om ordningsavgift och påföljdsavgift räknas de bestämmelser upp i fråga om vilka vid försummelse eller överträdelse påföljden i fråga kan åläggas. I 38 § 4 mom. i lagen om Finansinspektionen föreskrivs det att om gärningen eller försummelsen är särskilt klandervärd kan det i stället för ordningsavgift påföras en påföljdsavgift.

Enligt 39 § i lagen om Finansinspektionen ska Finansinspektionen meddela tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer en offentlig varning om de uppsåtligt eller av oaktsamhet handlar i strid med andra bestämmelser om finansmarknaden än de som avses i 38 § 1 mom. i den lagen eller 40 § 1 eller 2 mom. i den lagen eller i strid med föreskrifter som utfärdats med stöd av de bestämmelserna och under förutsättning att ärendet bedömt som en helhet inte föranleder strängare åtgärder.

Enligt 40 § 3 mom. i lagen om Finansinspektionen kan en påföljdsavgift inte påföras en fysisk person för en gärning eller försummelse som enligt lag är straffbar. Finansinspektionen får dock påföra påföljdsavgift och avstå från att anmäla ärendet till förundersökningsmyndigheten, om gärningen eller försummelsen med hänsyn till dess menlighet, gärningsmannens skuld sådana den framgår av gärningen, den vinning som erhållits och övriga omständigheter i anslutning till gärningen eller försummelsen anses vara ringa bedömd som en helhet. Enligt paragrafens 4 mom. kan en påföljdsavgift, utöver eller i stället för en påföljdsavgift som påförs en juridisk person, påföras en sådan person i den juridiska personens ledning vars förpliktelser har åsidosatts genom en gärning eller försummelse som avses i paragrafen. En förutsättning för att personen i fråga ska påföras påföljdsavgift är att denne på ett betydande sätt har bidragit till gärningen eller försummelsen.

I 41 § i lagen om Finansinspektionen föreskrivs det närmare om påförande av påföljdsavgift. Enligt paragrafens 2 mom. ska påföljdsavgiftens belopp baseras på en samlad bedömning, liksom också påförandet av en ordningsavgift enligt 38 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen. Vid bedömningen av beloppet ska hänsyn tas till förfarandets art, omfattning och varaktighet samt gärningsmannens ekonomiska ställning. Dessutom ska vid bedömningen beaktas den vinning som erhållits och den skada som orsakats genom förfarandet, om vinningen eller skadan kan bestämmas, gärningsmannens samarbete med Finansinspektionen för att utreda ärendet, åtgärder för att förhindra att överträdelsen upprepas, gärningsmannens övriga och tidigare överträdelser och försummelser i fråga om bestämmelserna om finansmarknaden samt förfarandets eventuella konsekvenser för det finansiella systemets stabilitet.

Enligt 42 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen kan Finansinspektionen avstå från att påföra ordningsavgift eller från att meddela offentlig varning, om 1) den i 38 eller 39 § i den lagen avsedda självantaget har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att ha upptäckt felet, utan dröjsmål har anmält felet till Finansinspektionen och det inte är fråga om allvarliga eller upprepade fel eller försummelser, 2) det felaktiga förfarandet kan anses vara obetydligt eller 3) det annars måste anses vara uppenbart oskäligt att påföra ordningsavgift eller meddela offentlig varning. Enligt paragrafens 2 mom. kan Finansinspektionen i stället för att påföra en påföljdsavgift meddela en offentlig varning på de grunder som föreskrivs i 1 mom. 2 och 3 punkten. Enligt paragrafens 3 mom. kan en ordningsavgift eller påföljdsavgift inte påföras en person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett brottmål som behandlas i domstol. Ordningsavgift eller påföljdsavgift kan inte heller påföras den som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom.

Enligt 43 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen ska Finansinspektionen utan dröjsmål offentliggöra ordningsavgifter, offentliga varningar och påföljdsavgifter efter det att den person som är föremål för beslutet har informerats om detta. Av offentliggörandet ska framgå huruvida beslutet att påföra eller meddela påföljden har vunnit laga kraft, överträdelsens art och slag samt identiteten hos den person som är ansvarig för överträdelsen. Information om en påföljd ska finnas tillgänglig på Finansinspektionens webbsidor i fem år. I enlighet med förutsättningarna i paragrafens 2 mom. kan Finansinspektionen skjuta upp offentliggörandet av beslutet om påföljd, offentliggöra beslutet om påföljd utan att ange namnet på den som ålagts en påföljd eller låta bli att offentliggöra ett beslut om påföljd, om det är oskäligt att namnet på den fysiska eller den juridiska person som ålagts en påföljd offentliggörs eller om offentliggörandet av påföljden äventyrar stabiliteten på finansmarknaden eller en myndighetsutredning. Det som i paragrafen föreskrivs om att offentliggöra ordningsavgifter, offentliga varningar och påföljdsavgifter ska också tillämpas på bland annat offentliggörande av i 33 och 33 a § i lagen om Finansinspektionen avsedda beslut.

3.3.3 Ändringar föranledda av kredithanteringsdirektivet i Finansinspektionens tillsynsbefogenheter

I artikel 21 i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om de behöriga myndigheternas tillsyn och i artikel 22 föreskrivs det närmare om de behöriga myndigheternas tillsynsroll och tillsynsbefogenheter. Enligt artikel 21.5 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas så att de behöriga myndigheterna från kreditförvärvare eller deras företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, kreditförvaltare, tillhandahållare av kreditförvaltning till vilka en kreditförvaltare utkontrakterat kreditförvaltningsåtgärder, kredittagare och andra personer eller offentliga myndigheter, kan erhålla den information som krävs för att utföra sina uppgifter. Enligt artikel 22.1 d, f och j i direktivet ska den behöriga myndighetens befogenheter omfatta befogenhet att utföra inspektioner på plats och skrivbordskontroller, befogenhet att se över utkontrakteringsavtal som ingåtts mellan kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltning samt befogenhet att kräva ytterligare information avseende överlåtelsen av en kreditgivares rättigheter enligt det nödlidande kreditavtalet eller av det nödlidande kreditavtalet i sig. Befogenheterna i fråga ingår i bestämmelserna i 18, 19, 22 och 24 § i lagen om Finansinspektionen.

Enligt artikel 22.1 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ges alla de tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenheter att fastställa påföljder som krävs för att utföra sina uppgifter och åligganden enligt direktivet. Enligt artikel 22.1 a ska dessa befogenheter omfatta befogenhet att bevilja eller neka ett verksamhetstillstånd enligt artiklarna 5 och 6 i direktivet. Dessa bestämmelser ingår i de föreslagna bestämmelserna om kreditförvaltare. Enligt artikel 22.1 b ska den behöriga

myndigheten ha befogenhet att återkalla verksamhetstillstånd med stöd av artikel 8 i direktivet. Bestämmelser om återkallande av tillsynsobjektets verksamhetstillstånd finns i 26 § i lagen om Finansinspektionen. Enligt artikel 22.1 c ska den behöriga myndighetens befogenheter omfatta befogenhet att förbjuda någon av kreditförvaltningsverksamheterna. Bestämmelser om begränsning av tillsynsobjektets tillståndsenliga verksamhet finns i 27 § i lagen om Finansinspektionen. Enligt artikel 22.1 g ska den behöriga myndighetens befogenheter omfatta befogenhet att kräva att kreditförvaltare avsätter medlemmar i sina lednings- eller förvaltningsorgan om dessa inte uppfyller kraven. Denna befogenhet ingår i 28 § i lagen om Finansinspektionen.

Enligt artikel 22.1 h och i kredithanteringsdirektivet ska den behöriga myndighetens befogenheter omfatta befogenhet att kräva att kreditförvaltare ändrar eller uppdaterar sina interna styrformer och interna kontrollmekanismer i syfte att effektivt säkerställa att kredittagarnas rättigheter respekteras i enlighet med den lagstiftning som reglerar kreditavtalet samt befogenhet att kräva att kreditförvaltare ändrar eller uppdaterar den policy som de har antagit för att säkerställa en rättvis och omsorgsfull behandling av kredittagarna samt registrering och handläggning av klagomål från kredittagare. Vidare ska medlemsstaterna i enlighet med artikel 22.7 säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter kan kräva att en kreditförvaltare, en tillhandahållare av kreditförvaltning eller en kreditförvärvare eller dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 som inte uppfyller kraven i de nationella bestämmelser varigenom direktivet införlivas, på ett tidigt stadium vidtar alla åtgärder som krävs för att följa dessa bestämmelser. De nämnda befogenheterna ingår i 33 § i lagen om Finansinspektionen.

I artikel 23 i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder. Enligt artikel 23.1 ska medlemsstaterna, utan att deras rätt att fastställa straffrättsliga påföljder påverkas, fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder som tillämpas i åtminstone de situationer som räknas upp i punkten. Enligt artikel 23.2 ska de administrativa påföljderna och avhjälpande åtgärderna vara effektiva, proportionella och avskräckande och ska omfatta åtminstone återkallande av verksamhetstillstånd som kreditförvaltare, ett beslut enligt vilket kreditförvaltaren eller kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 ska avhjälpa överträdelsen och upphöra med sitt agerande och inte upprepa det samt administrativa ekonomiska påföljder. Det är dock upp till medlemsstaten att besluta vilka påföljder eller åtgärder som är tillämpliga i respektive fall.

Med tanke på artikel 23.1 i kredithanteringsdirektivet är främst bestämmelserna om återkallande av verksamhetstillstånd i 26 § i lagen om Finansinspektionen, bestämmelserna om verkställighetsförbud och rättelseuppmaning i 33 § i den lagen och bestämmelserna om vite i 33 a § i den lagen av betydelse. Dessutom är bestämmelserna om administrativa påföljder i 4 kap. i den lagen av betydelse till denna del. I bestämmelserna om påföljdsavgift i lagen om Finansinspektionen räknas de bestämmelser upp där påföljden i fråga kan åläggas vid försummelse eller överträdelse av dem. Dessa bestämmelser ska kompletteras så att påföljden kan åläggas vid försummelse eller överträdelse av vissa sådana bestämmelser genom vilka kredithanteringsdirektivet införlivas i nationell lagstiftning. Administrativa påföljder enligt lag gör det möjligt att snabbt och effektivt ingripa i förfaranden som strider mot lagstiftningen, vilket effektiviserar tillsynen över finansiella enheter. Bestämmelserna om administrativa påföljder tryggar uppfyllandet av de lagstadgade kraven också genom sin allmänna förebyggande effekt.

Enligt artikel 23.4 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna, när de fastställer typen av administrativa påföljder eller andra administrativa

åtgärder och beloppet för de administrativa påföljdsavgifterna, beaktar relevanta omständigheter, inbegripet de omständigheter som räknas upp i artikel 23.4. I enlighet med 41 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen ska påföljdsavgiftens belopp alltid baseras på en samlad bedömning.

Enligt artikel 23.5 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna kan tillämpa de administrativa påföljderna och avhjälpande åtgärderna på medlemmarna i lednings- eller förvaltningsorganet och andra fysiska personer som enligt nationell rätt är skyldiga till överträdelsen. I 41 § 4 mom. i lagen om Finansinspektionen föreskrivs det om påförande av en påföljdsavgift för en person som hör till den juridiska personens ledning.

Enligt artikel 23.6 och 23.7 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de innan de behöriga myndigheterna fattar beslut om att ålägga de administrativa påföljderna eller avhjälpande åtgärderna ger den berörda tillfälle att bli hörd och att alla beslut genom vilka de administrativa påföljderna eller avhjälpande åtgärderna påförs är motiverade på lämpligt sätt och kan överklagas. Bestämmelser om sökande av ändring i Finansinspektionens beslut finns i 73 § i lagen om Finansinspektionen. Bestämmelser om förvaltningsförfarande finns i förvaltningslagen.

Enligt artikel 23.8 i kredithanteringsdirektivet får medlemsstaterna dessutom besluta att inte fastställa några regler om administrativa påföljder för överträdelser som är föremål för straffrättsliga påföljder enligt deras nationella rätt. Medlemsstaterna kan med andra ord överväga om det i fråga om administrativa påföljder till vissa delar ska föreskrivas straffrättsliga straff.

I artikel 14 i kredithanteringsdirektivet föreskrivs det om tillsynen över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster, om samarbete mellan myndigheter och om samordning av tillsynsåtgärder. Dessutom föreskrivs i artikel 26 i direktivet om samarbete mellan behöriga myndigheter. I lagen om Finansinspektionen finns det inte allmänna bestämmelser om samarbete mellan Finansinspektionen och en tillsynsmyndighet i en annan EES-stat. I lagen om Finansinspektionen avses med utländskt tillsynsobjekt ett företag som i lagarna i fråga motsvarar ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag, en AIF-förvaltare, ett försäkringsbolag, ett betalningsinstitut eller en central motparter som har en filial i Finland eller som tillhandahåller eller planerar att tillhandahålla tjänster i Finland utan att etablera en filial. I 6 kap. i lagen om Finansinspektionen finns bestämmelser om bland annat samarbete med tillsynsmyndigheten i värdstaten samt om tillsyn över utländska EES-filialer och andra utländska tillsynsobjekt och om samarbete med tillsynsmyndigheten i hemstaten. I kredithanteringsdirektivet föreskrivs det särskilt om bland annat genomförande av inspektioner på plats vid gränsöverskridande situationer och om förfarandet i situationer där de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten har bevisning för att en kreditförvaltare som utför gränsöverskridande kreditförvaltningstjänster på dess territorium bryter mot de bestämmelser som tillämpas på verksamheten. Av den orsaken är det motiverat att den lag som föreslås med anledning av genomförandet av kredithanteringsdirektivet ska innehålla behövliga särskilda bestämmelser om sådan tillsyn som förutsätts i artiklarna 14 och 26 i direktivet över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster och om samarbete med den behöriga myndigheten i en annan EES-stat.

Utifrån vad som anförs ovan kan det konstateras att Finansinspektionens tillsynsbefogenheter enligt 3 kap. i lagen om Finansinspektionen i huvudsak ger Finansinspektionen de tillsyns- och utredningsbefogenheter som kredithanteringsdirektivet förutsätter och att dessa bestämmelser inte behöver ändras med anledning av direktivet. När det gäller administrativa påföljder enligt

4 kap. i lagen om Finansinspektionen föreligger däremot ett ovan konstaterat behov av nationell lagstiftning för att på det sätt som förutsätts i kredithanteringsdirektivet kunna säkerställa effektiva, proportionella och avskräckande administrativa påföljder. Dessutom förutsätter genomförandet av kredithanteringsdirektivet särskilda bestämmelser när det gäller att samordna myndighetsverksamheten och tillsynen över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster.

3.3.4 Finansinspektionens tillsynsavgifter

Enligt 68 § i lagen om Finansinspektionen täcks kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet genom att ta ut åtgärdsavgifter och tillsynsavgifter. Åtgärdsavgifter tas ut till exempel för beviljade verksamhetstillstånd samt för andra prestationer. I lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) föreskrivs det om Finansinspektionens tillsynsobjekts skyldighet att betala Finansinspektionens tillsynsavgift och hur avgiften bestäms. Enligt 3 § i den lagen bestäms tillsynsavgift för varje kalenderår som en grundavgift, en proportionell avgift eller en kombinerad grundavgift och proportionell avgift. Grundavgiften är en fast avgift i euro. Enligt 12 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter svarar Finansinspektionen för bestämmandet och debiteringen av tillsynsavgiften. Finansinspektionens finansiering samt system för tillsynsavgifter beskrivs närmare i regeringens proposition RP 65/2023 rd.

Om Finansinspektionen utses till i kredithanteringsdirektivet avsedd behörig myndighet, ska de aktörer som i och med den nya lagstiftningen kommer att omfattas av Finansinspektionens tillsyn i princip vara skyldiga att betala Finansinspektionens tillsynsavgift. Detta förutsätter att lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter ändras, eftersom bestämmelser om tillsynsavgifternas storlek finns i den lagen.

3.4 Kreditinstitutsverksamhet

I kreditinstitutslagen (610/2014) föreskrivs det om rätten att bedriva kreditinstitutsverksamhet och om de krav som ställs på verksamheten och om tillsynen över att de följs. Den lagen innehåller bestämmelser om rätten att bedriva kreditinstitutsverksamhet och annan upplåning hos allmänheten, om ansökan om koncession, om allmänna förutsättningar för ett kreditinstituts affärsverksamhet, om ett kreditinstituts förvaltnings- och styrningssystem, om riskhantering och om finansiell ställning, om tillsyn, om förfaranden vid kundtransaktioner samt om utländska kreditinstituts rätt att bedriva verksamhet i Finland. I EU:s tillsynsförordning föreskrivs det om de krav som uppställs för kreditinstituts finansiella ställning.

Enligt 1 kap. 5 § i kreditinstitutslagen avses med kreditinstitutsverksamhet affärsverksamhet som består i att från allmänheten ta emot återbetalbara medel samt i att erbjuda krediter eller annan finansiering för egen räkning. Enligt 2 kap. 1 § i kreditinstitutslagen får kreditinstitutsverksamhet inte bedrivas utan koncession enligt den lagen. Enligt 4 kap. 1 § i kreditinstitutslagen beviljas koncession för kreditinstitut av Europeiska centralbanken (nedan *ECB*) på ansökan som ska riktas till Finansinspektionen. Uppgifterna inom tillsyn över kreditinstitut fördelas mellan ECB och Finansinspektionen i enlighet med vad som föreskrivs i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. Genom förordningen har den så kallade gemensamma tillsynsmekanismen (*Single Supervisory Mechanism*) inrättats. Den utgörs av ECB och de nationella behöriga myndigheterna.

Kreditinstitutslagen innehåller inga särskilda bestämmelser om de förutsättningar enligt vilka ett kreditinstitut kan överlåta en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller kreditavtalet

i sig till en tredje part. Särskilda bestämmelser om konsumentkrediter finns i 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Det finns behov av att till kreditinstitutslagen foga de bestämmelser om kreditinstituts skyldigheter vid överlåtelse av nödlidande krediter som förutsätts enligt artikel 15 i kredithanteringsdirektivet.

3.5 Ändringar i konsumentskyddslagen

I konsumentskyddslagens 7 kap. ingår bestämmelser om konsumentkrediter och i 7 a kap. i den lagen bestämmelser om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Genom artikel 27.1 i kredithanteringsdirektivet fogas till konsumentkreditdirektivet bestämmelser om kreditgivarens informationsplikt när villkoren i ett kreditavtal ändras. Genom artikel 28.2 i kredithanteringsdirektivet fogas motsvarande bestämmelser till direktivet om bostadskrediter. I 7 kap. 24 § i konsumentskyddslagen finns bestämmelser om ändringar av ränta och avgifter, men i 7 eller 7 a kap. i den lagen föreskrivs det inte om lämnande av information om ändring av villkoren i ett kreditavtal. Det finns behov av att till konsumentskyddslagen foga bestämmelser om information om ändring av villkoren i ett kreditavtal.

Genom artikel 27.2 i kredithanteringsdirektivet fogas till konsumentkreditdirektivet en ny artikel 16a om försenad betalning och verkställighet. Genom artikel 28.2 i kredithanteringsdirektivet ändras artikel 28 om försenad betalning och utmätning i direktivet om bostadskrediter. Enligt 7 kap. 13 § 6 punkten i konsumentskyddslagen ska kreditgivaren ge konsumenten information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informera om hur situationer med betalningsoförmåga kan skötas samt förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang. Med stöd av 7 a kap. 31 § 1 mom. i den lagen tillämpas bestämmelsen också på konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Till konsumentskyddslagen ska fogas de i artiklarna 27 och 28 i kredithanteringsdirektivet förutsatta bestämmelser om adekvata riktlinjer och förfaranden när det gäller att medge skäligen anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. Artikel 16a.3 och 16a.4 som fogas till konsumentkreditdirektivet innehåller bestämmelser om begränsning av avgifter som orsakas av betalningsförsummelse. Det behövs inga nya bestämmelser för att genomföra dessa punkter. I Finland finns redan för närvarande sådana bestämmelser, såsom räntelagens (633/1982) bestämmelser om dröjsmålsräntans högsta belopp samt indrivningslagens bestämmelser om maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar och bland annat om tidsfristerna för indrivningsåtgärder.

Genom artikel 28.3 i kredithanteringsdirektivet fogas till direktivet om bostadskrediter en ny artikel 28a om överlåtelse av kreditgivarens rättigheter eller kreditavtalet i sig. Den lagstiftning som direktivet förutsätter ingår redan i 7 kap. 18 och 25 § i konsumentskyddslagen. Paragraferna tillämpas med stöd av 7 a kap. 31 § 1 mom. i den lagen också på konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Till denna del förutsätter bestämmelserna i direktivet sålunda ingen ny lagstiftning.

3.6 Ändring av värdepappersmarknadslagen

I samband med genomförandet av ändringsdirektivet till öppenhetsdirektivet har det upptäckts ett kompletteringsbehov som förutsätter en precisering av värdepappersmarknadslagen (746/2012). I ändringsdirektivet till öppenhetsdirektivet förutsätts det att sådana emittenter av skuldinstrument vars emitterade värdepapper har ett nominellt värde per enhet som uppgår till minst 100 000 euro undantas från skyldigheten att offentliggöra både halvårsrapporter och bokslut samt verksamhetsberättelser. För närvarande föreskrivs det i värdepappersmarknadslagen om undantag endast i fråga om halvårsrapporter. Trots att det för närvarande inte finns sådana skuldinstrument i Finland på vilka undantaget i fråga är

tillämpligt, behöver det som ett krav som grundar sig på direktivet utvidgas till värdepappersmarknadslagen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Bestämmelser om kreditförvärvare och kreditförvaltare

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare. I lagen föreslås det bestämmelser om de krav som ställs på förvärvare av sådana nödlidande krediter som är beviljade av kreditinstitut och på sådan förvaltning av dessa krediter som utförs för förvärvarnas räkning.

Det föreslås att kreditförvärvaren ska vara skyldig att informera gäldenären om överlåtelse av en nödlidande kredit som är beviljad av ett kreditinstitut och att kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare att utföra kreditförvaltningsåtgärder när det gäller den kredit som beviljats konsumenten. En kreditförvärvare som är etablerad utanför EES ska utse en företrädare som är etablerad inom EES. En sådan kreditförvärvare ska omfattas av en mer omfattande skyldighet att utse en kreditförvaltare.

Kreditförvaltningsåtgärder som utförs för en kreditförvärvares räkning förutsätter ett verksamhetstillstånd beviljat av Finansinspektionen. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd som kreditförvaltare och om handläggningen av ansökningar om verksamhetstillstånd, om innehav av gäldenärens medel, om den förteckning över kreditförvaltare som upprätthålls av Finansinspektionen, om kreditförvaltningsavtal, om bevarande av uppgifter om kreditförvaltning samt om utkontraktering av kreditförvaltningsåtgärder.

Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om frihet att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster. Det ska vara möjligt att på grundval av ett verksamhetstillstånd som beviljats i en annan EES-stat tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland. Dessutom föreslås det bestämmelser om skyldighet för en kreditförvaltare som beviljats verksamhetstillstånd enligt den föreslagna lagen att meddela när denne har för avsikt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat samt om det förfarande som Finansinspektionen ska tillämpa i ett sådant fall.

Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet enligt den föreslagna lagen. I lagen föreslås separata bestämmelser om tillsynen över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster och om påföljdsavgifter som påförs för överträdelse av bestämmelserna om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Enligt förslaget fogas till lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter bestämmelser om tillsynsavgifter som man tar ut av kreditförvärvare och kreditförvaltare.

Till kreditinstitutslagen fogas bestämmelser om kreditinstituts skyldigheter vid överlåtelse av nödlidande krediter. Ett kreditinstitut får överlåta en nödlidande kredit till en kreditförvärvare vars hemvist, hemort eller huvudkontor inte är beläget i en EES-stat endast om denne har utsett en ovan nämnd företrädare åt sig själv. Dessutom föreskrivs det om ett kreditinstituts skyldighet att ge en eventuell kreditförvärvare de uppgifter som behövs för att denne ska kunna göra en bedömning av värdet av den nödlidande krediten samt om skyldigheten att lämna Finansinspektionen uppgifter om överlåtna nödlidande krediter.

Avsikten är inte att ändra den nationella lagstiftningen om indrivningsverksamhet i samband med genomförandet av kredithanteringsdirektivet. I lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet föreslås behövliga ändringar, genom vilka man säkerställer att tillsynen över indrivningsverksamheten kvarstår hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland i fråga om de fordringar som inte omfattas av tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet. Dessutom förtydligas lagstiftningen i fråga om verksamheten vid indrivningsbyråer som bedriver tillståndspliktig betaltjänst, så att i synnerhet indrivning av en fordran som förfallit till betalning av företag som tillhandahåller så kallade fakturerings tjänster ska omfattas av den tillsyn som utförs av Regionförvaltningsverket i Södra Finland oberoende av om det är fråga om ett betalningsinstitut eller en aktör som tillhandahåller betaltjänster utan auktorisation.

Det föreslås också att bestämmelserna om rapporteringsskyldighet i penningtvättslagen och om anmälningsskyldighet i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) preciseras när det gäller kreditförvaltare.

Genom de föreslagna lagarna och de ändringar som föreslås i konsumentskyddslagen genomförs kredithanteringsdirektivet.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

4.1.2 Ändringar i konsumentskyddslagen

Det föreslås att till konsumentskyddslagen fogas bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att lämna uppgifter om ändring av kreditavtalet innan kreditavtalet ändras. De uppgifter som ska lämnas gäller ändringarnas innehåll, ikraftträdande och de besvärssätt som konsumenten har till sitt förfogande. Dessutom preciseras konsumentskyddslagens bestämmelse om god kreditgivningssed till den del den gäller kreditgivarens skyldighet att förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang. Nytt är att en kreditgivare ska tillhandahålla konsumenten skäligen betalningsarrangemang för främjande av återbetalningen av krediten, om tillhandahållandet av arrangemangen med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och andra omständigheter kan anses ändamålsenligt. Dessutom ska en kreditgivare ha till sitt förfogande förfarande och verksamhetsprinciper för tillhandahållande av sådana betalningsarrangemang. Bestämmelsen om förfaranden och verksamhetsprinciper grundar sig på kredithanteringsdirektivet, men till den del det är fråga om att tillhandahålla betalningsarrangemang går de föreslagna ändringarna längre än bestämmelserna i kredithanteringsdirektivet och grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (nedan *det nya konsumentkreditdirektivet*). De bestämmelser som till denna del går längre än kredithanteringsdirektivet föreslås av ändamålsenlighetsskäl och för att undvika flera på varandra följande ändringar av samma lagstiftning, eftersom bestämmelserna i vilket fall som helst ska tas in i konsumentskyddslagen i samband med genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet. De nationella bestämmelser som utfärdats för att genomföra det nya konsumentkreditdirektivet ska tillämpas från och med den 20 november 2026.

4.1.3 Ändring av värdepappersmarknadslagen

I värdepappersmarknadslagen föreslås en precisering i anslutning till genomförandet av ändringsdirektivet till öppenhetsdirektivet. I propositionen föreslås det att sådana emittenter av skuldinstrument vars emitterade värdepapper har ett nominellt värde per enhet som uppgår till minst 100 000 euro undantas utöver från skyldigheten att offentliggöra halvårsrapporter också från skyldigheten att offentliggöra bokslut och verksamhetsberättelser.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Bestämmelser som gäller genomförande av kredithanteringsdirektivet

4.2.1.1 Ekonomiska konsekvenser

Syftet med bestämmelserna om kreditförvärvare och kreditförvaltare är att främja utvecklingen av en andrahandsmarknad för nödlidande krediter genom att undanröja hinder för överlåtelse av nödlidande krediter från kreditinstitut till kreditförvärvare. Genom en harmoniserad lagstiftning strävar man efter att ta itu med hinder som försvårar gränsöverskridande förvärv av krediter inom EU och att på så sätt främja konkurrensen på andrahandsmarknaden för nödlidande krediter och kreditinstitutens möjligheter att sälja krediter. Försäljning av nödlidande krediter och bortfall av dem från ett kreditinstituts balansräkning frigör kreditinstitutets kapital och de personalresurser som används för att förvalta dessa krediter för annat bruk, vilket gör det möjligt att öka utbudet av krediter och stärker investerarnas förtroende för banksektorn.

I Finland är beloppen av kreditinstitutens nödlidande fordringar måttliga. Andelen finländska kreditinstituts nödlidande fordringar av alla fordringar var 1,2 procent vid utgången av 2023 (Finansinspektionen: Finansiella nyckeltal 2016–2023, inhemsk banksektor). Det totala beloppet av nödlidande fordringar var cirka 7,5 miljarder euro. Andelen nödlidande fordringar har varit stabil under de senaste åren. Åren 2016–2023 varierade andelen mellan 0,9 och 1,5 procent. Enligt de uppgifter som Europeiska bankmyndigheten har samlat in var andelen nödlidande fordringar inom EES-området 1,9 procent vid utgången av 2023. År 2014 var motsvarande siffra 6,5 procent. Andelen nödlidande fordringar har över huvud taget minskat under de senaste tio åren. Det är dock möjligt att andelen nödlidande fordringar börjar öka igen till följd av olika ekonomiska chocker.

Det är mycket svårt att bedöma den föreslagna lagstiftningens konsekvenser för utvecklingen av kreditinstitutens andrahandsmarknader för nödlidande krediter i Finland. Kredithanteringsdirektivet påverkar inte de avtals- eller privaträttsliga principer enligt nationell lagstiftning som gäller överlåtelse av kreditavtal. Kreditinstitut kan redan i dagsläget sälja sina nödlidande fordringar vidare. De föreslagna bestämmelserna medför nya skyldigheter för förvärvare av sådana nödlidande krediter som beviljats av kreditinstitut, vilket kan minska intresset för att förvärva krediter. Å andra sidan kan den harmoniserade EU-regleringen för sin del främja utvecklingen av en unionsomfattande andrahandsmarknad för nödlidande krediter och ur kreditinstitutens synvinkel utvidga antalet potentiella kreditförvärvare. Då kan det vara möjligt att få ett bättre pris för de kreditportföljer som säljs, vilket ökar kreditinstitutens vilja att sälja dem. Dessutom ska kreditinstituten vara skyldiga att ge presumtiva kreditförvärvare de uppgifter om nödlidande fordringar och, i förekommande fall, om säkerheter som behövs för att de presumtiva kreditförvärvarna ska kunna bedöma fordringarnas värde och sannolikheten för återkrav. En presumtiv förvärvare får uppgifterna i standardformat, vilket i någon mån minskar den arbetsmängd som hänför sig till att fastställa värdet av en kreditportfölj. Med stöd av vad som konstateras ovan har förslagen delvis olika konsekvenser, men i synnerhet på längre sikt kan förslagen i någon mån främja utvecklingen av andrahandsmarknaden för nödlidande krediter i Finland.

4.2.1.2 Konsekvenser för företagsverksamheten

Den föreslagna lagstiftningen medför nya skyldigheter för sådana näringsidkare som förvärvar nödlidande krediter beviljade av kreditinstitut eller som förvaltar sådana krediter för kreditförvärvars räkning. I den gällande lagstiftningen finns inga uttryckliga bestämmelser om

förvärv eller förvaltning av nödlidande krediter som beviljats av kreditinstitut, men på sådan verksamhet tillämpas bland annat allmänna avtalsrättsliga principer, bestämmelser om indrivning av förfallna fordringar samt lagstiftning om skydd för gäldenären, såsom konsumentskyddslagen. Sådan affärsverksamhet bedrivs redan för närvarande i Finland, men exakta uppgifter om dess volym finns inte att tillgå. Jämfört med nuläget föreslås det strängare krav på verksamheten, vilket ökar regleringsbördan och kostnaderna för företagen i fråga. Det är fråga om nationellt ikraftsättande av krav som följer av EU-lagstiftningen. Genom regeringens proposition strävar man efter att genomföra kredithanteringsdirektivet så att den börda som orsakas företagen blir så liten som möjligt. I propositionen föreslås det inga nationella ytterligare skyldigheter som går längre än kraven i kredithanteringsdirektivet. Även det nationella handlingsutrymme som direktivet erbjuder används.

Verksamhet som kreditförvärvare förutsätter inte verksamhetstillstånd eller registrering som kreditförvärvare, och även en fysisk person kan vara kreditförvärvare. Den föreslagna lagstiftningen medför dock nya skyldigheter för kreditförvärvare jämfört med den gällande lagstiftningen och den preciserar de skyldigheter som den gällande lagstiftningen föreskriver. Den viktigaste av dessa kan anses vara att en kreditförvärvare ska utse en kreditförvaltare för förvaltning av en nödlidande kredit som beviljats en konsument, om kreditförvärvaren inte själv också är kreditförvaltare. I fråga om andra krediter än konsumentkrediter kan en kreditförvärvare också själv utföra kreditförvaltningsåtgärder. Det är dock redan för närvarande vanligt att överföra ansvaret för indrivningsåtgärder och andra kreditförvaltningsåtgärder på en aktör som är specialiserad på detta. Bedrivande av indrivningsverksamhet förutsätter registrering som aktör som bedriver indrivningsverksamhet. I den gällande lagstiftningen avses med indrivningsverksamhet också indrivning av egna fordringar i fall där det är uppenbart att fordringarna har övertagits endast för indrivning. Enligt förarbetena till lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet är det i allmänhet fråga om en sådan situation åtminstone när fordringarna har överlåtits efter att ha förfallit till betalning. Det föreslås inte att den lagen ska tillämpas i de fall som omfattas av tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet. Och skyldigheten enligt direktivet att utse en kreditförvaltare gäller endast konsumentkrediter.

En kreditförvärvare omfattas dessutom av skyldighet att informera en gäldenär om överlåtelse av en nödlidande kredit, av kraven på kontakt med gäldenären samt av skyldighet att meddela Finansinspektionen om vidareöverlåtelse av en nödlidande kredit. Dessutom är kreditförvärvare skyldiga att årligen betala Finansinspektionens tillsynsavgift, som föreslås vara 3 500 euro. En kreditförvärvare kan vara betalningsskyldig också på någon annan grund, till exempel om denne också är kreditförvaltare. Finansinspektionens tillsynsavgift tas ut endast en gång enligt den grund som leder till den högsta avgiften.

Förvaltning för en kreditförvärvares räkning av nödlidande krediter som ett kreditinstitut beviljat och som överlåtits till kreditförvärvaren förutsätter enligt propositionen ett verksamhetstillstånd som kreditförvaltare som beviljats av Finansinspektionen. Den föreslagna nya lagstiftningen medför kostnader för företag som tillhandahåller kreditförvaltningstjänster. Anskaffningen av verksamhetstillstånd föranleder kostnader av engångsnatur med anledning av utarbetande och sammanställning av de uppgifter och utredningar som ska fogas till ansökan om verksamhetstillstånd och behövlig kontakt med tillståndsmyndigheten samt till följd av att verksamheten anpassas så att den uppfyller kraven enligt lagstiftningen. Sökanden kan före ansökan om verksamhetstillstånd behöva utveckla de förvaltnings- och styrningssystem och interna kontrollmekanismer, de verksamhetsprinciper för skydd av gäldenärer och de förfaranden för registrering och handläggning av gäldenärens klagomål som är en förutsättning för beviljande av verksamhetstillstånd. Det är svårt att ge en exakt uppskattning av dessa kostnader. Kostnaderna varierar också från företag till företag beroende på företagets storlek

och i vilken utsträckning företagets verksamhet redan för närvarande uppfyller kraven enligt kredithanteringsdirektivet. I synnerhet de större indrivningsbyråernas verksamhet kan antas till många delar uppfylla de föreslagna kraven redan för närvarande.

Efter att ett verksamhetstillstånd har beviljats ska de förutsättningar som har fastställts för verksamheten iaktas kontinuerligt. En kreditförvaltare ska handlägga gäldenärernas klagomål över kreditförhållanden avgiftsfritt. De föreslagna bestämmelserna innehåller dessutom bland annat krav som gäller de uppgifter som ska meddelas till Finansinspektionen och bevarande av uppgifter om kreditförvaltningen. Dessutom är kreditförvaltarna skyldiga att årligen betala Finansinspektionens tillsynsavgift, som föreslås vara 15 000 euro. Tillsynsavgiften för en kreditförvaltare motsvarar den tillsynsavgift som tas ut av en sådan näringsidkare som beviljar konsumentkrediter och som avses i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

Med kreditförvaltningsåtgärder avses i den föreslagna lagstiftningen insamling och indrivning från gäldenären i enlighet med den nationella lagstiftningen av sådana betalningar som hänför sig till ett kreditavtal samt omförhandling av villkoren i ett kreditavtal, handläggning av gäldenärs klagomål och information till en gäldenär om ändringar av räntor eller avgifter som hänför sig till ett kreditavtal eller om betalningar som ska betalas i samband med dem. Det kan antas att i synnerhet företag som bedriver indrivningsverksamhet sedan tidigare har den sakkunskap som behövs för dessa uppgifter. En förutsättning för ansökan om verksamhetstillstånd är dock inte att företaget bedriver indrivningsverksamhet, vilket innebär att också andra juridiska personer kan ansöka om verksamhetstillstånd. I det register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som förs av Regionförvaltningsverket i Södra Finland finns 84 aktörer som bedriver indrivningsverksamhet antecknade. Bedömningen är dock att på grund av verksamhetstillståndskravet, de synnerligen krävande förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd och Finansinspektionens tillsynsavgift i anslutning till verksamhetstillståndet är endast en begränsad del av de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet villiga att bedriva sådan kreditförvaltningsverksamhet som avses i den föreslagna lagstiftningen. Dessutom bör det noteras att verksamhetstillstånd enligt den föreslagna lagstiftningen inte behöver skaffas i alla situationer. Verksamhetstillstånd behöver inte skaffas om den juridiska personen redan har beviljats verksamhetstillstånd för kreditförvaltning av en behörig myndighet i en annan EES-stat. Sålunda behöver en juridisk person som bedriver kreditförvaltningsverksamhet i flera EES-stater skaffa endast ett verksamhetstillstånd. En näringsidkare, som är registrerad som kreditgivare i enlighet med lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, behöver inte heller verksamhetstillstånd för kreditförvaltning. Likaså behöver inte heller AIF-förvaltare som förvaltar krediter för den fonds räkning som de förvaltar eller advokater som bedriver kreditförvaltning i samband med sitt yrke ett verksamhetstillstånd. Med stöd av vad som fastställs ovan kan det nya systemet för verksamhetstillstånd komma att omfatta uppskattningsvis 5–20 företag, som i huvudsak är företag som bedriver indrivningsverksamhet.

I lagförslagen ingår vissa nya skyldigheter också för kreditinstitut. Ett kreditinstitut ska på begäran ge en eventuell köpare av nödlidande krediter de uppgifter som behövs för att bedöma deras värde och sannolikheten för återkrav. Vid lämnandet av uppgifter ska de standardiserade mallar och formulär som avses i artikel 16 i kredithanteringsdirektivet användas. Dessutom är kreditinstitutet skyldigt att halvårsvis lämna Finansinspektionen uppgifter om överlåtelse av nödlidande krediter. Kostnaderna för skyldigheterna beror på i vilken utsträckning och hur ofta kreditinstitutet överlåter nödlidande krediter till förvärvare. I och med att lagstiftningen träder i kraft uppstår dessutom kostnader av engångsnatur när kreditinstitutet anpassar sin verksamhet till att uppfylla kraven i den nya lagstiftningen.

4.2.1.3 Konsekvenser för konsumenterna och gäldenärerna

Bestämmelserna om kreditförvärvare och kreditförvaltare påverkar inte de avtalsrättsliga principerna för överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig och inte heller kredittagarnas rättigheter. Bestämmelserna om indrivning av fordringar och sålunda till exempel bestämmelserna om ersättning för indrivningskostnader kvarstår oförändrade. Den föreslagna lagstiftningen har sålunda inga direkta konsekvenser för den rättsliga ställningen för konsumenter och för den rättsliga ställningen för andra gäldenärer som har sådana nödlidande krediter som omfattas av tillämpningsområdet för regleringen. De skyldigheter som i kredithanteringsdirektivet åläggs kreditförvärvare och kreditförvaltare stärker för sin del konsumenters och andra gäldenärs ställning. Till dessa hör till exempel kravet på att kreditförvaltare ska ha verksamhetstillstånd samt de krav på gott anseende och tillräckliga kunskaper för att bedriva verksamhet som gäller för en kreditförvaltares ledning. Å andra sidan kan kraven som gäller kreditförvaltningsverksamhet öka kostnaderna för de företag som bedriver verksamheten och sålunda i sista hand de indrivningskostnader som gäldenärerna ska ersätta.

De ändringar som föreslås i konsumentskyddslagen syftar till att förbättra konsumentgäldenärernas ställning. Bestämmelserna om de uppgifter som ska lämnas i samband med ändring av kreditavtal ökar transparensen ur konsumenternas synvinkel när det gäller de ändringar som föreslås i kreditavtalen. Kreditgivarens skyldighet att erbjuda konsumenten skäligen betalningsarrangemang för att främja återbetalningen av krediten och kreditgivarens skyldighet att införa förfaranden och verksamhetsprinciper i anslutning till detta kan öka avtalandet om betalningsarrangemang mellan kreditgivare och konsumenter, vilket kan förhindra att betalningssvårigheter förvärras.

4.2.1.4 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Förslaget får konsekvenser för Finansinspektionen, som föreslås vara den i kredithanteringsdirektivet avsedda behöriga myndigheten i Finland. De föreslagna bestämmelserna innebär att nya tillsynsobjekt som behöver verksamhetstillstånd kommer att på det ovan beskrivna sättet börja omfattas av Finansinspektionens tillsyn. Dessutom ska tillsynen omfatta kreditförvärvare, företrädare för kreditförvärvare och producenter av kreditförvaltningstjänster. Finansinspektionens tillsynsuppgifter gäller bedömning av förutsättningarna för verksamhetstillstånd och av hur bestämmelserna om ägare, ledning och handlingssätt följs. Bestämmelserna om handlingssätt när det gäller kreditförvaltare, i synnerhet bestämmelserna om indrivning av fordringar, är en ny typ av bestämmelser jämfört med de bestämmelser som tillämpas på Finansinspektionens övriga tillsynsobjekt och förutsätter sålunda sakkunskap om saken i fråga. Omfattningen av Finansinspektionens uppgifter påverkas dessutom av att kreditförvaltare som har fått verksamhetstillstånd i en EES-stat har rätt att etablera en filial i Finland eller att bedriva gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet utan att ha etablerat en filial. I kredithanteringsdirektivet finns det särskilda bestämmelser om tillsynen över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster, om samarbete mellan myndigheter och om samordning av tillsynsåtgärder. Enligt uppskattningen av antalet aktörer som kommer att omfattas av det system för verksamhetstillstånd som presenteras i avsnitt 4.2.1.2 kommer de nya uppgifterna att kräva en satsning på uppskattningsvis cirka ett årsverke av Finansinspektionen.

I propositionen föreslås det att kreditförvaltare och kreditförvärvare ska vara skyldiga att betala Finansinspektionens tillsynsavgift. Den årliga tillsynsavgiften för kreditförvaltare föreslås vara 15 000 euro och för EES-kreditförvaltares filialer 5 000 euro. Tillsynsavgiften för kreditförvaltare motsvarar den tillsynsavgift som tas ut av en sådan näringsidkare som beviljar

konsumentkrediter och som avses i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. Tillsynsavgiften för kreditförvärvare föreslås vara 3 500 euro. De tillsynsavgifter som flyter in till Finansinspektionen kommer att uppgå till uppskattningsvis cirka 0,1–0,3 miljoner euro per år, vilket sannolikt räcker till för att täcka Finansinspektionens behov av ytterligare resurser. Finansinspektionen kan dessutom ta ut åtgärdsavgifter för handläggning av kreditförvaltares ansökan om verksamhetstillstånd och för andra prestationer. På åtgärdsavgifter tillämpas bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

De aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och som också bedriver kreditförvaltning ska fortfarande kvarstå i registret hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland, även om de beviljas verksamhetstillstånd som kreditförvaltare av Finansinspektionen. Regionförvaltningsverket i Södra Finland ska på samma sätt som för närvarande utöva tillsyn över indrivningsverksamheten när det gäller de fordringar som inte omfattas av tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet.

Penningtvättslagen ska inte tillämpas på kreditförvaltare. Aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ska även i fortsättningen vara rapporteringsskyldiga enligt den lagen oberoende av om aktören som bedriver indrivningsverksamhet eventuellt också är kreditförvaltare. Myndigheternas uppgiftsfördelning vid tillsynen över dessa skyldigheter kvarstår sålunda oförändrad.

I samband med handläggningen av ansökningar om verksamhetstillstånd för kreditförvaltningsverksamhet har Finansinspektionen rätt att ur straffregistret och bötesregistret få de uppgifter som behövs för att utreda om en person som ingår i ledningen är tillförlitlig och har gott anseende. Vid förmedlingen av uppgifter mellan Rättsregistercentralen och Finansinspektionen kan man utnyttja samma tekniska gränssnitt som redan tidigare har använts vid genomförandet av vissa andra bestämmelser om tillsyn över finansmarknadens funktion. Finansinspektionens informationsbehov när det gäller kreditförvaltningsverksamhet förutsätter inte att en ny typ av straffregisterutdrag tas i bruk. Med hänsyn till det och till att antalet ansökningar om verksamhetstillstånd för kreditförvaltare sannolikt är begränsat bedöms propositionen inte medföra några betydande förändringar i omfattningen av uppgifter för Rättsregistercentralen eller i kostnaderna för uppgifterna.

4.2.2 Tillsyn över betalningsinstituts indrivningsverksamhet

När det gäller betalningsinstitut innebär den föreslagna ändringen av lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet att om ett betalningsinstitut som redan finns i Finansinspektionens register vill inleda indrivningsverksamhet, ska det också registrera sig som aktör som bedriver indrivningsverksamhet i det register som förs av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. I praktiken gäller konsekvenserna av ändringen endast de indrivningsbyråer som uppfyller definitionen av betalningsinstitut och som för närvarande finns i indrivningsregistret eller de betalningsinstitut som i framtiden börjar bedriva indrivningsverksamhet enligt 1 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Konsekvenserna gäller i synnerhet verksamhet som bedrivs av företag som bedriver så kallade fakturerings tjänster, eftersom det veterligen inte finns andra aktörer på marknaden som utöver tillhandahållande av tillståndspliktiga betaltjänster bedriver indrivningsverksamhet.

De aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och som också bedriver betaltjänstverksamhet ska fortfarande kvarstå i registret hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland, även om de beviljas auktorisation för betalningsinstitut av Finansinspektionen. Den föreslagna ändring som

gäller betalningsinstitut i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ger Finansinspektionen möjlighet att utöva tillsyn över betalningsinstitut när det gäller bedrivande av betaltjänst och Regionförvaltningsverket i Södra Finland när det gäller indrivningsverksamhet. Det finns inte uppgift om att andra tillhandahållare av betaltjänster utöver de så kallade faktureringsstjänstföretagen skulle bedriva indrivningsverksamhet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och det är inte heller sannolikt att sådana verksamhetsmodeller kommer att öka på marknaden.

Den föreslagna ändring som gäller kreditinstitut innebär att Regionförvaltningsverket i Södra Finland endast utövar tillsyn över indrivningsverksamhet enligt 1 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, det vill säga indrivning av fordringar för någon annans räkning eller indrivning av egna fordringar i fall där det är uppenbart att fordringarna har tagits emot enbart i indrivningssyfte. Regionförvaltningsverket i Södra Finland ska till exempel inte utöva tillsyn över betalningsinstituts indrivning av genuina egna fordringar. För närvarande har man inte kännedom om att ändringen omedelbart skulle komma att medföra nya tillsynsobjekt för Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Syftet med ändringen är att förtydliga regleringen och säkerställa att den är heltäckande med tanke på framtiden.

4.2.3 Ändring av värdepappersmarknadslagen

De ändringar som föreslås i värdepappersmarknadslagen bedöms inte få några direkta konsekvenser, eftersom det i Finland inte finns sådana skuldinstrument på vars emittenter undantaget enligt ändringsdirektivet till öppenhetsdirektivet är tillämpligt.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Behörig myndighet enligt kredithanteringsdirektivet

Enligt artikel 21.3 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna utse de behöriga myndigheter som är ansvariga för att utföra de uppgifter och åligganden som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom direktivet införlivas. Den behöriga myndigheten ska ges ovan beskrivna tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenhet att ålägga påföljder. I praktiken kan Finansinspektionen eller Regionförvaltningsverket i Södra Finland komma i fråga när en behörig myndighet enligt kredithanteringsdirektivet utses. Till Finansinspektionens uppgifter hör att övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar de på dem tillämpliga bestämmelserna om finansmarknaden. Regionförvaltningsverket i Södra Finland svarar för de uppgifter i anslutning till registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som föranleds av lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

Syftet med kredithanteringsdirektivet är att främja utvecklingen av en andrahandsmarknad för nödlidande krediter i EU genom att undanröja hinder för överlåtelse av nödlidande krediter från kreditinstitut till kreditförvärvare och genom att fastställa skyddsmekanismer för överlåtelse av detta slag och samtidigt trygga kredittagarnas rättigheter. Det är i sista hand fråga om bestämmelser med anknytning till finansmarknadens funktion. I de föreslagna bestämmelserna finns skyldigheter för kreditinstitut, förvärvare av nödlidande krediter som beviljats av kreditinstitut, kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsåtgärder för kreditförvärvares räkning samt producenter av kreditförvaltningstjänster till vilka kreditförvaltare utkontrakterar sina åtgärder. När det gäller föreskrivna skyldigheter för kreditinstitut är Finansinspektionen i Finland en sådan behörig myndighet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, det vill säga en behörig myndighet enligt det så kallade

kreditinstitutsdirektivet. Även i fråga om kraven på kreditförvärvare hänför sig den behöriga myndighetens uppgifter närmast till Finansinspektionens uppgiftsområde. När det gäller kreditförvaltningsverksamhet kan särskilt de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet bedömas ha den sakkunskap som verksamheten förutsätter och bedömningen är att de företag som kommer att omfattas av systemet för verksamhetstillstånd för kreditförvaltare i huvudsak är företag som bedriver indrivningsverksamhet. Även andra juridiska personer kan dock ansöka om verksamhetstillstånd. Dessutom innehåller de föreslagna bestämmelserna om kreditförvaltare mer detaljerade krav än bestämmelserna om de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och de förutsätter att tillsynsmyndigheten har betydligt mer omfattande befogenheter än vad Regionförvaltningsverket i Södra Finland för närvarande har för skötseln av sina uppgifter enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Såsom konstateras i avsnitt 3.2 har Finansinspektionen i den gällande lagstiftningen omfattande befogenheter för skötseln av sina uppgifter. Dessa befogenheter uppfyller till stor del kraven enligt kredithanteringsdirektivet. Finansinspektionen har också bred sakkunskap och erfarenhet av att utöva dessa befogenheter och av uppgifter i anslutning till systemet för verksamhetstillstånd för företag på finansmarknaden.

Med stöd av vad som konstateras ovan är det motiverat att i Finland utse Finansinspektionen till sådan behörig myndighet som avses i kredithanteringsdirektivet.

Tillsyn över indrivningsverksamhet i situationer som inte omfattas av tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet samt de uppgifter enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som Regionförvaltningsverket i Södra Finland ansvarar för kvarstår oförändrade. I samband med beredningen av regeringspropositionen har behoven att ändra denna lagstiftning inte bedömts, utom till den del uppgiftsfördelningen mellan Finansinspektionen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland behöver preciseras i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

5.2 Den behöriga myndighetens befogenheter samt administrativa påföljder

I artikel 22 i kredithanteringsdirektivet förutsätts på det sätt som beskrivs närmare ovan att de behöriga myndigheterna ska ha alla befogenheter att övervaka, utreda och ålägga påföljder som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt direktivet. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder vid överträdelse av direktivet och säkerställa ett effektivt verkställande av bestämmelserna. Påföljderna och åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna kan fatta beslut om att de inte utfärdar bestämmelser om administrativa påföljder eller avhjälpande åtgärder när det gäller sådana överträdelse som är föremål för straffrättsliga påföljder enligt deras nationella rätt.

Medlemsstaterna har prövningsrätt i fråga om hur det säkerställs att kraven enligt artikel 22 i kredithanteringsdirektivet uppfylls i den nationella lagstiftningen. Kraven i direktivet kan i möjligaste mån uppfyllas genom gällande lagstiftning. I enlighet med utgångspunkten i denna proposition eftersträvas så lite ytterligare bestämmelser som möjligt jämfört med nuläget. Enligt förslaget är Finansinspektionen en i kredithanteringsdirektivet avsedd behörig myndighet i Finland. I lagen om Finansinspektionen finns omfattande bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter, som till stor del bedöms uppfylla direktivets krav. Särskilda bestämmelser behövs i enlighet med det som föreslås i lagförslag 1 när det gäller tillsyn över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster, samarbete mellan myndigheter och samordning av tillsynsåtgärder.

I bestämmelserna om Finansinspektionens påföljdsavgift räknas de bestämmelser upp där påföljden i fråga kan åläggas vid försummelse eller överträdelse av dem. Dessa bestämmelser kompletteras så att en påföljd kan åläggas för försummelse eller överträdelse av de nationella bestämmelser som har utfärdats för att genomföra kredithanteringsdirektivet. Utan uttryckliga bestämmelser kan Finansinspektionen inte ålägga någon annan administrativ påföljd än en offentlig varning enligt 39 § i lagen om Finansinspektionen. Detta kan inte anses vara tillräckligt, eftersom artikel 23.2 i kredithanteringsdirektivet också förutsätter att det finns ekonomiska påföljder. I 40 § i lagförslag 3 i propositionen föreslås det att Finansinspektionen ska kunna ålägga en påföljdsavgift på grund av försummelse eller överträdelse av vissa bestämmelser i den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Bestämmelsernas proportionalitet tryggas av att Finansinspektionen i stället för att ålägga en påföljdsavgift kan ge en offentlig varning, om det felaktiga förfarandet bör anses vara ringa. Det föreslås inte att åsidosättande av skyldigheterna enligt de nationella bestämmelser som utfärdats för att genomföra kredithanteringsdirektivet ska vara straffbart enligt straffrätten, eftersom direktivet inte förutsätter detta och de administrativa påföljderna kan bedömas vara tillräckliga.

5.3 Nationellt handlingsutrymme enligt kredithanteringsdirektivet

I regeringspropositionen föreslås att det nationella handlingsutrymme som kredithanteringsdirektivet erbjuder ska användas i så stor utsträckning som möjligt, så att de tilläggsbestämmelser som genomförandet av direktivet medför ska förbli så få som möjligt. Enligt artikel 2.6 i kredithanteringsdirektivet får medlemsstaterna från tillämpningen av direktivet undanta förvaltningen av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig som utförs av notarier och utmätningsmän enligt definitionen i nationell rätt, eller advokater enligt definitionen i artikel 1.2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/5/EG, när dessa utövar kreditförvaltningsverksamhet som en del av sin yrkesverksamhet. Det föreslås att denna medlemsstatsoption utnyttjas i fråga om advokater. Detta bör anses motiverat, eftersom advokaternas verksamhet regleras av separat lagstiftning och ett tillsynssystem i anslutning till den, av Finlands Advokatförbunds stadgar samt av anvisningarna om god advokatsed. Advokaterna står under tillsyn av Finlands Advokatförbunds styrelse och tillsynsnämnd. Dessutom övervakas advokatverksamheten också av justitiekanslern i statsrådet. Notarius publicus och stämningsmän är å sin sida tjänstemän enligt lagen om stämningsmän (505/1986) och lagen om notarius publicus (420/2014) och utför de uppgifter som föreskrivs för dem i lag. De föreslagna bestämmelserna ska inte tillämpas på sådan förvaltning av nödlidande krediter som utförs av en myndighet eller någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift.

Enligt artikel 6.1 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna fastställa huruvida kreditförvaltare får ta emot och inneha medel från kredittagare för att överföra dessa medel till kreditförvärvare eller inte får ta emot och inneha medel från kredittagare. Enligt propositionen får kreditförvaltare inneha medel från kredittagare för att överlåta medlen i fråga till kreditförvärvare. Sådan behandling av medel kan anses vara en väsentlig del av kreditförvaltning och det är inte motiverat att förbjuda behandlingen. I direktivet finns dessutom tillräckliga bestämmelser genom vilka kredittagaren och kreditförvärvaren skyddas när kreditförvaltarna innehar medlen i fråga.

Enligt artikel 17.1 i kredithanteringsdirektivet får värdmedlemsstaterna utvidga det i punkten föreskrivna kravet att utse en kreditförvaltare till att även omfatta andra kreditavtal än de som avses i punkten. Enligt punkt 5 kan medlemsstaterna dessutom utvidga tillämpningsområdet för de skyldigheter för kreditförvärvare som en kreditförvaltare som utsetts av en kreditförvärvare ska fullgöra för kreditförvärvarens räkning. Det finns inget behov av sådana tilläggsbestämmelser i Finland och sådana föreslås inte heller i propositionen.

Enligt artikel 17.4 i kredithanteringsdirektivet får medlemsstaterna tillåta att kreditförvärvare anlitar fysiska personer för förvaltningen av de kreditavtal som de har förvärvat. Dessa fysiska personer ska omfattas av en nationell reglerings- och tillsynsordning och ska inte åtnjuta den frihet att utföra kreditförvaltningsverksamhet i en annan medlemsstat som föreskrivs i direktivet. Såsom ovan konstateras behöver en näringsidkare, som är registrerad som kreditgivare i enlighet med lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, inte verksamhetstillstånd för kreditförvaltning. Även en fysisk person kan vara en sådan kreditgivare. Advokater som bedriver kreditförvaltning i samband med sitt yrke behöver inte heller ett verksamhetstillstånd. I dessa fall omfattas de fysiska personerna i fråga av den nationella reglerings- och tillsynsordningen på det sätt som förutsätts i direktivet.

6 Remissvar

6.1 Remissvar

Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes av de ministerier som är centrala med tanke på propositionens innehåll, av centrala myndigheter som utövar styrning och tillsyn över finansmarknaden och indrivningsväsendet samt av centrala intressentgrupper inom kreditgivning. Förslagen fanns också allmänt tillgängliga i utlånetjänsten, så även andra hade möjlighet att ge utlåtanden. Remisstiden löpte ut den 18 oktober 2024 och sammanlagt 16 utlåtanden lämnades in. Remisstiden var fem veckor, det vill säga en vecka kortare än vad som rekommenderas enligt anvisningen för hörande vid författningsberedning. Detta berodde på att propositionen är exceptionellt brådsakande på grund av att det nationella genomförandet av det direktiv som ligger till grund för propositionen har fördröjts. Förhandlingar om propositionsutkastets centrala innehåll fördes med de centrala myndigheterna och intressentgrupperna före remissbehandlingen.

I utlåtandena understöddes utan undantag propositionens huvudsakliga mål att utveckla andrahandsmarknaden för nödlidande krediter. Även propositionsutkastets struktur ansågs i princip motiverad. I utlåtandena från Suomen Perimistoimistojen Liitto r.y. och B2 Impact Oy lyftes dock den gällande lagstiftningen om kreditgivning och indrivningsverksamhet fram och önskades att man vid nationellt genomförande och myndighetstillsynen undviker överlappningar och ser till att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna är tydlig.

Trots att remissvaren såsom ovan konstateras allmänt taget var positiva fanns det i enstaka utlåtanden ett flertal förslag till ändringar av enskilda bestämmelser i lagförslagen. I många utlåtanden önskade man också kompletteringar av motiveringarna till förslagen, till exempel i fråga om myndigheternas uppgifter och gränserna för myndigheternas befogenheter samt till vissa delar också i fråga om konsekvensbedömningen.

I justitieministeriets utlåtande föreslogs det att man i motiveringarna ska redogöra närmare för principerna för utnyttjandet av det nationella handlingsutrymmet samt för vissa frågor som är viktiga med tanke på bedömningen av lagstiftningsordningen för propositionen. I utlåtet hänvisas till denna del bland annat till de konstitutionella principer om administrativa påföljder som ingår i propositionen och till bestämmelsen om påföljdsavgift i 40 § i förslaget till ändring av lagen om Finansinspektionen. Även i Finansinspektionens utlåtande hänvisas det till ovannämnda lagförslag och anses att det föreslagna regleringssättet avviker från den övriga finansmarknadslagstiftningen där det i respektive lag finns bestämmelser om överträdelser som omfattas av påföljdsavgifter.

I justitieministeriets utlåtande fästes uppmärksamhet vid att enligt 13 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare ska en ansökan om verksamhetstillstånd handläggas inom

90 dagar från det att Finansinspektionen har tillgång till alla utredningar och uppgifter som behövs för att handlägga ansökan. I justitieministeriets utlåtande föreslogs det att man vid den fortsatta beredningen ännu noggrannare ska bedöma om tidsfristen ska kopplas ihop med behandlingen av ansökan om verksamhetstillstånd eller med givandet av beslut. Även i Finansinspektionens utlåtande fästes uppmärksamhet vid att möjligheten att söka ändring förutsätter ett förvaltningsbeslut.

I justitieministeriets utlåtande föreslogs det också vissa preciseringar i enskilda bestämmelser i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare för att propositionens förhållande till insolvenslagstiftningen ska vara tydligare. I utlåtandet framfördes också anmärkningar som gäller användningen av personuppgifter ur straffregistret och bötesregistret i en situation där Finansinspektionen behandlar ansökningar om verksamhetstillstånd som kreditförvaltare och särskilt bedömer tillförlitligheten och anseendet hos en person som hör till kreditförvaltarens ledning. I anslutning till detta förutsattes det i utlåtandet att konsekvenserna för Rättsregistercentralen utreds närmare. I utlåtandet föreslogs det att det ska övervägas närmare om övergångsbestämmelserna bör ses över med beaktande av att vissa bestämmelser i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare kan tillämpas på indrivning eller betalningar som görs efter lagens ikraftträdande oberoende av när överföringen har skett.

I Centralhandelskammarens och Finlands Advokatförbunds utlåtanden motsatte man sig de föreslagna bestämmelserna till den del skyldigheterna till vissa delar också gäller advokater när de fungerar som kreditförvaltare. Dessa skyldigheter hänför sig till anmälningsplikten i fråga om kreditförvaltningsverksamhet och överlåtelse av kredit samt till kontakterna med gäldenärerna. I anslutning till detta motsatte man sig också att advokaterna omfattas av det påföljdssystem som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen.

I utlåtandet från Suomen Perimistoimistojen Liitto r.y. föreslogs det att definitionen och gränsdragningen av åtgärder som gäller kreditförvaltning å ena sidan och indrivningsåtgärder å andra sidan ska förtydligas, vilket också skulle förtydliga ansvarsfrågorna inom myndighetstillsynen. I utlåtandet fästes uppmärksamhet vid bestämmelsen om uppgifter om överlåtelse i 7 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare och särskilt vid att bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i meddelandet utfärdas genom förordning av finansministeriet. Till denna del ansågs det att om bestämmelser om vilka uppgifter som åtminstone ska ingå i uppgifterna om överlåtelse ska utfärdas genom förordning, medför detta oskäligen kostnader och tidsmässiga krav för kreditförvaltare, om formkraven eventuellt preciseras genom en förordning som utfärdas först efter lagens ikraftträdande.

I utlåtandena från Finansinspektionen och Suomen Perimistoimistojen Liitto r.y. fäste man till vissa delar uppmärksamhet vid förhållandet mellan den föreslagna lagstiftningen om kreditförvaltning och penningtvättslagen. I utlåtandena konstateras det att kreditförvaltare blir rapporteringsskyldiga enligt penningtvättslagen i egenskap av Finansinspektionens auktoriserade tillsynsobjekt enligt 1 kap. 2 § 1 punkten underpunkt a i den lagen. Detta innebär ytterligare nationell reglering som inte grundar sig på EU:s penningtvättsreglering.

I Skatteförvaltningens utlåtande framfördes att Finansinspektionens tillsynsobjekt har anmälningsplikt enligt 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister. Då uppstår enligt Skatteförvaltningens uppfattning en parallell anmälningsplikt i fråga om krediter som förvaltas av kreditförvaltare. Dessutom anser Skatteförvaltningen att alla krediter enligt 6 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister som förvaltas av kreditförvaltare ska anmälas till det positiva kreditupplysningsregistret, även om krediten har beviljats av någon annan än en anmälningspliktig enligt 16 § i den lagen. Detta grundar sig på att den grupp av

anmälningsspliktiga som det föreskrivs om i 16 § i den lagen har definierats utifrån organisationens karaktär.

Centralhandelskammaren understödde förslaget att införa det undantag som ingår i öppenhetsdirektivet. Dessutom konstaterade Centralhandelskammaren i sitt utlåtande att också införandet av valfria undantag enligt artikel 8.2 och 8.3 i öppenhetsdirektivet bör granskas utifrån föresatserna i regeringsprogrammet. Vid den fortsatta beredningen har det bedömts att bedömningen av ett eventuellt införande av undantagen görs i samband med det nationella genomförandet av den så kallade EU Listing Act-regleringen, varvid behovet av undantagsbestämmelser och deras konsekvenser i Finland bättre kan bedömas.

6.2 Centrala ändringar till följd av remissvaren och annan fortsatt beredning

Utifrån den influtna återkopplingen har lagförslagen preciserats till vissa delar.

På grundval av utlåtandena om advokaters ställning har omnämmandet av advokater strukits i 1 § 4 mom. som gäller tillämpningsområdet för förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Sålunda har advokater inte i lagförslaget avsedd anmälningssplikt när det gäller kreditförvaltningsåtgärder eller vid kontakter med gäldenärer. Ändringen kan anses motiverad med beaktande av advokaters självständiga ställning av särskilt slag, advokathemligheten samt advokatverksamhetens självreglering, som grundar sig på god advokatsed. Till följd av ändringen kan advokater inte vara föremål för Finansinspektionens påföljder. Sålunda utnyttjas det nationella handlingsutrymmet fullt ut också i fråga om advokater.

Bestämmelserna om uppgifterna om överlåtelser i 7 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare har setts över så att bestämmelser om innehållet i uppgifterna om överlåtelser utfärdas genom lag i stället för genom en separat förordning av finansministeriet. Innehållet i uppgifterna om överlåtelser motsvarar artikel 10.2 i kredithanteringsdirektivet och det kan förutses att det sannolikt inte kommer att uppstå något regelbundet behov av att se över innehållet i uppgifterna om överlåtelser senare. Ändringen förbättrar i synnerhet kreditförvaltarens möjligheter att förutse innehållet i uppgifterna om överlåtelser i en situation där det finns ett stort behov av att snabbt sätta lagstiftningen i kraft. Den föreslagna 7 § har också i övrigt preciserats utifrån de anmärkningar som Finansinspektionen och Suomen Perimistöimistöjen Liitto r.y. framförde.

Med anledning av utlåtandena om förhållandet mellan förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare och penningtvättslagen har propositionen ändrats så att kreditförvaltare utesluts från tillämpningsområdet för penningtvättslagen. Alltså fogas kreditförvaltare till uppräknningen i 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkt a i penningtvättslagen. Lösningen ligger i linje med den allmänna utgångspunkten i propositionen, det vill säga att man så långt som möjligt undviker ytterligare nationell reglering inom ramen för handlingsutrymmet. Då uppstår det inte heller någon oklarhet kring tillsynsmyndigheten i fråga om kreditförvaltare och aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. De aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, vilket kreditförvaltarena i praktiken i huvudsak kommer att vara, ska fortfarande omfattas av lagens tillämpningsområde och tillsynen över dem sköts även i fortsättningen av regionförvaltningsverket.

Anmälningssplikten enligt lagförslaget om kreditförvärvare och kreditförvaltare och lagen om ett positivt kreditupplysningsregister har omprövats utifrån Skatteförvaltningens utlåtande. Det föreslås att till 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket den anmälningssplikt som avses i den paragrafen gäller kreditförvaltare endast om

kreditgivarens rättigheter till följd av ett kreditavtal som ska anmälas har överlåtit till kreditförvaltaren i fråga.

I förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare har 13 § om handläggningstiden för ansökan om verksamhetstillstånd setts över på basis av justitieministeriets och Finansinspektionens utlåtanden så att tidsfristen kopplas ihop med fattandet av beslut i stället för med behandlingen av ansökan om verksamhetstillstånd. Finansinspektionen ska bevilja verksamhetstillstånd eller meddela sökanden om sitt negativa beslut inom 90 dagar från det att den har tillgång till alla utredningar och uppgifter som behövs för att handlägga ansökan. I anslutning till detta har till lagförslaget fogats en 32 §, enligt vilken sökanden får anföra besvär i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om denne inte har fått ett beslut inom utsatt tid. Besvären anses då gälla beslutet om avvisande av ansökan utan prövning.

I justitieministeriets utlåtande föreslogs det vidare att propositionens förhållande till insolvenslagstiftningen ska förtydligas. Även i utlåtandet från Verket för finansiell stabilitet fästes uppmärksamhet vid att 19 § 2 mom. i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare lämnar rum för tolkning i förhållande till ordalydelsen i motsvarande artikel 6.2 b i kredithanteringsdirektivet. Utifrån utlåtandena har 12 § 2 mom. 2 punkten i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare setts över och i 18 § har man strukit bestämmelsen om att kreditförvärvarnas fordringar vid kreditförvaltarens konkurs eller vid utsökning är primära i förhållande till kreditförvaltarens övriga borgenärs fordringar.

Bestämmelserna om tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat i 22 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare har setts över så att det i paragrafen direkt föreskrivs om uppgifterna i kreditförvaltarens meddelande som hänför sig till tillhandahållandet i fråga och inte genom en separat förordning av finansministeriet som utfärdas senare. Innehållet i dessa uppgifter ska motsvara artikel 13.2 i kredithanteringsdirektivet och det kan förutses att uppgifternas innehåll inte kommer att ändras under den fortsatta beredningen av propositionen. Genom ändringen kan sålunda kreditförvaltarens möjligheter att förutse innehållet i lagstiftningen och att förbereda sig på den kommande verksamheten förbättras. Samtidigt förenklas den fortsatta beredningen av hela propositionen så att det inte behövs någon separat lagstiftning på lägre nivå än lag.

Med utgångspunkt i Finansinspektionens utlåtande har 40 § om påföljdsavgift i förslaget till lag om ändring av lagen om Finansinspektionen setts över på så sätt att det i 30 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare direkt föreskrivs om de nya bestämmelser i propositionen i fråga om vilka en påföljdsavgift kan påföras vid överträdelse av dem. Samtidigt har motiveringen till propositionen när det gäller det nationella handlingsutrymmet setts över så som föreslogs i justitieministeriets utlåtande.

Med stöd av de inlämnade utlåtandena har även propositionens motivering setts över och kompletterats till många delar. Utifrån justitieministeriets utlåtande har Rättsregistercentralens verksamhet och bestämmelserna om den utretts närmare särskilt när det gäller uppgifter som lämnas ut ur straffregistret och bötesregistret. Med utgångspunkt i utredningen har motiveringen till 12 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare setts över. Även bedömningarna av propositionens ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheternas verksamhet har för Rättsregistercentralens del justerats med stöd av utredningen.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreslås bestämmelser om den föreslagna lagens tillämpningsområde och avgränsning av det. Tillämpningsområdet enligt *1 mom.* motsvarar kredithanteringsdirektivets tillämpningsområde enligt artikel 2.1 i kredithanteringsdirektivet. Enligt förslaget ska den föreslagna lagen tillämpas på förvärvande och förvaltning av kreditgivarens rättigheter enligt de kreditavtal som kreditinstitutet ingått eller av själva kreditavtalet, som i enlighet med artikel 47 a i EU:s tillsynsförordning klassificeras som en nödlidande exponering. I lagen kallas de nämnda kreditavtalen och kreditgivarens rättigheter enligt avtalen nödlidande kredit. Den föreslagna lagen ska inte tillämpas på kreditavtal som ingåtts av andra kreditgivare än kreditinstitut eller på andra än sådana av kreditinstitut ingångna kreditavtal som klassificerats som nödlidande.

I *2 mom.* föreslås bestämmelser om avgränsning av lagens tillämpningsområde. Enligt det föreslagna momentet ska lagen inte tillämpas på kreditinstitut. När det gäller kreditförvaltning framgår avgränsningen av tillämpningsområdet av artikel 2.5 a i) i kredithanteringsdirektivet och när det gäller kreditförvärvare av artikel 2.5 c i kredithanteringsdirektivet. Kredithanteringsdirektivet tillämpas endast när nödlidande krediter som beviljats av ett kreditinstitut överläts till förvärvare utanför banksektorn. I skäl 23 i ingressen till kredithanteringsdirektivet konstateras det att kreditinstitut utför kreditförvaltningsåtgärder som en del av den normala verksamheten. De har samma skyldigheter avseende kreditavtal som de själva har utfärdat och kreditavtal som de har förvärvat från ett annat kreditinstitut. Eftersom de redan regleras och står under tillsyn, skulle tillämpning av kredithanteringsdirektivet på deras kreditförvaltnings- eller kreditförvärvsåtgärder innebära onödiga extra kostnader.

I momentet föreskrivs dessutom för tydlighetens skull att den föreslagna lagen inte tillämpas på myndigheter eller andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Lagen ska inte tillämpas till exempel på utökningsmyndighetens verksamhet. En offentlig förvaltningsuppgift sköts med stöd av den lagstiftning som gäller den. Och på verksamheten tillämpas relevanta bestämmelser om bland annat rättsskydd och tjänsteansvar.

I *3 mom.* föreslås bestämmelser om avgränsning av tillämpningsområdet för kreditförvaltning. Enligt *1 punkten* i momentet ska lagen inte tillämpas på sådan förvaltning av nödlidande krediter som utförs av näringsidkare som är registrerade som kreditgivare i enlighet med lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. Sådana näringsidkare kallas i lagen för konsumentkreditgivare. Bestämmelser om avgränsning av tillämpningsområdet finns i artikel 2.5 a iii) i kredithanteringsdirektivet, enligt vilken direktivet inte tillämpas på kreditförvaltning som utförs av ett annat institut än ett kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 20 i konsumentkreditdirektivet eller artikel 35 i direktivet om bostadskrediter. En näringsidkare får bevilja konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar om näringsidkaren är registrerad som kreditgivare enligt den nämnda lagen. I skäl 23 i ingressen till kredithanteringsdirektivet konstateras det att grunden för avgränsningen av tillämpningsområdet är att kreditgivarna i fråga utför kreditförvaltningsåtgärder avseende krediter som beviljas konsumenter som en del av den normala verksamheten.

Enligt *2 punkten* i momentet tillämpas lagen inte på kreditförvaltning som utförs av advokater eller deras biträden. Genom den föreslagna bestämmelsen utnyttjas en medlemsstatsoption i

enlighet med artikel 2.6 i kredithanteringsdirektivet när det gäller advokater. En advokat är en jurist som har godkänts som medlem i landets allmänna advokatförening, det vill säga Finlands Advokatförbund, nedan *Advokatförbundet*. Advokaternas verksamhet regleras av lagen om advokater (496/1958), Advokatförbundets stadgar som med stöd av den lagen fastställts genom justitieministeriets beslut (934/2004) samt de anvisningar om god advokatsed som Advokatförbundet antagit. En förutsättning för att bli advokat är utöver avlagd juridisk examen i enlighet med lagen om advokater bland annat minst fyra års juridisk arbetserfarenhet, av vilken dock minst två år som biträdande jurist vid en advokatbyrå, samt avlagd advokatexamen. En advokat står under tillsyn av Advokatförbundets styrelse och en tillsynsnämnd i anslutning till Advokatförbundet. Advokatverksamheten övervakas också av justitiekanslern, som har rätt att anhängiggöra ett tillsynsärende som avses i 7 c § i lagen om advokater, om justitiekanslern anser att advokaten försummar sina skyldigheter. Justitiekanslern har rätt att söka ändring i meddelade avgöranden om disciplinära ärenden. Till advokatens uppgifter hör att i enlighet med anvisningarna om god advokatsed övervaka biträdande jurister och annan personal som arbetar vid advokatbyrån. En advokat ska särskilt se till att också den personal som är anställd vid byrån iakttar god advokatsed. Eftersom de bestämmelser och anvisningar som gäller advokater gäller skötseln av uppdrag av alla slag och eftersom tillsynsnämnden och Advokatförbundets styrelse övervakar advokaternas verksamhet, behöver bestämmelserna och tillsynen enligt den föreslagna lagen inte utvidgas till att omfatta advokater. Bestämmelsen är tillämplig också när lämpliga åtgärder på uppdrag av en advokat utförs av biträdande jurister som arbetar vid advokatens byrå eller av annan personal som omfattas av advokatens rätt att leda arbetet.

Enligt 3 punkten i momentet tillämpas den föreslagna lagen inte på sådan kreditförvaltning som utförs av förvaltare av alternativa investeringsfonder eller EES-baserade förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) för den fonds räkning som de sköter. Enligt 4 punkten i momentet tillämpas den föreslagna lagen inte på sådan kreditförvaltning som utförs av fondbolag eller utländska EES-fondbolag enligt lagen om placeringsfonder (213/2019) för den fonds räkning som de sköter. Den föreslagna lagen ska tillämpas på dessa aktörer om kreditförvaltningen sker i något annat syfte än det som anges i bestämmelsen.

När det gäller de föreslagna 3 och 4 punkterna grundar sig avgränsningen av tillämpningsområdet på artikel 2.5 a ii) i kredithanteringsdirektivet.

I 4 mom. finns en undantagsbestämmelse som gäller de föreslagna avgränsningarna för tillämpningsområdet. Enligt undantagsbestämmelsen tillämpas 6 § 4 mom., 7 och 8 § samt 10 § 2 mom. på kreditinstitut och konsumentkreditgivare när de förvaltar en nödlidande kredit för en kreditförvärvares räkning. I de nämnda bestämmelserna är det fråga om att lämna vissa meddelanden till gäldenärer och Finansinspektionen samt om de krav som är tillämpliga i kontakter med gäldenärer.

Paragrafens 5 mom. innehåller en informativ bestämmelse om att bestämmelser om krav som gäller indrivning av fordringar finns i indrivningslagen. I den lagen avses med indrivning åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning. Indrivning av sådana nödlidande krediter som avses i den föreslagna lagen hör till de kreditförvaltningsåtgärder som avses i lagen. I den föreslagna lagen är avsikten i princip inte att föreskriva om sådana förutsättningar för indrivning av fordringar som avviker från indrivningslagen. Vid indrivning av förfallna fordringar som omfattas av lagens tillämpningsområde iaktas alltså kraven enligt indrivningslagen på motsvarande sätt som vid annan indrivningsverksamhet. Den föreslagna lagen innehåller dock vissa bestämmelser om sådana frågor som det föreskrivs om också i indrivningslagen, och de blir tillämpliga i fråga om nödlidande krediter som omfattas av lagens tillämpningsområde. I den föreslagna lagen behöver

det bland annat föreskrivas särskilt om gäldenärens betalningsskydd, eftersom lagens tillämpningsområde också omfattar fordringar som inte har förfallit till betalning. Indrivningslagen är en allmän lag och tillämpas inte om det föreskrivs något annat i någon annan lag.

2 §. Kreditförvärvare. Paragrafen innehåller förslag till en definition av kreditförvärvare som motsvarar artikel 3.6 i kredithanteringsdirektivet. Med kreditförvärvare avses i lagen en fysisk eller en juridisk person som i sin näringsverksamhet förvärvar en nödlidande kredit som beviljats av ett kreditinstitut. Att vara kreditförvärvare är med andra ord inte beroende av verksamhetens rättsliga form. Ett verksamhetstillstånd eller något annat myndighetsgodkännande är inte heller en förutsättning. I skäl 40 i ingressen till kredithanteringsdirektivet konstateras det att eftersom kreditförvärvarna inte skapar nya krediter utan endast förvärvar befintliga nödlidande kreditavtal på egen risk orsakar de inte tillsynsproblem och deras potentiella bidrag till systemrisken är försumbar. Av den anledningen finns det inte skäl att kräva att kreditförvärvare ska ansöka om verksamhetstillstånd.

I 2 kap. i den föreslagna lagen föreskrivs om vissa krav som gäller kreditförvärvare och som ska tillämpas till följd av att en nödlidande kredit har skaffats. Kraven ska också tillämpas på nya förvärvare när en kreditförvärvare överlåter vidare en nödlidande kredit som denne förvärvat. Genom regleringen ingriper man däremot inte i de allmänna avtalsrättsliga principerna för överlåtelse av kreditavtal. Ett undantag från detta är den föreslagna ändringen i kreditinstitutslagen, enligt vilken ett kreditinstitut får överlåta en nödlidande kredit till en kreditförvärvare vars hemvist, hemort eller huvudkontor inte finns i en EES-stat endast om denne har utsett en i den föreslagna 9 § avsedd företrädare åt sig själv.

3 §. Kreditförvaltning. Paragrafen innehåller förslag till de definitioner av kreditförvaltning, kreditförvaltningsåtgärder och kreditförvaltare som är centrala med tanke på den föreslagna lagen. Definitionerna motsvarar definitionerna i artikel 3.8 och 3.9 i kredithanteringsdirektivet.

Enligt *1 mom.* avses i lagen med kreditförvaltning tillgodoseende av rättigheter och fullgörande av skyldigheter avseende nödlidande krediter och utförande av en eller flera kreditförvaltningsåtgärder för kreditförvärvarens räkning. Enligt *1 punkten* i momentet omfattar i lagen avsedda kreditförvaltningsåtgärder indrivning från gäldenären av en nödlidande kredit och insamling från gäldenären av betalningar som ska betalas avseende en kredit. På utförande av indrivningsåtgärder, vars föremål är en fordran som förfallit till betalning, tillämpas utöver den föreslagna lagen även indrivningslagen, såsom för närvarande. Enligt *2–4 punkten* omfattar kreditförvaltningsåtgärder dessutom omförhandling med en gäldenär av villkoren för en nödlidande kredit, till exempel när det gäller tidsplanen för återbetalning av krediten, handläggning av gäldenärs klagomål över nödlidande krediter samt information till gäldenärer om de betalningar som hänför sig till nödlidande krediter och som ska betalas och om ändringar av betalningarna.

Enligt *2 mom.* avses med kreditförvaltare i lagen en juridisk person som i sin näringsverksamhet bedriver kreditförvaltningsverksamhet med stöd av ett verksamhetstillstånd som avses i 3 kap. Enligt artikel 4 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att aktörer som bedriver kreditförvaltningsverksamhet har verksamhetstillstånd. En fysisk person kan inte vara en i den föreslagna lagen avsedd kreditförvaltare.

Bestämmelser om kreditförvaltningsavtal mellan kreditförvärvare och kreditförvaltare och vad avtalen ska innehålla finns i den föreslagna 16 §. I avtalen ska de kreditförvaltningsåtgärder som en kreditförvaltare ska utföra specificeras. Vid kreditförvaltning är det fråga om ett

uppdragsförhållande där utöver tillämplig lagstiftning också de närmare anvisningar som en kreditförvärvare ger styr verksamheten.

4 §. Övriga definitioner. Paragrafen innehåller förslag till de övriga definitioner som är behövliga med tanke på den föreslagna lagen. Enligt *1 punkten* avses med kreditinstitut ett sådant kreditinstitut eller utländskt EES-kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen. Kredithanteringsdirektivet tillämpas på ett kreditavtal som ett kreditinstitut som är etablerat i Europeiska unionen har upprättat. Direktivet ska också tillämpas inom EES-området.

Enligt *2 punkten* avses med konsument en konsument som avses i 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen. Som konsument betraktas i konsumentskyddslagen en fysisk person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än den näringsverksamhet som han idkar.

Enligt *3 punkten* avses i lagen med EES-stat en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Enligt *4 punkten* avses i lagen med EES-kreditförvaltare en kreditförvaltare som har ett i en annan EES-stat med stöd av de bestämmelser genom vilka kredithanteringsdirektivet har införlivats i den statens nationella lagstiftning beviljat verksamhetstillstånd för bedrivande av kreditförvaltningsverksamhet.

Enligt *5 punkten* avses i lagen med hemstat en EES-stat där en kreditförvaltare har fått verksamhetstillstånd för bedrivande av kreditförvaltningsverksamhet.

Enligt *6 punkten* avses i lagen med värdstat en EES-stat där en kreditförvaltare som fått verksamhetstillstånd i enlighet med den föreslagna lagen tillhandahåller eller avser att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster.

Enligt *7 punkten* avses med behörig myndighet en EES-stats myndighet som i staten i fråga har utsetts till en i artikel 21.3 i kredithanteringsdirektivet avsedd myndighet, eller, om det i staten i fråga med stöd av den nämnda bestämmelsen har utsetts flera än en myndighet, den myndighet som i staten i fråga har utsetts till en i artikel 21.4 i kredithanteringsdirektivet avsedd gemensam kontaktpunkt.

5 §. Allmänna principer för kontakter med gäldenärer. I paragrafen föreslås bestämmelser om de allmänna principer som kreditförvärvare och kreditförvaltare ska iakta i sina kontakter med gäldenärer i all verksamhet enligt den föreslagna lagen. I kontakterna med gäldenärer ska man handla i god tro, rättvist och professionellt, säkerställa att gäldenärerna inte ges vilseledande, otydlig eller felaktig information, skydda gäldenärernas personuppgifter och integritet och säkerställa att det i kommunikationen med gäldenärerna inte förkommer trakasserier, tvång eller otillbörlig påverkan. Genom paragrafen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 10.1. Motsvarande slag av bestämmelser finns i 4 § om god indrivningssed i indrivningslagen. Utöver på indrivning av en fordran som förfallit till betalning är den föreslagna paragrafen dock också tillämplig på all verksamhet enligt den föreslagna lagen och har sålunda ett bredare tillämpningsområde.

2 kap. **Skyldigheter för kreditförvärvare**

6 §. Utseende av den som utför kreditförvaltningsåtgärder. I paragrafen föreslås bestämmelser om de krav som ställs på kreditförvärvare när det gäller att utse en utomstående aktör som utför

kreditförvaltningsåtgärder. Enligt huvudregeln är det frivilligt att utse en aktör som utför kreditförvaltningsåtgärder, det vill säga en kreditförvärvare kan i princip själv utföra kreditförvaltningsåtgärder. I vissa fall är en kreditförvärvare dock skyldig att utse en utomstående aktör att utföra kreditförvaltningsåtgärder. Det är fråga om att utse en i den föreslagna paragrafen avsedd utförare av kreditförvaltningsåtgärder också när den som utses är en juridisk person som hör till samma i bokföringslagen avsedda koncern som kreditförvärvaren, eftersom i kredithanteringsdirektivet med en kreditförvärvare avses en enskild fysisk eller juridisk person.

I 1 mom. föreskrivs att en kreditförvärvare ska utse en kreditförvaltare eller en annan fysisk eller juridisk person, som har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet, för utförande av kreditförvaltningsåtgärder, om kreditförvärvaren inte själv utför dem. Utöver kreditförvaltare kan kreditförvärvare utse kreditinstitut, konsumentkreditgivare eller advokater, vilka har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet utan i den föreslagna lagen avsett verksamhetstillstånd, till att utföra kreditförvaltningsåtgärder. Kravet grundar sig på artikel 11.1 i kredithanteringsdirektivet.

Enligt 2 mom. ska en kreditförvärvare som själv inte har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet utse en utförare av kreditförvaltningsåtgärder när det gäller en nödlidande kredit som beviljats en konsument. När det gäller konsumentkrediter ska kreditförvaltningen alltså anförtros en aktör som har rätt att bedriva kreditförvaltning för kreditförvärvarens räkning. Skyldighet att utse en extern kreditförvaltare föreligger dock inte om kreditförvärvaren själv har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet. I fråga om andra krediter än konsumentkrediter finns det ingen skyldighet att anlita en utförare av kreditförvaltningsåtgärder, utan kreditförvärvaren kan själv utföra åtgärderna. Genom momentet genomförs artikel 17.1 a i kredithanteringsdirektivet.

I 3 mom. föreskrivs det om skyldighet för en kreditförvärvare vars hemvist, hemort eller huvudkontor inte finns i en EES-stat att utse en utförare av kreditförvaltningsåtgärder. En sådan så kallad kreditförvärvare från tredjeland ska utse en utförare av kreditförvaltningsåtgärder när det gäller en sådan nödlidande kredit där gäldenären är en fysisk person, ett mikroföretag, ett litet företag eller ett medelstort företag. Definitioner av de nämnda företagen finns i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag. Kravet på att utse en utförare av kreditförvaltningsåtgärder i dessa fall bygger på artikel 17.1 b i kredithanteringsdirektivet. En kreditförvärvare som avses i det föreslagna momentet ska enligt den föreslagna 9 § utse åt sig en företrädare vars hemvist, hemort eller huvudkontor finns i en EES-stat. Den utsedda företrädaren kan utföra kreditförvaltningsåtgärder, om företrädaren har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet.

Enligt artikel 17.1 andra stycket i kredithanteringsdirektivet får värdmedlemsstaterna utvidga kravet att utse en kreditförvaltare till att även omfatta andra än ovannämnda fall. När det gäller andra krediter än de som avses i 1 och 2 mom. föreslås det dock ingen skyldighet att utse en kreditförvaltare för utförande av kreditförvaltningsåtgärder.

I 4 mom. föreskrivs att den som utför kreditförvaltningsåtgärder ska meddela Finansinspektionen sitt namn och sina kontaktuppgifter senast när utförandet av kreditförvaltningsåtgärder inleds. Bestämmelsen gäller situationer där den som utför kreditförvaltningsåtgärder utses för första gången eller där den som utför dessa åtgärder byts ut. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 18.1 och 18.2 samt till denna del direktivets artikel 17.5 första stycket.

Enligt 5 mom. ska Finansinspektionen utan obefogat dröjsmål lämna de uppgifter som erhållits i enlighet med 4 mom. till den behöriga myndigheten i värdstaten eller i hemstaten samt till den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga har beviljats. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 18.3. Lämning av uppgifterna till de berörda staternas behöriga myndigheter förutsätter att Finansinspektionen har tillgång till de uppgifter som behövs för att uppgifterna ska kunna lämnas. Finansinspektionen känner inte nödvändigtvis till i vilken stat krediten har beviljats och av bestämmelserna i kredithanteringsdirektivet framgår inte någon skyldighet att lämna myndigheten sådan information.

7 §. Meddelande om överlåtelser. I den föreslagna paragrafen finns bestämmelser om skyldighet att informera en gäldenär om överlåtelse av i lagen avsedda nödlidande krediter till en kreditförvärvare. Enligt paragrafens 1 mom. ska en kreditförvärvare eller den som utsetts till utförare av kreditförvaltningsåtgärder meddela gäldenären om överlåtelser av en nödlidande kredit, utom om gäldenären har fått motsvarande meddelande från någon annan aktör. Meddelandet ska lämnas senast när gäldenären blir föremål för indrivningsåtgärder avseende krediten.

I 2 mom. föreskrivs om vilka uppgifter som ska ingå i meddelandet. Dessa är kreditförvärvarens identifierings- och kontaktuppgifter, kontaktuppgifter för förfrågningar som gäller kreditavtalet, identifierings- och kontaktuppgifter för en eventuell utsedd utförare av kreditförvaltningsåtgärder och uppgifter om dennes rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet, det skuldkapital, de räntor och de andra betalningar som gäldenären har att betala vid tidpunkten då meddelandet lämnas, ett omnämnande av att överlåtelser av den nödlidande krediten till kreditförvärvaren inte påverkar gäldenärens rättigheter i anslutning till kreditförhållandet samt Finansinspektionens kontaktuppgifter eller, om gäldenären har sin hemvist, sin hemort eller sitt huvudkontor i en annan EES-stat, kontaktuppgifterna till den behöriga myndigheten i staten i fråga.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 10.2.

Paragrafens 3 mom. innehåller en informativ hänvisning till 7 kap. 25 § i konsumentskyddslagen, som omfattar en skyldighet att informera konsumenten om överföring av kreditgivarens rättigheter enligt kreditavtalet eller själva kreditavtalet på en tredje part. Med stöd av 7 a kap. 31 § i den lagen tillämpas bestämmelsen också på konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

8 §. Kontakt med gäldenären. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om vissa innehållsmässiga krav avseende kontakten med gäldenären. I all kontakt med gäldenären ska kontaktuppgifter för förfrågningar om kreditavtal nämnas. Om det är fråga om den första kontakten efter det utseende som avses i den föreslagna 6 §, ska dessutom den utseddass identifierings- och kontaktuppgifter och uppgifter om dennes rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet lämnas. Genom den föreslagna paragrafen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 10.3.

9 §. Företrädare för kreditförvärvare från ett tredjeland. I paragrafen föreslås bestämmelser om skyldigheten för en sådan kreditförvärvare vars hemvist, hemort eller huvudkontor inte finns i en EES-stat att utse och meddela Finansinspektionen en företrädare vars hemvist, hemort eller huvudkontor finns i en EES-stat. Dessutom innehåller paragrafen bestämmelser om att den nämnda företrädaren ska svara för de skyldigheter som föreskrivs i den föreslagna lagen för företrädaren.

Syftet med bestämmelserna om utseende av en företrädare är att säkerställa att de skyldigheter som föreskrivs för en kreditförvärvare fullgörs och att iakttagandet av skyldigheterna kan övervakas effektivt. I skäl 41 i ingressen till kredithanteringsdirektivet fastställs att om kreditförvärvarna är från tredjeländer, kan det göra det svårare för kredittagare att åberopa sina rättigheter och vara svårare för de nationella myndigheterna att övervaka verkställigheten av nödlidande krediter. Utöver detta är det möjligt att kreditinstitut kan avskräckas från att överlåta nödlidande krediter till förvärvare från tredjeländer på grund av anseenderisken.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs delvis kredithanteringsdirektivets artikel 19. Enligt punkt 1 i artikeln ska utseendet av en företrädare dessutom vara en förutsättning för överlåtelse av en nödlidande kredit. Det föreslås att bestämmelser om detta utfärdas i kreditinstitutslagen.

10 §. Kreditförvärvarens skyldighet att meddela överlåtelse av nödlidande krediter. I 1 mom. föreslås bestämmelser om en kreditförvärvares skyldighet att meddela Finansinspektionen vissa uppgifter, om en kreditförvärvare överlåter en förvärvad nödlidande kredit vidare. Finansinspektionen ska få den nya kreditförvärvarens eller den i den föreslagna 9 § avsedda kreditförvärvarens företrädares identifieringsuppgifter samt uppgift om det sammanlagda antalet, utestående beloppet och värdet av de överlåtna krediterna, om huruvida överlåtelsen omfattar krediter som beviljats konsumenter och om de typer av tillgångar som utgör säkerhet för kreditavtalen i fråga. Genom det föreslagna momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 20.1.

Enligt 2 mom. svarar den som har utsetts till utförare av kreditförvaltningsåtgärder för kreditförvärvarens skyldigheter som föreskrivs i den föreslagna paragrafen. Kravet grundar sig på artikel 17.5 första stycket i kredithanteringsdirektivet.

I 3 mom. föreskrivs om Finansinspektionens befogenhet att meddela närmare föreskrifter om innehållet i de uppgifter som avses i den föreslagna paragrafen, sättet att lämna in uppgifter och tidpunkterna för inlämningen. Enligt artikel 20 i kredithanteringsdirektivet ska uppgifterna i regel lämnas halvårsvis, men den behöriga myndigheten kan bestämma att uppgifterna ska lämnas kvartalsvis. De föreskrifter som Finansinspektionen meddelar med stöd av den föreslagna bestämmelsen ska motsvara de nämnda kraven. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs artikel 20.2 i kredithanteringsdirektivet.

I 4 mom. ingår skyldighet för Finansinspektionen att utan obefogat dröjsmål lämna de uppgifter som den fått med stöd av den föreslagna paragrafen till den behöriga myndigheten i den EES-stat där den nya kreditförvärvaren eller en i den föreslagna 9 § avsedd företrädare för kreditförvärvaren har sin hemvist, sin hemort eller sitt huvudkontor. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 20.3.

3 kap. **Kreditförvaltning**

11 §. Tillståndspliktig kreditförvaltningsverksamhet. För sådan kreditförvaltningsverksamhet som avses i den föreslagna lagen införs ett sådant system för verksamhetstillstånd som förutsätts i artikel 4 i kredithanteringsdirektivet. Enligt det föreslagna 1 mom. förutsätter bedrivande av kreditförvaltningsverksamhet verksamhetstillstånd som beviljats av Finansinspektionen. Dessutom föreskrivs att verksamhetstillstånd kan beviljas juridiska personer vars säte finns i Finland. Detta krav ställs i artikel 5.1 a i kredithanteringsdirektivet.

Enligt 2 mom. ska det i ansökan om verksamhetstillstånd anges om kreditförvaltaren avser att inneha medel från gäldenärer som en del av bedrivandet av kreditförvaltningsverksamhet. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 6.3.

Genom bestämmelserna om kreditförvaltare i kredithanteringsdirektivet harmoniseras förutsättningarna på den inre marknaden när det gäller förvaltning av nödlidande krediter som beviljats av kreditinstitut. Ett verksamhetstillstånd som kreditförvaltare är förenat med rättighet enligt den föreslagna 22 § att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat. På motsvarande sätt får en kreditförvaltare som har beviljats verksamhetstillstånd i en annan EES-stat tillhandahålla i Finland sådana tjänster som omfattas av verksamhetstillståndet.

12 §. Förutsättningar för beviljande av verksamhetstillstånd. I 1 mom. föreskrivs att Finansinspektionen beviljar ett sökande verksamhetstillstånd som kreditförvaltare efter att ha konstaterat att föreskrivna förutsättningar uppfylls. Finansinspektionen har alltså inte prövningsrätt vid beviljande av tillstånd när förutsättningarna för tillstånd uppfylls och antalet tillstånd ska inte regleras. Förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd enligt den föreslagna paragrafen motsvarar kraven i artiklarna 5.1, 6.2 a och 6.3 i kredithanteringsdirektivet.

Enligt 1 punkten i momentet ska de personer som ingår i sökandens styrelse och operativa ledning samt de personer som har i artikel 4.1.36 i EU:s tillsynsförordning avsedda kvalificerade innehav i sökanden vara tillförlitliga och ha gott anseende. Närmare bestämmelser om påvisande av tillförlitlighet och gott anseende finns i paragrafens 2 och 3 mom. Kraven gäller separat varje person som avses i bestämmelsen. Till sökandens operativa ledning anses höra verkställande direktören och eventuell annan personal i den högsta ledningen som de facto svarar för beslutsfattandet om bedrivandet av sökandens affärsverksamhet. Med kvalificerat innehav avses i artikel 4.1.36 i EU:s tillsynsförordning direkt eller indirekt ägande i ett företag, där innehavet representerar minst 10 procent eller mer av kapitalet eller samtliga röster eller möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av detta företag. En person kan också ha kvalificerat innehav indirekt genom en juridisk person. Kraven på tillförlitlighet och gott anseende enligt den föreslagna paragrafen gäller endast fysiska personer.

Enligt 2 punkten i momentet ska de personer som ingår i sökandens styrelse och operativa ledning ha i sin helhet tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva affärsverksamhet. Detta krav bedöms som en helhet i fråga om en sökande. Vid bedömningen ska de närmare riktlinjer om dessa krav som utfärdats av EBA i enlighet med artikel 5.2 i kredithanteringsdirektivet beaktas. De nämnda riktlinjerna (EBA/GL/2023/09) utfärdades den 15 december 2023 av EBA och trädde i kraft den 27 juni 2024.

Enligt 3 punkten i momentet ska sökanden ha till sitt förfogande effektiva förvaltnings- och styrningssystem och interna kontrollmekanismer. Förvaltnings- och styrningssystemen ska åtminstone omfatta de administrativa och ekonomiska processer och informationssystem som behövs, fastställande av lämpliga interna verksamhetsprinciper och av en organisationsstruktur och ansvarsområden som säkerställer att verksamheten leds effektivt och att kreditförvaltarens styrelse på behörigt sätt kan övervaka ledningen av verksamheten. Kreditförvaltare ska ha till sitt förfogande de förfaranden som behövs för att säkerställa att all tillämplig lagstiftning iakttas i verksamheten och att det finns intern kontroll av att lagstiftning och interna verksamhetsprinciper följs. Vid bedömning av förutsättningarna enligt den föreslagna punkten ska den proportionalitetsprincip som uttrycks i 4 mom. beaktas.

Enligt 4 punkten i momentet ska sökanden tillämpa lämpliga verksamhetsprinciper för att skydda gäldenärerna och för att garantera att gäldenärernas rättigheter tillgodoses. Genom

verksamhetsprinciperna ska utöver de rättigheter som hänför sig till ett kreditförhållande också gäldenärernas dataskydd och integritet, riktigheten i de uppgifter som ges gäldenären samt att gäldenärerna inte behandlas osakligt tryggas. Till dessa principer hör i enlighet med artikel 5.1 f i kredithanteringsdirektivet också att en kreditförvaltare beaktar gäldenärernas ekonomiska situation och ett eventuellt behov av att hänvisa gäldenärerna till exempel till skuldrådgivning eller andra motsvarande tjänster.

Enligt 5 punkten i momentet ska sökanden ha förfaranden för registrering och handläggning av gäldenärernas klagomål. Bestämmelser om handläggning av klagomål finns också i den föreslagna 20 §.

Enligt 6 punkten i momentet ska sökanden ha ett separat konto i ett kreditinstitut för förvaring av gäldenärernas medel, om sökanden avser inneha medel från gäldenärerna som en del av bedrivandet av kreditförvaltningsverksamheten. På samma konto kan också förvaras andra medel från kunder än sådana som hör till verksamhet enligt den föreslagna lagen. Sökanden kan besluta att inte inneha medel från gäldenärer som en del av sin affärsmodell, varvid kravet i den föreslagna punkten inte tillämpas på sökanden.

I 2 mom. föreskrivs om kraven på tillförlitlighet och gott anseende för de personer som hör till sökandens ledning samt för de personer som har kvalificerade innehav i sökanden. Enligt 1 punkten i momentet ska en person inte anses vara tillförlitlig och ha ett gott anseende, om det i ett straffregister som avses i straffregisterlagen eller i ett bötesregister som avses i lagen om verkställighet av böter finns antecknat att personen påförts straff till följd av ett brott som kan anses visa att personen är olämplig att bedriva kreditförvaltningsverksamhet, utom om straffen när det gäller en person som ingår i sökandens styrelse eller operativa ledning som helhet betraktade ska anses som ringa. En helhetsbedömning av brottens ringa betydelse ska alltså inte tillämpas på personer som har kvalificerade innehav i sökanden. Enligt artikel 5.1 b i) i kredithanteringsdirektivet ska särskilt brott med anknytning till egendom, finansiella tjänster och verksamheter, penningtvätt, ocker, bedrägeri, skattebrott, brott mot tystnadsplikten eller brott mot den fysiska integriteten anses vara betydelsefulla när det gäller bedömningen. Även andra brott enligt lagstiftning om företag, konkurs, insolvens eller konsumentskydd ska anses vara betydelsefulla. Finansinspektionen ska för behandling av ansökan om verksamhetstillstånd få uppgifter ur straffregistret och bötesregistret av Rättsregistercentralen. Enligt 4 a § 1 mom. 2 punkten i straffregisterlagen lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Enligt 20 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen rätt att ur bötesregistret få de uppgifter som behövs för att utreda om ett tillsynsobjekts ägare, styrelsemedlemmar, verkställande direktör eller anställda har den tillförlitlighet som lagen förutsätter.

Enligt 2 punkten i momentet anses en person inte heller vara tillförlitlig och ha gott anseende, om personen är föremål för ett pågående insolvensförfarande eller personens handlingsbehörighet annars har begränsats. Insolvensförfaranden enligt den nationella lagstiftningen är konkurs, företagssanering och skuldsanering för privatpersoner.

Enligt 3 mom. anses en person som ingår i sökandens styrelse eller operativa ledning inte heller vara tillförlitlig och ha gott anseende, om personen i samband med bedrivandet av affärsverksamhet har försummat att betala skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller att fullgöra sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till avgifter som Tullen tar ut eller på något annat motsvarande sätt har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgiften i fråga. Med avvikelse från kraven i det föreslagna 2 mom. ska kravet alltså inte tillämpas på personer

som har ett sådant kvalificerat innehav i sökanden som avses i EU:s tillsynsförordning. Syftet med momentet är att genomföra kredithanteringsdirektivets artikel 5.1 b iii), enligt vilket det för att påvisa att en person har gott anseende ska visas att personen i sina tidigare affärsförbindelser med tillsyns- och regleringsmyndigheter alltid har handlat på ett transparent, öppet och samarbetsvilligt sätt. Kravet enligt direktivet måste dock till sin ordalydelse som sådant anses vara för inexact med tanke på verksamhetstillståndsbedömningen. Därför föreslås det i momentet att bedömningen binds till fullgörandet av de relevanta myndighetsskyldigheterna. Bestämmelsen motsvarar till denna del det krav på tillförlitlighet som i 9 § 2 mom. i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ställs på den person som ansvarar för indrivningsverksamheten. Enligt skäl 27 i ingressen till direktivet ska det nämnda kravet bedömas på grundval av den information som den behöriga myndigheten har tillgång till eller kännedom om vid den tidpunkt då verksamhetstillståndet beviljas. Om relevant information inte finns tillgänglig, eller om det saknas kännedom om information, eller om det inte finns någon tidigare samverkan med tillsyns- och regleringsmyndigheterna, ska personen i detta avseende anses vara tillförlitlig och ha gott anseende.

Enligt 4 mom. ska Finansinspektionen vid bedömningen av förutsättningarna enligt den föreslagna 1 mom. 3–5 punkten beakta sökandens storlek och arten, omfattningen och komplexiteten av sökandens verksamhet samt de risker som verksamheten medför för gäldenärens rättigheter. De nämnda sakerna ska alltså inte beaktas vid bedömningen av tillförlitligheten och det goda anseendet hos de personer som hör till sökandens ledning eller av den tillräckliga kunskap och erfarenhet som krävs för att bedriva affärsverksamhet. Kravet på ett separat konto enligt den föreslagna 1 mom. 6 punkten är inte heller relevant vid den bedömning som avses i det föreslagna momentet. Genom det föreslagna momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 22.3 och 22.4.

Enligt 5 mom. ska kreditförvaltaren meddela Finansinspektionen om det efter det att verksamhetstillstånd har beviljats sker en väsentlig förändring i de uppgifter som är en förutsättning för beviljandet av verksamhetstillstånd. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om lämnandet av meddelande och meddelandets innehåll. En motsvarande bestämmelse finns till exempel i 4 kap. 1 § i kreditinstitutslagen. Av vikt när det gäller förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd är till exempel förändringar i kreditförvaltarens ledning, eftersom dessa personer ska uppfylla de föreslagna kraven på tillförlitlighet och gott anseende, samt som helhet betraktat kraven på sådan tillräcklig kunskap och erfarenhet som bedrivandet av affärsverksamhet förutsätter.

13 §. Handläggningstiden för ansökan om verksamhetstillstånd. Enligt 1 mom. ska Finansinspektionen inom 45 dagar från mottagandet av ansökan om verksamhetstillstånd som kreditförvaltare bedöma om alla utredningar och uppgifter som behövs för handläggningen av ansökan har fogats till den. Vid behov ska sökanden ombes komplettera ansökan inom en skälig för kompletteringen fastställd tidsfrist. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 7.3. På handläggningen av ansökningar tillämpas i övrigt bestämmelserna i förvaltningslagen. Om en sökande inte lämnar behövliga kompletteringar och det inte är möjligt att bedöma alla förutsättningar för beviljande av verksamhetstillstånd, kan ansökan avslås som bristfällig.

Enligt 2 mom. ska Finansinspektionen bevilja verksamhetstillstånd eller meddela sökanden om sitt negativa beslut senast inom 90 dagar från det att den har tillgång till alla utredningar och uppgifter som behövs för att handlägga ansökan. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 7.4.

14 §. Återkallande av verksamhetstillstånd. Kreditförvaltare är sådana auktoriserade tillsynsobjekt som Finansinspektionen utövar tillsyn över och som avses i 4 § i lagen om Finansinspektionen. I 1 mom. finns det en hänvisningsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om Finansinspektionens befogenhet att återkalla kreditförvaltarens verksamhetstillstånd finns i 26 § i lagen om Finansinspektionen. Det blir aktuellt att återkalla ett verksamhetstillstånd, om de väsentliga förutsättningar som föreskrivits för beviljande av verksamhetstillstånd eller inledande av verksamhet inte längre föreligger, om tillsynsobjektet grovt har försummat att iaktta ett förbud eller ett rättelsebeslut som Finansinspektionen meddelat, om det i tillsynsobjektets verksamhet på ett väsentligt sätt har brutits mot bestämmelserna om finansmarknaden eller mot bestämmelser eller föreskrifter som en myndighet har meddelat med stöd av dem, mot villkoren för verksamhetstillstånd eller mot bestämmelserna om tillsynsobjektets verksamhet, om tillsynsobjektets affärsverksamhet inte har inletts inom 12 månader från det att verksamhetstillståndet beviljades eller om det vid ansökan om verksamhetstillstånd har lämnats väsentligt oriktiga eller bristfälliga uppgifter om omständigheter som är av betydelse för regleringen och tillsynen. Med avvikelse från bestämmelserna i den nämnda paragrafens 2 mom. 2 punkt kan Finansinspektionen dock återkalla verksamhetstillståndet på grund av att verksamheten har upphört, om kreditförvaltaren har upphört att bedriva kreditförvaltningsverksamhet i mer än 12 månader till skillnad från sex månader som föreskrivs i den nämnda punkten. På detta sätt följer befogenheten i detta avseende artikel 8.1 c i kredithanteringsdirektivet. Finansinspektionen kan också återkalla verksamhetstillståndet, om kreditförvaltaren meddelar att denne avstår från det. Till övriga delar kan bestämmelserna i 26 § i lagen om Finansinspektionen bedömas uppfylla kraven på återkallande av en kreditförvaltares verksamhetstillstånd enligt artikel 8.1 i kredithanteringsdirektivet.

Återkallande av ett verksamhetstillstånd ska ses som en sista utväg för att ingripa i allvarliga brister i en kreditförvaltares verksamhet. Enligt 26 § 3 mom. i lagen om Finansinspektionen ska Finansinspektionen före ett återkallande av verksamhetstillstånd bereda tillsynsobjektet en skälig tid för att avhjälpa bristen, om det inte för att trygga uppnåendet av de mål för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 § i lagen om Finansinspektionen är nödvändigt att återkalla verksamhetstillståndet omedelbart.

Enligt 2 mom. ska Finansinspektionen utan dröjsmål meddela den behöriga myndigheten i värdestaten samt den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga har beviljats att kreditförvaltarens verksamhetstillstånd har återkallats. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 8.2.

15 §. Förteckning över kreditförvaltare som beviljats verksamhetstillstånd. I paragrafen föreskrivs att en förteckning över kreditförvaltare ska finnas tillgänglig på det allmänna datanätet. Genom den föreslagna paragrafen och en förordning som ges med stöd av den genomförs artikel 9 i kredithanteringsdirektivet.

Enligt 1 mom. ska Finansinspektionen ha till uppgift att upprätthålla en förteckning över de kreditförvaltare som beviljats verksamhetstillstånd enligt den föreslagna lagen och över de kreditförvaltare som med stöd av den föreslagna 21 § har rätt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland. Förteckningen ska finnas offentligt tillgänglig på det allmänna datanätet och uppdateras regelbundet.

Enligt 2 mom. ska i förteckningen antecknas de uppgifter som EBA meddelat med stöd av artikel 9.1 i kredithanteringsdirektivet. I enlighet med den punkten ska EBA utarbeta riktlinjer för att inrätta och upprätthålla sådana förteckningar eller register och specificera de typer av information som ingår i dem. EBA har publicerat riktlinjer om saken (EBA/GL/2024/02) den 5

mars 2024. Riktlinjerna tillämpas från och med den 30 december 2024. Enligt riktlinjerna ska personuppgifter om kreditförvaltares ledning eller personal inte lagras i förteckningen.

I 3 *mom.* föreskrivs att en kreditförvaltare utan dröjsmål stryks i förteckningen, om kreditförvaltarens verksamhetstillstånd återkallas.

16 §. Kreditförvaltningsavtal. Enligt den föreslagna paragrafen förutsätter utförande av kreditförvaltningsåtgärder för en kreditförvärvares räkning ett skriftligt kreditförvaltningsavtal som ingåtts med kreditförvärvaren. Kravet ingår i artikel 11.1 i kredithanteringsdirektivet.

I paragrafen föreslås också bestämmelser om de innehållsmässiga kraven på ett kreditförvaltningsavtal. Enligt 1 *punkten* ska ett kreditförvaltningsavtal innehålla en beskrivning av de kreditförvaltningsåtgärder som ska utföras av kreditförvaltaren. Parterna kan avtala närmare om uppgiftsfördelningen mellan kreditförvärvaren och kreditförvaltaren. En kreditförvärvare kan också ge en kreditförvaltare behövliga ytterligare anvisningar för utförandet av uppgifter.

Enligt 2 *punkten* ska ett kreditförvaltningsavtal innehålla villkor för fastställandet av kreditförvaltarens arvode. I den föreslagna lagen föreskrivs det inte om grunderna för fastställandet av arvodet, utan parterna kan komma överens om saken.

Enligt 3 *punkten* ska ett kreditförvaltningsavtal innehålla bestämmelser om kreditförvaltarens rätt att företräda kreditförvärvaren i förhållande till gäldenären.

Enligt 4 *punkten* ska ett kreditförvaltningsavtal innehålla ett åtagande att följa den lagstiftning som tillämpas på det kreditförhållande som avtalet gäller samt att behandla gäldenärerna omsorgsfullt och rättvist. En kreditförvärvare och en kreditförvaltare har de nämnda skyldigheterna direkt med stöd av lagstiftningen.

Enligt 5 *punkten* ska ett avtal också innehålla ett krav på att kreditförvaltaren på förhand meddelar kreditförvärvaren om att kreditförvaltningsåtgärden utkontrakteras. Avtalsparterna kan annars avtala om omständigheter som gäller utkontraktering med beaktande av förutsättningarna enligt den föreslagna 17 § för sådan utkontraktering som utförs av en kreditförvaltare.

Kraven enligt den föreslagna 1–4 *punkten* grundar sig på artikel 11.2 i kredithanteringsdirektivet. Genom paragrafens 5 punkt genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 11.3.

17 §. Utkontraktering av kreditförvaltningsåtgärd. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om utkontraktering av kreditförvaltningsåtgärder från en kreditförvaltare till en tredje part. I kredithanteringsdirektivet kallas dessa tredje parter tillhandahållare av kreditförvaltning, men i den föreslagna lagen används för tydlighetens skull benämningen producent av kreditförvaltningstjänster, eftersom det i regleringen även hänvisas till kreditförvaltares gränsöverskridande verksamhet med benämningen tillhandahållande av kreditförvaltning. Med utkontraktering avses i lagen att en kreditförvaltare till väsentliga delar överlåter en sådan kreditförvaltningsåtgärd som avses i den föreslagna 3 § till att utföras av en utomstående aktör. Den föreslagna paragrafen ska alltså inte gälla sådana underentreprenörsarrangemang för utförande av förvaltnings- och stödåtgärder eller tillhandahållande av informations- och kommunikationstekniska tjänster eller andra motsvarande underentreprenörsarrangemang som normalt utnyttjas i affärsverksamhet.

Enligt 1 mom. får en kreditförvaltare utkontraktera en kreditförvaltningsåtgärd till en extern producent av kreditförvaltningstjänster endast med stöd av ett skriftligt utkontrakteringsavtal. I utkontrakteringsavtalet ska det förutsättas att producenten av kreditförvaltningstjänster är skyldig att följa den föreslagna lagen och annan lagstiftning som är tillämplig på kreditförvaltning när denne utför sina avtalsenliga uppgifter.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om andra förutsättningar för utkontraktering av kreditförvaltningsåtgärder. Enligt 1 punkten är en förutsättning att kreditförvaltaren inte samtidigt utkontrakterar alla kreditförvaltningsåtgärder som denne ansvarar för. Utöver denna begränsning som är en direkt följd av lagstiftningen kan ett kreditförvaltningsavtal enligt den föreslagna 16 § innehålla ytterligare förutsättningar för utkontraktering.

Enligt 2 punkten är en förutsättning för utkontraktering att utkontrakteringen inte påverkar uppfyllandet av förutsättningarna för kreditförvaltarens verksamhetstillstånd, genomförandet av internkontroll eller kontinuiteten i kreditförvaltarens verksamhet. Med tanke på uppfyllandet av dessa förutsättningar är det utöver vilka åtgärder som utkontrakteras och i vilken omfattning också av betydelse vilka bestämmelser som ingår i avtalet om utkontraktering. En kreditförvaltare ska fortlöpande fullt ut uppfylla alla förutsättningar för verksamhetstillstånd, oberoende av utkontraktering av åtgärder. En kreditförvaltare ska också kunna utöva tillsyn över verksamheten hos en producent av kreditförvaltningstjänster och ha behövliga arrangemang också för hantering av störningar i producentens verksamhet och av producentens eventuella avtalsbrott.

Enligt 3 punkten är en förutsättning att utkontrakteringen inte hindrar Finansinspektionens tillsyn över kreditförvaltaren. Finansinspektionen ska med stöd av sin rätt att få uppgifter ha befogenhet att få behövliga uppgifter också av sådana producenter av kreditförvaltningstjänster som avses i den föreslagna paragrafen. Producenter av kreditförvaltningstjänster ska dock också på eget initiativ samarbeta med Finansinspektionen och ett avtal om utkontraktering ska inte medföra hinder för tillsynen.

Enligt 4 punkten är en förutsättning att en kreditförvaltare har tillgång till alla uppgifter om utkontrakterade kreditförvaltningsåtgärder. Ett avtal om utkontraktering ska innehålla behövliga bestämmelser om saken, och den verksamhet som en producent av kreditförvaltningstjänster bedriver ska också i praktiken vara ordnad så att förutsättningen uppfylls.

I 3 mom. föreskrivs att en kreditförvaltare som utkontrakterar en kreditförvaltningsåtgärd fortfarande ska ansvara för efterlevnaden av den lagstiftning som är tillämplig på kreditförvaltningen och för sina skyldigheter gentemot kreditförvärvaren och gäldenärerna. Det ska också i övrigt anses som klart att ett avtal om utkontraktering som ingås med en producent av kreditförvaltningstjänster inte kan ändra avtalsförhållandet mellan kreditförvaltaren och kreditförvärvaren. Dessutom ska det finnas bestämmelser om att kreditförvaltaren efter det att avtalet om utkontraktering har löpt ut ska ha den sakkunskap och de resurser som krävs för att utföra de utkontrakterade kreditförvaltningsåtgärderna.

Genom 1–3 punkten genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 12.1.

Enligt 4 mom. ska kreditförvaltaren innan denne utkontrakterar en kreditförvaltningsåtgärd meddela Finansinspektionen och den behöriga myndigheten i en eventuell värdestat om utkontrakteringen. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 12.2.

18 §. Innehav av gäldenärs medel. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om situationer där kreditförvaltare innehar medel från gäldenärer för att överlåta medlen vidare till kreditförvärvare. Enligt artikel 6.1 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna ha rätt att fatta beslut om huruvida kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsåtgärder på deras territorium får ta emot och inneha medel från kredittagare för att överföra dessa medel till kreditförvärvare. Sådan behandling av medel kan anses vara en väsentlig del av kreditförvaltning och det är inte motiverat att förbjuda behandlingen.

I 1 mom. föreskrivs det om kravet att förvara medel från gäldenärer i ett kreditinstitut på ett separat konto för detta ändamål. Kravet grundar sig på artikel 6.2 a i kredithanteringsdirektivet. Enligt 11 § i indrivningslagen ska medel som uppdragstagaren har drivit in för borgenärens räkning hållas separat från uppdragstagarens egna medel och deponeras på ett bankkonto eller förvaras på något annat tillförlitligt sätt. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen omfattar också fordringar som inte har förfallit till betalning. Enligt kredithanteringsdirektivet förutsätts det också uttryckligen att medlen förvaras på ett separat konto i kreditinstitutet, medan 11 § i indrivningslagen ger möjlighet till förvaring av medel också på något annat tillförlitligt sätt. En kreditförvaltare ska iakttä det föreslagna momentet i fråga om alla gäldenärs medel som kreditförvaltaren innehar och som hänför sig till nödlidande krediter som omfattas av den föreslagna lagens tillämpningsområde.

Enligt artikel 6.2 b i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de medel från kredittagare som kreditförvaltare innehar skyddas i enlighet med nationell rätt till förmån för kreditförvärvare mot krav från kreditförvaltarens övriga borgenärer, särskilt i händelse av insolvens. Den nämnda bestämmelsen förutsätter inga särskilda genomförandeåtgärder. När en kreditförvaltare innehar medel som samlats in från gäldenärer för kreditförvärvarens räkning är det fråga om egendom som är separat från kreditförvaltarens medel och som tillhör kreditförvärvaren. Enligt 5 kap. 6 § i konkurslagen (120/2004) ingår egendom som tillhör en utomstående och som gäldenären har i sin besittning inte i konkursboet, om den kan avskiljas från gäldenärens egendom. Egendom som tillhör en utomstående ska överlämnas till ägaren eller till någon som denne har bestämt på villkor som konkursboet har rätt att kräva att uppfylls. Egendom som tillhör en utomstående får enligt 4 kap. 9 § i utsökningsbalken (705/2007) inte heller utmätas, utom om den enligt utsökningsgrunden svarar för sökandens fordran eller hör till ett av gäldenären utmätt föremål som beståndsdel eller tillbehör.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att när en gäldenär gör en betalning till en kreditförvaltare för att helt eller delvis återbetala en fordran i samband med en nödlidande kredit, är betalningen i fråga giltig gentemot kreditförvärvaren. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 6.2 c. I 8 § i indrivningslagen finns bestämmelser om gäldenärens betalningsskydd som ska tillämpas vid indrivning av skulder som förfallit till betalning. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen omfattar också fordringar som inte har förfallit till betalning, och därför behöver det separat föreskrivas om gäldenärens betalningsskydd i den föreslagna lagen.

I 3 mom. föreskrivs på det sätt som förutsätts i artikel 6.2 d i kredithanteringsdirektivet att när en kreditförvaltare tar emot medel från en gäldenär, ska kreditförvaltaren ge denne ett verifikat som styrker det belopp som har betalats. Verifikatet kan också lämnas till gäldenären i elektronisk form, till exempel per e-post eller genom en relevant webbplats.

Enligt 4 mom. får producenter av kreditförvaltningstjänster inte inneha gäldenärs medel. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 12.5.

19 §. Bevarande av uppgifter om kreditförvaltning. Enligt 1 mom. ska en kreditförvaltare spara kommunikation med kreditförvärvaren och gäldenärerna samt anvisningar från kreditförvärvaren om utförandet av kreditförvaltningsåtgärderna. Enligt 2 mom. ska ett kreditförvaltningsavtal och de uppgifter som avses i 1 mom. bevaras i fem år från det att kreditförvaltningsavtalet upphörde, dock högst tio år. Genom de föreslagna bestämmelserna genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 11.4.

Enligt 3 mom. ska en kreditförvaltare bevara ett i den föreslagna 17 § avsett utkontrakteringsavtal och uppgifter om relevanta anvisningar till en producent av kreditförvaltningstjänster i fem år från det att utkontrakteringsavtalet upphörde. Kravet grundar sig på artikel 12.3 i kredithanteringsdirektivet.

20 §. Handläggning av gäldenärers klagomål. I förslaget till paragraf föreskrivs om kreditförvaltares skyldighet att registrera gäldenärers klagomål över kreditförhållanden och de åtgärder som vidtas med anledning av klagomålen. Dessutom föreskrivs att handläggningen av gäldenärernas klagomål ska vara avgiftsfri. Bestämmelserna i paragrafen är nya och grundar sig på artikel 24.1 och 24.2 i kredithanteringsdirektivet.

4 kap. **Frihet att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster**

21 §. Tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster i Finland. I 1 mom. föreskrivs om frihet för EES-kreditförvaltare som har fått verksamhetstillstånd i en annan EES-stat att i Finland tillhandahålla tjänster som omfattas av verksamhetstillståndet. Rätten för en kreditförvaltare som har fått verksamhetstillstånd i hemmedlemsstaten att tillhandahålla de tjänster som verksamhetstillståndet omfattar i en annan medlemsstat framgår av artikel 13.1 i kredithanteringsdirektivet. Tjänster kan tillhandahållas genom en filial som etablerats i Finland eller på något annat sätt utan att en filial etableras. Med undantag för kravet på verksamhetstillstånd ska en EES-kreditförvaltare i sin verksamhet uppfylla kraven enligt finsk lagstiftning när den tillhandahåller kreditförvaltningstjänster i Finland.

Enligt 2 mom. föreskrivs att när Finansinspektionen av den behöriga myndigheten i en EES-stat får ett meddelande om en EES-kreditförvaltares avsikt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland, ska Finansinspektionen utan dröjsmål meddela den behöriga myndigheten i fråga om mottagandet av uppgifter. Detta krav ställs i artikel 13.3 i kredithanteringsdirektivet. På motsvarande sätt ska ett meddelande sändas när Finansinspektionen av den nämnda myndigheten får ett meddelande om förändringar i tidigare lämnade uppgifter. Till denna del grundar sig kravet på artikel 13.6 i kredithanteringsdirektivet.

I 3 mom. finns bestämmelser om att en EES-kreditförvaltare får börja tillhandahålla tjänster i Finland när Finansinspektionen har meddelat den behöriga myndigheten i hemstaten att Finansinspektionen har tagit emot i det föreslagna 2 mom. avsedda uppgifter, dock senast två månader från det att dessa uppgifter har lämnats till Finansinspektionen. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 13.5.

22 §. Tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat. Enligt 1 mom. ska en sådan kreditförvaltare som i enlighet med den föreslagna lagen har fått verksamhetstillstånd och som avser att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat meddela Finansinspektionen om denna avsikt och till Finansinspektionen lämna de uppgifter som föreskrivs i momentet. Sådana uppgifter är den EES-stat där krediten i fråga beviljades, om kreditförvaltaren känner till detta och staten är en annan än värdstaten, adressen till kreditförvaltarens eventuella filial i värdmedlemsstaten, namnet på och adressen till en eventuell i värdmedlemsstaten verksam producent av kreditförvaltningstjänster, uppgifter om eventuella

åtgärder som vidtagits för att anpassa kreditförvaltarens förvaltnings- och styrningssystem samt interna kontrollmekanismer till kraven enligt den lagstiftning som är tillämplig på den nödlidande krediten i värdstaten, en beskrivning av förfarandet för efterlevnad av lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, om de bestämmelser genom vilka Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG har införlivats i värdstatens nationella lagstiftning tillämpas på kreditförvärvare, samt besked om huruvida kreditförvaltaren har ändamålsenligt sätt att kommunicera på värdstatens språk eller på kreditavtalets språk. Om meddelandet är bristfälligt, ska sökanden ombes komplettera sitt meddelande inom en lämplig utsatt tid. Genom det föreslagna momentet genomförs artikel 13.2 i kredithanteringsdirektivet.

Enligt 2 mom. ska Finansinspektionen inom 45 dagar från att ha mottagit alla de uppgifter som avses i 1 mom. vidarebefordra dessa uppgifter till den behöriga myndigheten i värdstaten och information om huruvida kreditförvaltaren har tillstånd att inneha medel från gäldenärerna som en del av bedrivandet av kreditförvaltningsverksamhet. Finansinspektionen ska meddela kreditförvaltaren vilken dag uppgifterna lämnades till myndigheten i fråga och den dag då denne meddelade att uppgifterna tagits emot. Finansinspektionen ska också lämna alla i 1 mom. avsedda uppgifter till den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga beviljades, om det inte är värdstaten. Genom de föreslagna bestämmelserna genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 13.3.

Enligt 3 mom. ska kreditförvaltaren meddela Finansinspektionen om senare ändringar i de uppgifter som avses i det föreslagna 1 mom., och Finansinspektionen ska då tillämpa det förfarande som föreskrivs i det föreslagna 2 mom. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 13.6.

5 kap. **Tillsyn**

23 §. Tillsynsmyndighet. Enligt paragrafen ska Finansinspektionen vara tillsynsmyndighet enligt den föreslagna lagen. Enligt 3 § 2 mom. 2 punkten i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen till uppgift att övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar de på dem tillämpliga bestämmelserna om finansmarknaden och med stöd av dem utfärdade föreskrifter, villkoren i sina verksamhetstillstånd och stadgarna som gäller deras verksamhet. Genom bestämmelserna i det föreslagna 5 kap. och genom de ändringar som föreslås i lagen om Finansinspektionen genomförs kredithanteringsdirektivets krav på den tillsyn som utövas av den behöriga myndigheten. I paragrafen finns dessutom en informativ hänvisning, enligt vilken bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen.

24 §. Samarbete med en behörig myndighet i en EES-medlemsstat. Enligt 1 mom. ska Finansinspektionen vid skötseln av uppgifter enligt denna lag samarbeta, utbyta information och samordna tillsynsåtgärder med de behöriga myndigheterna i andra EES-stater. I gränsöverskridande fall ska Finansinspektionen, om situationen så kräver, samarbeta i fråga om en i 21 § avsedd EES-kreditförvaltare med den behöriga myndigheten i hemstaten och i fråga om en i 22 § avsedd finländsk kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster med den behöriga myndigheten i värdstaten samt vid behov med den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga beviljades. Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 26.1 och 26.2 samt artikel 14.4 i kredithanteringsdirektivet. Den allmänna skyldigheten att samarbeta och utbyta information medför inte i sig någon rätt att avvika från bestämmelserna

om sekretessbelagd information. Utlämnande av sekretessbelagd information som en del av myndighetssamarbetet ska bedömas från fall till fall med stöd av de bestämmelser som tillämpas på ärendet.

Enligt 2 mom. ska Finansinspektionen utan obefogat dröjsmål meddela den behöriga myndigheten i värdstaten och vid behov den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga beviljades om administrativa påföljder som ålagts en kreditförvaltare som tillhandahåller kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat och om andra tillsynsåtgärder. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.3.

25 §. Tillsyn över EES-kreditförvaltare. I den föreslagna paragrafen finns separata bestämmelser om tillsyn över EES-kreditförvaltare. I 1 mom. föreskrivs att Finansinspektionen utövar tillsyn över verksamhet som i Finland etablerade filialer till EES-kreditförvaltare bedriver i Finland samt över sådant tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster som EES-kreditförvaltare bedriver i Finland utan att etablera filial. Enligt det föreslagna momentet tillämpas då på Finansinspektionens rätt att få information och inspektera vad som i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få information om och inspektera tillsynsobjekt samt vad som i 33 a § i den lagen föreskrivs om rätten att förena informations- och inspektionsrätten med vite och i 34 § i den lagen om rätten att anlita utomstående sakkunniga. För utförande av en tillsynsuppgift enligt momentet ska Finansinspektionen i enlighet med den föreslagna 24 § samarbeta med den behöriga myndigheten i hemstaten.

I 2 mom. föreskrivs att om Finansinspektionen på plats utför en inspektion som gäller en EES-kreditförvaltare, ska Finansinspektionen utan dröjsmål meddela inspektionsresultaten till myndigheten i fråga. En inspektion som avses i bestämmelsen kan utföras på de behöriga myndigheternas vägnar i hemstaten eller på Finansinspektionens eget initiativ. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.7 och 14.8.

I 3 mom. föreskrivs att om Finansinspektionen anser att en EES-kreditförvaltare bryter mot den föreslagna lagen eller mot någon annan lagstiftning som tillämpas på kreditförvaltningsverksamhet, ska den lämna information om ärendet till den behöriga myndigheten i hemstaten och begära att myndigheten vidtar lämpliga åtgärder. De åtgärder som den behöriga myndigheten i hemstaten vidtar är alltså primära i förhållande till Finansinspektionens tillsynsåtgärder. Genom det föreslagna momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.9.

I 4 mom. föreskrivs att om de åtgärder som den behöriga myndigheten i hemstaten har vidtagit med stöd av en i det föreslagna 3 mom. avsedd begäran visar sig vara otillräckliga och EES-kreditförvaltaren fortsätter ett i momentet avsett förfarande, kan Finansinspektionen vidta behövliga åtgärder med stöd av 33 och 33 a § i lagen om Finansinspektionen och bestämmelserna om administrativa påföljder i 4 kap. i den lagen. Bestämmelserna om befogenheter som gäller auktoriserade tillsynsobjekt och därmed jämförbara tillsynsobjekt i 26–28, 28 a, 28 b, och 29–32 § i lagen om Finansinspektionen ska däremot inte tillämpas i dessa fall. Utövande av de befogenheter som avses i de nämnda bestämmelserna ska anses höra till hemstatens behöriga myndighets uppgift.

I 5 mom. föreslås bestämmelser om att Finansinspektionen omedelbart kan vidta i det föreslagna 4 mom. avsedda åtgärder, om det behövs för att trygga gäldenärens ställning. Finansinspektionen kan dessutom vid vite enligt 33 a § i lagen om Finansinspektionen helt eller delvis förbjuda en EES-kreditförvaltare att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland till dess att lämpliga åtgärder har vidtagits för att avhjälpa överträdelsen.

Genom de föreslagna 4 och 5 mom. genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.12.

26 §. Utförande av inspektion i värdestaten. I paragrafen finns bestämmelser om Finansinspektionens skyldighet att begära att den behöriga myndigheten i värdestaten bistår vid utförandet av inspektioner på plats i staten i fråga av kreditförvaltare eller producenter av kreditförvaltningstjänster. På utförandet av inspektionen tillämpas då värdestatens lagstiftning. Genom paragrafen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.5.

27 §. Begäran från den behöriga myndigheten i värdestaten. I 1 mom. föreskrivs om situationer där den behöriga myndigheten i värdestaten begär att Finansinspektionen ska vidta tillsynsåtgärder i fråga om en kreditförvaltare och lämnar Finansinspektionen behövliga uppgifter i ärendet. Finansinspektionen ska då inom två månader från begäran ge den behöriga myndigheten information om inledda ärenden som gäller åläggandet av administrativa påföljder eller information om beslut eller andra tillsynsåtgärder som gäller ärendena eller motivera varför sådana åtgärder inte har vidtagits.

Enligt 2 mom. ska Finansinspektionen regelbundet informera den behöriga myndigheten i värdestaten om hur tillsynsförfarandet framskrider.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.11.

28 §. Förvaltning i en annan EES-stat av i Finland beviljad kredit. I paragrafen föreskrivs om Finansinspektionens skyldighet att lämna den behöriga myndigheten i hemstaten uppgifter om ärendet och begära att myndigheten vidtar lämpliga åtgärder, om Finansinspektionen anser att en kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsåtgärder i en annan EES-stat bryter mot den lagstiftning som tillämpas på kreditförvaltningsverksamhet eller inte fullgör de skyldigheter som gäller för krediter eller kreditavtal och krediten i fråga har beviljats i Finland. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 14.10.

29 §. Beslut om förbud. I 1 mom. finns bestämmelser om Finansinspektionens skyldighet att förbjuda kreditförvaltningsverksamhet som bedrivs utan verksamhetstillstånd. Förbudet får av särskilda skäl också meddelas så att det gäller en anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning. Momentet motsvarar 16 § 1 mom. i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

Enligt 2 mom. får Finansinspektionen förena ett förbud med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

6 kap. Administrativa påföljder och ersättningsansvar

30 §. Påföljdsavgift. I 1 mom. föreskrivs enligt förslaget om sådana överträdelser och försummelser av bestämmelser för vilka påföljdsavgift kan påföras i enlighet med 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen. Sådana bestämmelser är bestämmelserna i den föreslagna lagens 6 § om utseende av den som utför kreditförvaltningsåtgärder samt om det meddelande som ska lämnas till Finansinspektionen med anledning av att utförandet av kreditförvaltningsåtgärder inleds, 7 § om lämnande av meddelande om överlåtelser, 8 § om kontakt med gäldenären, 16 § om ingående av kreditförvaltningsavtal, 17 § om utkontraktering av en kreditförvaltningsåtgärd till en producent av kreditförvaltningstjänster, 18 § om innehav av gäldenärers medel, 19 § om bevarande av uppgifter om kreditförvaltning och 20 § om handläggning av gäldenärers klagomål.

Enligt 38 § 1 mom. 1 punkten i lagen om Finansinspektionen ska Finansinspektionen dessutom ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot skyldigheten att lämna Finansinspektionen uppgifter som enligt bestämmelser eller föreskrifter regelbundet ska ges in till Finansinspektionen för att den ska kunna fullgöra sina lagstadgade uppgifter. En sådan skyldighet är kreditförvärvarens skyldighet enligt den föreslagna 10 § att meddela om vidareöverlåtelse av en nödlidande kredit som kreditförvärvaren förvärvat.

Bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen. I 2 mom. finns en hänvisningsbestämmelse om detta.

De föreslagna bestämmelserna motsvarar de bestämmelser som gäller andra sektorer inom finansmarknaden. Av bestämmelserna framgår att Finansinspektionen i princip är skyldig att påföra en påföljdsavgift under de förutsättningar som anges i lagen.

Påföljdsavgift är en allvarlig administrativ påföljd, där de överträdelser och försummelser på vilka påföljden tillämpas i princip betraktas som särskilt klandervärda (RP 32/2012 rd, s. 85). I sin eventuella påföljdsprövning beaktar Finansinspektionen de rättsprinciper inom förvaltningen som avses i 6 § i förvaltningslagen samt bestämmelserna om påförande av och avstående från en administrativ påföljd i lagen om Finansinspektionen. Åläggandet av påföljd grundar sig på en helhetsbedömning. Bedömningen av den administrativa påföljdens proportionalitet gäller inte bara dimensioneringen av påföljdsavgiften, utan också valet av påföljdstyp. I stället för en påföljdsavgift kan på de grunder som anges i lagen i undantagsfall ges en offentlig varning, om den gärning som strider mot lagen exempelvis kan anses vara ringa.

Bestämmelser om maximibeloppet av den påföljdsavgift som påförs juridiska och fysiska personer finns i 41 § i lagen om Finansinspektionen. I 41 a § i den lagen finns dessutom flera specialbestämmelser om påföljdsavgiftens maximibelopp. I fråga om försummelser eller överträdelser av skyldigheterna enligt kredithanteringsdirektivet föreslås inga särskilda bestämmelser om påföljdsavgifternas maximibelopp, utan i dessa fall tillämpas de allmänna bestämmelserna om maximibeloppet i 41 § i lagen om Finansinspektionen. Dessutom ska också bestämmelserna i 40 § 3 mom. och 42 § 3 mom. om förhållandet mellan administrativa påföljder och straffrättsliga påföljder tillämpas. Genom dessa bestämmelser säkerställs det att förbudet mot dubbel straffbarhet iakttas. Påföljdsavgift kan inte påföras en fysisk person för en gärning eller försummelse som enligt lag är straffbar, utom om gärningen eller försummelsen som helhet betraktad är ringa. Påföljdsavgift kan inte påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett brottmål som behandlas i domstol eller den som för samma gärning har meddelats en lagakraftvunnen dom.

31 §. Ersättningsansvar. I paragrafen föreskrivs om skadeståndsansvar vid utförande av kreditförvaltningsåtgärder. I 15 § i indrivningslagen föreskrivs det om skyldighet att ersätta sådan skada som orsakats vid indrivning av en fordran som förfallit till betalning. Den föreslagna paragrafen motsvarar till sin struktur 15 § i indrivningslagen.

I 1 mom. föreskrivs att en kreditförvärvare är skyldig att ersätta skada som vid utförande av kreditförvaltningsåtgärder avseende en nödlidande kredit vållats gäldenären genom ett förfarande som strider mot den föreslagna lagen. Kreditförvaltningsåtgärder utförs alltid för kreditförvärvarens räkning. Ansvar för skador som orsakats vid utförandet av kreditförvaltningsåtgärder ska i sista hand bäras av kreditförvärvaren, inklusive när kreditförvärvaren i enlighet med den föreslagna 6 § har utsett en utomstående utförare av

kreditförvaltningsåtgärder. Skador kan uppstå till exempel i en situation där en gäldenär har fått felaktiga uppgifter och detta har föranlett utredningskostnader eller felaktiga betalningar.

Enligt 2 mom. svarar också den som utför kreditförvaltningsåtgärder för att skadan ersätts, om den har orsakats av dennes felaktiga förfarande. En skadelidande har alltså rätt att kräva ersättning också direkt av den som utför kreditförvaltningsåtgärderna i fråga. Den som utför kreditförvaltningsåtgärder svarar också för skada som orsakats vid utförandet av en kreditförvaltningsåtgärd som i enlighet med den föreslagna 17 § utkontrakterats till en extern producent av kreditförvaltningstjänster. I en sådan situation kan den skadelidande välja om denne kräver ersättning av kreditförvärvaren, den som utför kreditförvaltningsåtgärderna eller solidariskt av dem båda.

I 3 mom. föreskrivs det om en kreditförvärvares regressrätt i en situation där denne med stöd av det föreslagna 1 mom. har varit tvungen att betala ersättning på grund av ett felaktigt förfarande av den som utför kreditförvaltningsåtgärderna. Den föreslagna bestämmelsen, som enbart gäller förhållandet mellan kreditförvärvaren och uppdragstagaren, är dispositiv, liksom också motsvarande 15 § 3 mom. i indrivningslagen.

I 4 mom. finns en hänvisning till 15 § i indrivningslagen där det föreskrivs om skyldighet att ersätta sådan skada som orsakats vid indrivning av en fordran som förfallit till betalning.

7 kap. **Särskilda bestämmelser**

32 §. Ändringssökande. Bestämmelser om sökande av ändring i Finansinspektionens beslut finns i 73 § i lagen om Finansinspektionen.

I 2 mom. föreskrivs om möjlighet för den som ansöker om verksamhetstillstånd som kreditförvaltare att söka ändring, om det beslut om ansökan om verksamhetstillstånd som avses i det föreslagna 13 § 2 mom. inte har fattats inom utsatt tid. Sökanden kan då i den ordning som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden anföra besvär, som anses gälla beslutet om avvisande av ansökan utan prövning. Besvären ska anföras innan Finansinspektionen har behandlat ansökan. Bestämmelsen behövs, eftersom artikel 7.5 i kredithanteringsdirektivet uttryckligen förutsätter möjlighet att söka ändring i situationer där en ansökan om verksamhetstillstånd inte har behandlats inom utsatt tid.

Det föreslagna rättsmedlet för så kallat dröjsmålsbesvär är exceptionellt i Finlands rättssystem. I den gällande lagstiftningen ingår dock vissa motsvarande bestämmelser, som grundar sig på krav i EU-rätten. Även i tidigare bestämmelser om dröjsmålsbesvär har avsaknaden av beslut i allmänhet jämförts med ett negativt beslut av en myndighet, såsom avvisande av ansökan utan prövning eller avslag på ansökan. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt 21 § 4 mom. i dataskyddslagen (1050/2018).

33 §. Ikraftträdandebestämmelser. Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. I 2 mom. finns en övergångsbestämmelse, enligt vilken lagen inte tillämpas på förvärvande eller förvaltande av sådana nödlidande krediter som har överlåtits till kreditförvärvare före den föreslagna lagens ikraftträdande.

7.2 Kreditinstitutslagen

15 kap. **Förfaranden vid kundtransaktioner**

16 §. Överlåtelse av nödlidande kreditavtal. Det föreslås att till kapitlet fogas en *ny paragraf* med de bestämmelser om kreditinstitut som behövs för genomförandet av kredithanteringsdirektivet.

Enligt *1 mom.* ska ett kreditinstitut på begäran ge en eventuell förvärvare av nödlidande kreditavtal eller av kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal de uppgifter som behövs för att bedöma värdet av kreditavtalen i fråga eller av kreditgivarens rättigheter samt sannolikheten för återkrav. Genom momentet genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 15.1. I momentet föreskrivs också att vid lämnandet av uppgifter ska de mallar och formulär enligt av kommissionen antagna tekniska genomförandestandarder som avses i artikel 16 i kredithanteringsdirektivet användas. Enligt artikel 16 i kredithanteringsdirektivet ska EBA utarbeta förslag till tekniska genomförandestandarder för att närmare ange de mallar som ska användas av kreditinstitut för tillhandahållande av den information som avses i artikel 15.1 i direktivet. Kommissionen antar de tekniska genomförandestandarderna. De föreslagna bestämmelserna ska tillämpas också när en eventuell förvärvare är ett annat kreditinstitut. Enligt artikel 16.8 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att kreditinstitut också tillämpar de tekniska genomförandestandarderna för överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig till andra kreditinstitut.

I *2 mom.* föreskrivs att ett kreditinstitut får överlåta ett nödlidande kreditavtal eller kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal till en i 9 § i den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare avsedd kreditförvärvare i ett tredjeland endast om kreditförvärvaren har utsett en företrädare som avses i den paragrafen. Bestämmelsen behövs för att genomföra kredithanteringsdirektivets artikel 19.1, enligt vilken det vid överlåtelse av en nödlidande kredit krävs att en kreditförvärvare från ett tredjeland har utsett en företrädare som är etablerad inom EES-området.

I *3 mom.* föreskrivs om kreditinstituts skyldighet att lämna till Finansinspektionen uppgifter om överlåtelse av nödlidande krediter. Om ett kreditinstitut överlåter ett nödlidande kreditavtal eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal, ska kreditinstitutet halvårsvis lämna Finansinspektionen uppgifter om kreditförvärvaren, de överlåtna kreditavtalen och eventuella säkerheter. Kravet grundar sig på artikel 15.2 i kredithanteringsdirektivet.

Enligt *4 mom.* kan Finansinspektionen meddela närmare föreskrifter om innehållet i de uppgifter som avses i 3 mom. och om tidpunkterna för inlämningen. Finansinspektionen kan ålägga kreditinstituten att lämna uppgifterna kvartalsvis. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs kredithanteringsdirektivets artikel 15.3.

7.3 Lagen om Finansinspektionen

4 §. Tillsynsobjekt. Det föreslås att till Finansinspektionens auktoriserade tillsynsobjekt enligt *2 mom.* fogas kreditförvaltare som avses i den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Den föreslagna ändringen innebär att Finansinspektionens tillsynsbefogenheter enligt 3 kap. i lagen om Finansinspektionen utvidgas till att omfatta kreditförvaltare.

5 §. Andra finansmarknadsaktörer. Genom den föreslagna ändringen fogas till andra finansmarknadsaktörer sådana kreditförvärvare, producenter av kreditförvaltningstjänster och företrädare för kreditförvärvare som avses i den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Ändringen av bestämmelsen innebär att Finansinspektionens rätt att få uppgifter samt granskningsrätt enligt 18–20, 20 a 20 b, 21, 22 och 24 § i lagen om

Finansinspektionen och allmänna befogenheter enligt 33, 33 a och 34 § utsträcks till att omfatta dessa aktörer.

40 §. Påföljdsavgift. Det föreslås att 1 mom. ändras så att till de bestämmelser som räknas upp i momentet och för vars försummelse eller överträdelse en påföljdsavgift påförs fogas de bestämmelser som avses i 30 § i den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare.

7.4 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

1 §. Avgiftsskyldiga. Till 7 punkten fogas en *ny underpunkt p*, genom vilken kreditförvaltare enligt den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare och filialer till EES-kreditförvaltare enligt den lagen fogas till de som enligt den lagen har avgiftsskyldighet. Enligt propositionen ska kreditförvaltare vara Finansinspektionens auktoriserade tillsynsobjekt, varvid de ska vara skyldiga att betala Finansinspektionens tillsynsavgift. Dessutom ska Finansinspektionen övervaka EES-kreditförvaltares verksamhet i Finland, och därför är det motiverat att också filialer till EES-kreditförvaltare är skyldiga att betala tillsynsavgifter.

Dessutom fogas till den nämnda punkten en *ny underpunkt q*, genom vilken kreditförvärvare och företrädare för kreditförvaltare enligt den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare fogas till de som enligt lagen har avgiftsskyldighet. Finansinspektionen ska övervaka att de skyldigheter som gäller kreditförvärvare fullgörs. Kreditförvärvare och företrädare för kreditförvärvare fogas också till de andra finansmarknadsaktörer som avses i lagen om Finansinspektionen. En företrädare för en kreditförvärvare svarar för de föreskrivna skyldigheterna för kreditförvärvare, om kreditförvärvarens hemvist, hemort eller huvudkontor inte finns i en EES-stat. Sålunda ska dessa aktörer vara skyldiga att betala Finansinspektionens tillsynsavgift.

I *underpunkt o* i punkten görs en teknisk ändring till följd av att en *ny underpunkt* fogas till.

10 §. Avgifter som tas ut hos andra aktörer. Till paragrafen fogas en *ny 18 punkt* där det föreskrivs om storleken på den tillsynsavgift som kreditförvaltare ska betala. När det gäller kreditförvaltare föreslås grundavgiften vara 15 000 euro och EES-kreditförvaltare 5 000 euro.

Till paragrafen fogas en *ny 19 punkt* där det föreskrivs om storleken på den tillsynsavgift som kreditförvärvare ska betala. När det gäller kreditförvärvare och företrädare för kreditförvaltare föreslås en grundavgift på 3 500 euro.

I *17 punkten* i paragrafen görs en teknisk ändring till följd av att en *ny punkt* fogas till.

7.5 Konsumentskyddslagen

7 kap. Konsumentkrediter

4 §. Förhållande till betaltjänstlagen. Till 1 mom. fogas en hänvisning till den föreslagna nya 23 a §. Tillägget behövs för att undvika överlappande skyldigheter, eftersom betaltjänstlagens (290/2010) bestämmelser om ändring av ramavtal, det vill säga 30–33 § i den lagen, såsom för närvarande ska tillämpas på kreditavtal som omfattas av tillämpningsområdet för betaltjänstlagen.

13 §. God kreditgivningssed. Det föreslås att 2 mom. 6 punkten ändras till den del den gäller kreditgivarens skyldighet att förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang. Medan för närvarande särskilt enligt det gällande momentets 6 punkt förutsätts att kreditgivaren förhåller

sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang, kommer det framledes att särskilt förutsatts att kreditgivaren tillhandahåller konsumenten skäliga betalningsarrangemang för främjande av återbetalningen av krediten, om tillhandahållandet av arrangemangen med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och andra omständigheter kan anses ändamålsenligt. Tillhandahållandet av betalningsarrangemang ska förstås i vid bemärkelse. Såsom för närvarande hänvisar det för det första bland annat till överenskommelse om en ny förfallodag, minskade månatliga kreditposter och förlängning av lånetiden, överenskommelse om amorteringsfria perioder, sänkning av ränta eller andra kostnader samt andra ändringar av villkor i kreditavtalet som gör det möjligt att undvika att verkställighets- och insolvensförfaranden inleds. Tillhandahållandet av betalningsarrangemang ska dock också omfatta de möjligheter till förlikning och eftergifter som ingår i utsökningsförfarandet och andra insolvensförfaranden till den del kreditgivaren kan påverka dem. Det väsentliga är särskilt att genom att tillhandahålla betalningsarrangemang främjas återbetalningen av krediten. Kreditgivaren ska tillhandahålla betalningsarrangemang om det kan anses lämpligt med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och övriga omständigheter. Vid bedömningen ska i enlighet med skäl 79 i ingressen i det nya konsumentkreditdirektivet hänsyn tas till bland annat konsumentens individuella omständigheter, såsom konsumentens intressen och rättigheter, förmåga att återbetala krediten och behov vad gäller att täcka levnadskostnader. Om tillhandahållandet av betalningsarrangemang inte anses lämpligt med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och andra omständigheter, behöver betalningsarrangemang inte erbjudas. En sådan situation kan föreligga till exempel när det är klart att konsumenten inte kommer att betala krediten tillbaka eller när konsumenten inte svarar på kreditgivarens erbjudande inom en skälig tid. Med undantag för motiverade fall behöver betalningsarrangemang inte heller erbjudas konsumenten upprepade gånger, men kreditgivaren ska från fall till fall bedöma om betalningsarrangemang är ändamålsenliga med beaktande av varje enskild konsuments individuella situation. Bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet i samband med betalningsarrangemang finns i 7 kap. 14 § 2 mom. Genom ändringen genomförs det nya konsumentkreditdirektivets artikel 35, men beaktas bör att bestämmelsen med stöd av hänvisningsbestämmelsen i förslagets 7 a kap. 31 § 1 mom. också ska tillämpas på konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. I övrigt motsvarar punkten gällande lag.

Till 4 mom. fogas en ny mening, enligt vilken kreditgivaren till sitt förfogande ska ha förfaranden och verksamhetsprinciper för tillhandahållande av betalningsarrangemang enligt 2 mom. 6 punkten. På grundval av förfarandena och verksamhetsprinciperna ska tillhandahållande av de betalningsarrangemang som avses i 2 mom. 6 punkten övervägas innan verkställighetsåtgärder inleds, det vill säga i praktiken anhängiggörande av ett utsökningsärende som gäller ärendet. Genom tillägget genomförs konsumentkreditdirektivets artikel 16a, som fogats till direktivet genom artikel 27.2 i kredithanteringsdirektivet, samt artikel 28 i direktivet om bostadskrediter, som ändrats genom artikel 28.2 i kredithanteringsdirektivet. I övrigt motsvarar momentet gällande lag.

23 a §. *Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal.* Paragrafen är ny. Genom paragrafen genomförs den nya artikel 11a som genom artikel 27 i kredithanteringsdirektivet fogats till konsumentkreditdirektivet. Och tillsammans med den föreslagna ändringen av hänvisningsbestämmelsen i 7 a kap. 31 § 1 mom. genomförs genom paragrafen den nya artikel 27a som genom artikel 28 i kredithanteringsdirektivet fogats till direktivet om bostadskrediter. Enligt förslaget ska, om ett kreditavtal ändras, kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft ge konsumenten den information som nämns i paragrafen. Enligt 1 mom. 1 punkten ska informationen innehålla en tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna samt en redogörelse för vilka ändringar som förutsätter konsumentens samtycke och vilka ändringar som träder i kraft med stöd av lag. Punkten motsvarar artikel 11a a i konsumentkreditdirektivet

och artikel 27a a i direktivet om bostadskrediter. För tydlighetens skull är det skäl att konstatera att frågan huruvida en ändring av avtalsvillkoren över huvud taget ska anses vara tillåten eller effektiv bedöms utifrån nationell avtalsrätt och annan lagstiftning. Enligt momentets 2 *punkt* ska kreditgivaren också meddela ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna, det vill säga när ändringarna träder i kraft. Punkten motsvarar artikel 11a b i konsumentkreditdirektivet och artikel 27a b i direktivet om bostadskrediter. Enligt momentets 3 *punkt* ska av informationen också framgå de sätt att anföra besvär som konsumenten har till sitt förfogande när det gäller de föreslagna ändringarna, tidsfristen för anförande av besvär samt namnet på och adressen till den behöriga myndighet som besvär kan anföras till. Punkten motsvarar artikel 11a c, d och e i konsumentkreditdirektivet och artikel 27a c, d och e i direktivet om bostadskrediter. Med de sätt att anföra besvär som nämns i bestämmelsen avses konsumentens möjlighet att göra en anmälan om kreditgivarens verksamhet till den myndighet som utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Det finns ingen särskild tidsfrist för att göra en sådan anmälan, vilket kreditgivaren ska informera konsumenten om.

I 2 *mom.* finns ett informativt omnämnande av att i fråga om ändringar i räntor och avgifter tillämpas vad som föreskrivs i 24 §.

7 a kap. **Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom**

31 §. *Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter.* Till bestämmelsen fogas en hänvisning till 7 kap. 23 a § 1 *mom.* Den nämnda bestämmelsen ska enligt förslaget tillämpas också på konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Ändringen behövs för att genomföra artikel 27a i direktivet om bostadskrediter, som fogats till det direktivet genom artikel 28 i kredithanteringsdirektivet.

7.6 Lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

2 §. *Avgränsning av tillämpningsområdet.* Det föreslås att 1 *mom.* 4 *punkten* ändras. Lagen ska i princip inte heller i fortsättningen tillämpas på indrivningsverksamhet som bedrivs av en aktör som övervakas av Finansinspektionen, men i lagen föreslås en ändring enligt vilken lagen ska tillämpas på indrivningsverksamhet som bedrivs av i 4 § 2 *mom.* 7 *punkten* i lagen om Finansinspektionen avsedda kreditförvaltare och av i 4 § 2 *mom.* 9 *punkten* i den lagen avsedda betalningsinstitut. Genom ändringen förtydligas myndigheternas befogenheter när de nya bestämmelserna om kreditförvaltning träder i kraft och samtidigt säkerställs att tillsynen är heltäckande i fråga om indrivningsverksamhet som bedrivs av betalningsinstitut.

Ändringen innebär för det första att tillsynen över kreditförvaltarens indrivningsverksamhet kvarstår hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Genom förslaget säkerställs det att genomförandet av kredithanteringsdirektivet inte när det gäller indrivning av fordringar som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde leder till ändringar i den nationella lagstiftningen om indrivningsverksamhet. Däremot ska indrivning från gäldenärer av nödlidande krediter som omfattas av tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet och den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare och insamling från gäldenärer av betalningar som hänför sig till krediterna övervakas av Finansinspektionen.

För det andra görs det i lagen en ändring som förtydligar förhållandet mellan Finansinspektionens och Regionförvaltningsverket i Södra Finland när det gäller tillsyn över indrivningsverksamhet som bedrivs av betalningsinstitut. Enligt förslaget ska Regionförvaltningsverket i Södra Finland i fortsättningen utöva tillsyn över indrivningsverksamhet som bedrivs av betalningsinstitut. Syftet med ändringen är att säkerställa att den indrivningsverksamhet som bedrivs av så kallade faktureringsföretag som finns i

registret över betalningsinstitut i fortsättningen övervakas av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Om fakturerings tjänster tillhandahålls så att verksamheten omfattar mottagande av medel som tillhör andra för vidareförmedling, kan tjänsterna i princip betraktas som verksamhet som kräver auktorisation i enlighet med lagen om betalningsinstitut. Det kan bedömas att aktörer som tillhandahåller sådana fakturerings tjänster vanligen tillhandahåller tjänster enligt 1 § 2 mom. 2 och 4 punkten i lagen om betalningsinstitut. De nämnda punkterna kan dock också gälla andra aktörer som finns antecknade i registret över betalningsinstitut. Avgränsningen görs så att den omfattar indrivningsverksamhet som bedrivs av alla betalningsinstitut, men på marknaden finns det veterligen inte utöver sådana tillhandahållare av betaltjänster som bedriver fakturerings tjänster andra aktörer som redan finns i registret över betalningsinstitut och som utöver tillhandahållandet av betaltjänster bedriver indrivningsverksamhet. Förslaget innebär dock att i fortsättningen ska alla betalningsinstitut som utöver att tillhandahålla betaltjänster börjar bedriva indrivningsverksamhet registrera sig hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland.

Till 1 mom. fogas dessutom en *ny 9 punkt*, enligt vilken lagen inte ska tillämpas på verksamhet enligt den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Ändringen säkerställer att myndigheternas befogenheter kvarstår oförändrade.

I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

7.7 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. Tillämpningsområde. I 1 mom. föreskrivs det om de aktörer som omfattas av tillämpningsområdet för penningtvättslagen och som är rapporteringsskyldiga enligt lagen. Enligt momentets 1 punkt underpunkt a är Finansinspektionens auktoriserade tillsynsobjekt enligt 4 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen rapporteringsskyldiga med vissa undantag. Det föreslås att underpunkten ändras så att kreditförvaltare inte är rapporteringsskyldiga enligt bestämmelsen. I kredithanteringsdirektivet förutsätts det inte att lagstiftning om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska tillämpas på kreditförvaltare. Enligt momentets 20 punkt tillämpas lagen på aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ska även i fortsättningen vara sådana rapporteringsskyldiga som avses i lagen oberoende av om aktören som bedriver indrivningsverksamhet eventuellt också är kreditförvaltare. Tillsynsmyndighet är regionförvaltningsverket.

7.8 Lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

16 §. Anmälningsskyldighet. Det föreslås att paragrafen preciseras så att den plikt att anmäla uppgifter till det positiva kreditupplysningsregistret som avses i den gäller kreditförvaltare endast om kreditgivarens rättigheter till följd av ett kreditavtal som ska anmälas har överlåtits till kreditförvaltaren i fråga på det sätt som avses i paragrafens 3 mom. Enligt 3 mom. gäller anmälningsskyldigheten näringsidkare till vilka kreditgivarens rättigheter till följd av ett kreditavtal som ska anmälas med stöd av 6 § har överförts. Den föreslagna preciseringen behövs, eftersom tillsynsobjekt som avses i 4 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen, till vilka i fortsättningen kreditförvaltare hör, enligt paragrafen är skyldiga att anmäla uppgifter till det positiva kreditupplysningsregistret. Indrivningsbyråer som sköter indrivningsuppdrag för kreditgivarens räkning är inte anmälningsskyldiga med stöd av den gällande lagen. På motsvarande sätt ska kreditförvaltare inte ha anmälningsskyldighet i fråga om en sådan kredit i fråga om vilken den vidtar

åtgärder på uppdrag av kreditgivaren eller den till vilken kreditgivarens rättigheter enligt det kreditavtal som ska anmälas har överlåtit.

7.9 Värdepappersmarknadslagen

7 kap. Utomståendes skyldighet att lämna uppgifter

5 §. Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse. Paragrafen ändras för att komplettera det tidigare genomförandet av ett ändringsdirektiv till öppenhetsdirektivet. Enligt artikel 8.1 b i öppenhetsdirektivet omfattas inte en emittent som har emitterat värdepapper av skyldigheten att offentliggöra ett bokslut och en verksamhetsberättelse, om värdepapperen per enhet har ett nominellt värde av minst 100 000 euro eller ett motsvarande belopp i någon annan valuta på emissionsdagen. Paragrafen kompletteras genom att undantaget i fråga fogas till den.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Enligt normgivningsbemyndigandena i 10 § i propositionens lagförslag 1 och 16 § i lagförslag 2 får Finansinspektionen meddela närmare föreskrifter i enlighet med de nämnda bestämmelserna om innehållet i de uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen och om den tidsplan som ska iakttas vid lämnandet. De nämnda bestämmelserna ska i fråga om föreskrifter som meddelas med stöd av 10 § i lagförslag 1 överensstämma med artikel 20.1 i kredithanteringsdirektivet och i fråga om föreskrifter som meddelas med stöd av 16 § i lagförslag 2 med artikel 15.2 i direktivet. I 12 § i lagförslag 1 i propositionen ingår dessutom ett bemyndigande för Finansinspektionen att meddela närmare föreskrifter om meddelanden om väsentliga förändringar i de uppgifter som är en förutsättning för beviljande av verksamhetstillstånd som kreditförvaltare.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft så snart som möjligt. Detta förutsätts i princip av det faktum att regeringens proposition inte har beretts inom den tidsfrist som fastställdes i samband med kredithanteringsdirektivets ikraftträdande. Därför finns det risk för påföljder som hänger samman med ett försenat nationellt genomförande. Utförandet av myndighetsuppgifter i anslutning till verkställigheten av lagarna förutsätter inte till exempel omfattande ändringar i informationssystem eller andra åtgärder som skulle kräva en särskild övergångsperiod.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

10.1 Frihet att idka näring

Lagförslagen är av betydelse med tanke på den näringsfrihet och frihet att utöva yrke som är tryggade genom Finlands grundlag. Enligt grundlagens 18 § 1 mom. har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Kredithanteringsdirektivet och den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare föreskriver för de kreditförvaltare som omfattas av deras tillämpningsområde skyldighet att ha verksamhetstillstånd. I den föreslagna lagen föreskrivs det också i övrigt om krav som gäller förvärv och kreditförvaltning av nödlidande krediter som beviljats av kreditinstitut. Dessutom föreslås bestämmelser om de befogenheter som behövs för Finansinspektionens tillsynsuppgift med koppling till den föreslagna nya lagen och för utförande av uppgiften.

Finansmarknadslagstiftningen innehåller betydande lagbaserade inskränkningar av näringsfriheten. Syftet med lagstiftningen är att skydda företagskundernas intressen samt att trygga den finansiella stabiliteten och det allmänna förtroendet för finansmarknadens verksamhet. Lagstiftningen förutsätter att de företag som tillhandahåller finansiella tjänster och de som förvaltar de grundläggande systemen för de finansiella tjänsterna på förhand skaffar tillstånd för att bedriva verksamheten. På så sätt kan det säkerställas att företagen från första början har tillräckliga förutsättningar att bedriva verksamhet i enlighet med lagens krav. Det är dessutom viktigt att den lagstiftning som reglerar företagets verksamhet och den offentliga tillsynen tryggar uppnåendet av de ovannämnda allmänna målsättningarna. Syftet med kredithanteringsdirektivet och den nationella lagstiftning som föreslås för att genomföra direktivet, inklusive det föreslagna systemet för verksamhetstillstånd, är att främja utvecklingen av en andrahandsmarknad för nödlidande krediter i unionen genom att undanröja hinder för överlåtelse av nödlidande krediter från kreditinstitut till kreditförvärvare och genom att fastställa skyddsmekanismer för överlåtelse av detta slag och samtidigt trygga gäldenärernas rättigheter. Ovan nämnda bestämmelse om verksamhetstillstånd är nödvändig för att uppnå dessa målsättningar.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ansett att näringsfrihet är huvudregeln enligt grundlagen. Att kräva tillstånd för näringsverksamhet har i undantagsfall ansetts befogat då viktiga och starka samhälleliga intressen talar för detta (till exempel GrUU 15/2008, GrUU 9/2005 och GrUU 45/2001). Det finns viktiga och starka samhälleliga skäl för de föreslagna bestämmelserna om verksamhetstillstånd, vilket konstateras ovan. De föreslagna bestämmelserna uppfyller också i övrigt de allmänna villkoren för en lag som inskränker en grundläggande fri- och rättighet. De föreslagna begränsningarna av näringsfriheten är bland annat exakta och klart avgränsade samt proportionerliga i förhållande till målen. Kravet på verksamhetstillstånd samt tillämpningsområdet för de andra bestämmelser i propositionen som begränsar näringsfriheten har avgränsats till situationer som omfattas av tillämpningsområdet för kredithanteringsdirektivet. Bestämmelserna är också förenade med ändamålsenliga rättsskyddsarrangemang. Sålunda bör det anses föreligga godtagbara grunder för att begränsa den i 18 § i grundlagen avsedda grundläggande fri- och rättigheten.

Det bör också noteras att kravet på verksamhetstillstånd till denna del grundar sig på sådana bestämmelser i kredithanteringsdirektivet som inte ger möjlighet till handlingsutrymme. Enligt artikel 4.1 i direktivet ska medlemsstaterna kräva att en kreditförvaltare erhåller verksamhetstillstånd i en hemmedlemsstat innan denne inleder sin verksamhet inom medlemsstatens territorium. Artikel 5 i kredithanteringsdirektivet innehåller också detaljerade bestämmelser om villkoren för beviljande av verksamhetstillstånd. Enligt artikel 32.2 i direktivet får medlemsstater som redan har system som är likvärdiga med eller striktare än de som fastställs i direktivet för kreditförvaltningsåtgärder tillåta att enheter som redan bedriver kreditförvaltningsverksamhet automatiskt erkänns som auktoriserade kreditförvaltare. I Finland omfattas de som bedriver indrivningsverksamhet av registreringsskyldighet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Även om en registrering enligt den lagen i sig eventuellt kan anses motsvara kravet på verksamhetstillstånd enligt kredithanteringsdirektivet, motsvarar förutsättningarna för registrering enligt den lagen inte de förutsättningar för verksamhetstillstånd som kreditförvaltare som fastställs i kredithanteringsdirektivet. De innehåller till exempel inte något krav i enlighet med artikel 5.1 e i kredithanteringsdirektivet på att sökanden har inrättat fungerande förvaltnings- och styrningssystem och adekvata interna kontrollmekanismer eller artikel 5.1 f på att sökanden ska tillämpa en lämplig policy som säkerställer efterlevnad av regler om skydd för kredittagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem. Sålunda kommer det inte i fråga att betrakta det nuvarande registreringssystemet som ordnat i enlighet med artikel 32.2 i direktivet.

Utöver systemet för verksamhetstillstånd innebär de föreslagna tillsynsbefogenheterna för Finansinspektionen begränsningar i näringsfriheten. Den gällande lagen om Finansinspektionen har till behövliga delar satts i kraft genom grundlagsutskottets medverkan. I propositionen föreslås inga nya slag av befogenheter för Finansinspektionen och inte heller i övrigt att de grundläggande utgångspunkterna i lagstiftningen ändras. I och med förslagen utvidgas dock kretsen av Finansinspektionens tillsynsobjekt. Genom lagförslag 3 i propositionen fogas kreditförvaltare till Finansinspektionens auktoriserade tillsynsobjekt samt kreditförvärvare, företrädare för kreditförvärvare och producenter av kreditförvaltningstjänster till kategorin av så kallade andra finansmarknadsaktörer. På detta sätt utvidgas Finansinspektionens tillsynsbefogenheter till att omfatta dessa aktörer. Grundlagsutskottet har ansett att sådana befogenheter är oproblematiska i konstitutionellt hänseende (till exempel GrUU 67/2002 rd och GrUU 28/2008 rd). Bakgrunden till ändringen är förutsättningen enligt artikel 21–23 i kredithanteringsdirektivet, enligt vilken Finansinspektionen ska ha alla de tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenheter att ålägga påföljder som krävs för att utföra sina uppgifter och åligganden enligt direktivet. De nämnda bestämmelsernas innehåll beskrivs närmare i avsnitt 3.3.3 i propositionen.

10.2 Administrativa påföljder

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

Det föreslås att bestämmelserna om administrativa påföljder i lagen om Finansinspektionen kompletteras med anledning av kredithanteringsdirektivet. Direktivet förutsätter att medlemsstaterna inför lämpliga administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder, som ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Enligt artikel 23.2 i direktivet ska påföljderna omfatta åtminstone återkallande av verksamhetstillstånd för bedrivande av verksamhet som kreditförvaltare, ett beslut enligt vilket kreditförvaltaren eller kreditförvärvaren ska avhjälpa överträdelsen och upphöra med sitt agerande och inte upprepa det samt administrativa ekonomiska påföljder. I artikel 23.1 i direktivet räknas de bestämmelser upp som ska leda till administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder. Enligt lagförslagen 1 och 3 i propositionen ska Finansinspektionen påföra påföljdsavgift på den som försummar eller bryter mot vissa nationella bestämmelser som utfärdats för att genomföra vissa bestämmelser i kredithanteringsdirektivet. I alla dessa bestämmelser är det fråga om de situationer som nämns i artikel 23.1 i direktivet. Det föreslås dock inte att alla överträdelser som anges i den punkten ska omfattas av påföljdsavgift. När det gäller leden b, c, d och i, som gäller uppfyllandet av förutsättningarna för verksamhetstillstånd som kreditförvaltare, kan Finansinspektionen uppmana kreditförvaltaren att avhjälpa bristerna och som en sista åtgärd återkalla verksamhetstillståndet. I fråga om skyldigheten att regelbundet lämna information som nämns i leden e och h i den nämnda punkten har Finansinspektionen med stöd av 38 § 1 mom. 1 punkten i lagen om Finansinspektionen befogenhet att ålägga den som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar eller inte fullgör en sådan skyldighet att betala ordningsavgift.

Grundlagsutskottets vedertagna tolkning är att sådana påföljdsavgifter med avseende på 81 § i grundlagen varken är skatter eller avgifter, utan administrativa påföljder av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning. Utskottet har i sak jämställt ekonomiska påföljder av straffkaraktär med straffrättsliga påföljder (GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2, GrUU 55/2005 rd, s. 2 och GrUU 32/2005 rd, s. 2). I enlighet med 2 § 3 mom. i grundlagen ska de

allmänna grunderna för administrativa påföljder föreskrivas i lag, eftersom åläggandet av en påföljd innebär utövning av offentlig makt. Utskottet har också ansett att det är fråga om utövande av offentlig makt i betydande utsträckning.

Lagen måste exakt och tydligt föreskriva om grunderna för betalningsskyldigheten och avgiftens storlek, rättsskyddet för den betalningsskyldige och grunderna för verkställigheten av lagen (GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2, GrUU 57/2010 rd, s. 2, GrUU 55/2005 rd, s. 2 och GrUU 32/2005 rd, s. 2). Även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen, som framgår av grundlagens 8 §, inte direkt gäller administrativa påföljder kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte åsidosättas i ett sådant sammanhang (GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2, GrUU 57/2010 rd, s. 2 och GrUU 74/2002 rd, s. 5). Dessutom ska bestämmelserna uppfylla kraven i fråga om rätt proportion på påföljderna (GrUU 28/2014 rd, GrUU 15/2014 rd). I fråga om administrativa påföljder bör det ännu noteras att de till sitt förfarande inte får stå i strid med den oskyldighetspresumtion som avses i 21 § i grundlagen och att de inte heller kan grunda sig på rent omvänd bevisbörda eller strikt objektivt ansvar (se även GrUU 32/2005 rd, s. 3 och GrUU 4/2004, s. 7–8).

De bestämmelser om administrativa påföljder som ingår i lagförslag 3 i propositionen motsvarar till sin karaktär de bestämmelser som redan finns i gällande lagstiftning och som har kommit till med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 17/2012 rd, GrUU 15/2016 rd och GrUU 43/2013 rd). I bestämmelserna om påföljdsavgift i lagen om Finansinspektionen räknas de bestämmelser upp där påföljden i fråga kan åläggas vid försummelse eller överträdelse av dem. Dessa bestämmelser kompletteras så att en påföljd kan åläggas för försummelse eller överträdelse av vissa bestämmelser i den föreslagna lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare. Det föreslås inga ändringar i förfarandet för de övriga förutsättningarna och förfarandena för åläggande av påföljdsavgift.

Utan uttryckliga bestämmelser kan Finansinspektionen inte ålägga någon annan administrativ påföljd än en offentlig varning enligt 39 § i lagen om Finansinspektionen. Om det inte föreskrivs närmare om påföljderna för överträdelser eller försummelser av skyldigheter enligt de nationella bestämmelser som utfärdas för att genomföra bestämmelserna i kredithanteringsdirektivet, kan Finansinspektionen alltså endast ge en offentlig varning för överträdelsen eller försummelsen, men inte ålägga administrativa påföljder i euro. Sålunda skulle Finansinspektionen inte nödvändigtvis kunna ingripa effektivt i eventuella överträdelser. Dessutom bör det noteras att enligt artikel 23.2 i kredithanteringsdirektivet ska de administrativa påföljder och avhjälpande åtgärder som avses i artikeln bland annat omfatta administrativa ekonomiska påföljder.

I bestämmelserna om administrativa påföljder i lagen om Finansinspektionen beaktas å ena sidan påföljdernas exakthet och proportionalitet och å andra sidan smidigheten i och den avskräckande effekten av användningen av påföljderna. Finansinspektionen ska ha flexibla möjligheter att ålägga den påföljd som med hänsyn till omständigheterna i respektive fall av överträdelse eller försummelse av lagstiftningen är mest ändamålsenlig. Administrativa påföljder enligt lag gör det möjligt att snabbt och effektivt ingripa i förfaranden som strider mot finansmarknadslagstiftningen, vilket effektiviserar den offentliga tillsynen över finansmarknaden. Med tanke på den samhälleliga betydelse som bestämmelserna om kreditförvärvare och kreditförvaltare har och med tanke på att tillsynen över lagstiftningen ska vara trovärdig är det viktigt att Finansinspektionen har tillgång till effektiva påföljder i fall där skyldigheterna enligt nationell lagstiftning försummas eller inte fullgörs. Därför är det motiverat att en påföljdsavgift åläggs i dessa fall. Samtidigt ska det tas hänsyn till att de administrativa påföljderna ska vara proportionella. Bestämmelserna om åläggande av administrativa påföljder ger Finansinspektionen möjlighet till prövning som bygger på helhetsbedömning efter behov.

Bedömningen av den administrativa påföljdens proportionalitet gäller inte bara dimensioneringen av påföljdsavgiften, utan också valet av påföljdstyp. Enligt 42 § i lagen om Finansinspektionen kan Finansinspektionen vid obetydliga överträdelser ändra påföljdsavgiften till en offentlig varning.

10.3 Skattenaturen i Finansinspektionens tillsynsavgifter

Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtandepraxis konstaterat att Finansinspektionens tillsynsavgift är skatt i konstitutionell mening. Enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkning betraktas som en skatt eller som en avgift av skattenatur en betalning som inte är en ersättning eller ett vederlag för förmåner eller service som det allmänna ger den betalningsskyldige. Att betala avgift är dessutom inte frivilligt för dem som omfattas av skyldigheten, utan avgiften följer exempelvis av arten av den verksamhet som utövas (se GrUU 41/2004 rd, GrUU 67/2002 rd, s. 3/II och GrUU 28/2008 rd).

De administrativa kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet täcks genom tillsynsavgifter, som tas ut hos de avgiftsskyldiga som nämns i 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter. Genom lagförslag 4 i propositionen föreslås det att paragrafen i fråga ändras så att de kreditförvaltare, de EES-kreditförvaltares filialer, de kreditförvärvare och de företrädare för kreditförvärvare som avses i lagförslag 1 tas in som skyldiga att betala tillsynsavgift.

Bestämmelserna i lagförslag 4 i propositionen ska bedömas i förhållande till grundlagens paragraf om statliga skatter och avgifter. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen bestäms det om statsskatt genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek och om den skattskyldiges rättsskydd. Grundlagsutskottet har tidigare konstaterat att den dåvarande lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter uppfyller grundlagens krav (GrUU 28/2008 rd). Rättsläget anses inte förändras till denna del, så lagförslaget kan anses uppfylla de minimikrav som ställs i grundlagen. De tillsynsavgifter som Finansinspektionen tar ut påminner också till sin natur nära om de avgifter som tas ut för att täcka de administrativa kostnaderna för verksamheten vid Verket för finansiell stabilitet och stabilitetsfonden och som grundlagsutskottet i sin tolkningspraxis (GrUU 35/2014 rd) har ansett uppfylla kraven enligt grundlagen.

Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis ska skattskyldighetens omfattning entydigt framgå av skattelagen (GrUU 36/2005 rd, s. 3). Enligt utskottets praxis måste lagbestämmelserna också vara såtillvida exakta att de lagtillämpande myndigheterna har bunden prövning när det gäller att bestämma skattens storlek (se till exempel GrUU 41/2004 rd och GrUU 36/2005 rd, s. 3). I 10 § i lagförslag 4 i propositionen finns detaljerade bestämmelser om grunderna för bestämmande av avgiften. Grunderna inbegriper inte prövningsrätt för Finansinspektionen. Beloppet av de avgifter som tas ut begränsas också av den budget som Finansinspektionens direktion har fastställt.

De avgiftsskyldigas rättsskydd har i den gällande lagen säkerställts så att omprövning av Finansinspektionens beslut att påföra tillsynsavgift får begäras hos Finansinspektionen. På motsvarande sätt får ändring i Finansinspektionens beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning sökas genom besvär.

10.4 Skyddet för privatlivet och personuppgifter

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har ansett

att de detaljerade bestämmelser i EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Skyddet för personuppgifter ska i första hand tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagstiftningen. I det sammanhanget bör man undvika nationell speciallagstiftning, som bör reserveras för situationer då den är dels tillåten enligt dataskyddsförordningen, dels nödvändig för att tillgodose skyddet för personuppgifter (se GrUU 14/2018 rd).

På behandling av personuppgifter i samband med utförandet av åtgärder enligt den föreslagna lagstiftningen tillämpas i princip EU:s allmänna dataskyddsförordning och dataskyddslagen. Denna utgångspunkt har uttryckligen lyfts fram också i skäl 51 i ingressen till kredithanteringsdirektivet, enligt vilket den allmänna dataskyddsförordningen tillämpas på behandling av personuppgifter vid tillämpningen av direktivet. Särskilt när personuppgifter behandlas med avseende på direktivet bör det exakta syftet anges, relevant rättslig grund åberopas, relevanta säkerhetskrav i förordningen följas och principerna om nödvändighet, proportionalitet, ändamålsbegränsning, och transparens och proportionerlig lagringstid för uppgifter tillämpas. I kredithanteringsdirektivet och den föreslagna lagstiftningen ingår dessutom punkter som stärker tillgodoseendet av gäldenärernas privatliv och skydd för personuppgifter. I enlighet med de allmänna principerna för kontakter med gäldenärer ska kreditförvärvare och kreditförvaltare i sina kontakter med gäldenärer respektera och skydda gäldenärernas personuppgifter och integritet. En förutsättning för beviljande av verksamhetstillstånd som kreditförvaltare är bland annat att sökanden har tillgång till fungerande förvaltnings- och styrningssystem och tillräckliga interna kontrollmekanismer för att säkerställa att gäldenärens rättigheter respekteras, inklusive att EU:s allmänna dataskyddsförordning följs.

I förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare finns vissa bestämmelser som innehåller nationella specialbestämmelser som gäller bevarande av personuppgifter och som preciserar dataskyddsförordningen. Sådana bestämmelser är 12 § om förutsättningar för beviljande av verksamhetstillstånd och 19 § om bevarande av uppgifter om kreditförvaltning. De nationella specialbestämmelserna grundar sig främst på artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen. Medlemsstaterna kan utfärda nationella specialbestämmelser, om behandlingen antingen grundar sig på situationer där behandlingen av personuppgifter grundar på den personuppgiftsansvariges lagstadgade uppgift (artikel 6.1 c) eller om den är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e). De ovannämnda förslagen till bestämmelser hänför sig till de lagstadgade skyldigheter som föreslås för Finansinspektionen och kreditförvaltarna och som gäller behandlingen av ansökningar om verksamhetstillstånd som kreditförvaltare och bevarandet av uppgifter om kreditförvaltningen. Den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter ska sålunda vara artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. De ovannämnda förslagen till bestämmelser är sådana minimibestämmelser som direktivet förutsätter utan att de inbegriper utnyttjande av nationellt handlingsutrymme. Bestämmelserna kan anses vara proportionerliga mot det legitima mål som eftersträvas med beaktande också av att bestämmelserna om kreditförvaltning och behandlingen och lagringen av personuppgifter som de medför ligger i både borgenärernas och gäldenärernas intresse. Det nationella handlingsutrymme som propositionen innehåller beskrivs närmare i nästa underavsnitt.

I lagförslagen finns vissa bestämmelser som innebär eller kan innebära behandling av personuppgifter som ska betraktas som känsliga. Enligt grundlagsutskottet berör tillåtelse av behandling av känsliga uppgifter själva kärnan i det skydd för personuppgifter som hör till

privatlivet (GrUU 37/2013 rd, s. 2/II). Utskottet har i sin bedömning av omfattningen, exaktheten och innehållet i bestämmelserna om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretess fäst vikt vid huruvida de uppgifter som lämnas ut är känsliga uppgifter (se till exempel GrUU 38/2016 rd, s. 2). Utskottet har av denna orsak särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt (se till exempel GrUU 3/2017 rd, s. 5 på finska). En sådan avgränsning har i utskottets senare praxis ansetts vara en fråga som har betydelse för lagstiftningsordningen (se till exempel GrUU 15/2018 rd, s. 40). Grundlagsutskottet har även framhållit att lagstiftningen om behandling av känsliga personuppgifter bör vara så tydlig och begriplig som möjligt (GrUU 14/2018 rd, s. 5–6). Grundlagsutskottet har i sin praxis framhållit att behandlingen av känsliga uppgifter ska begränsas till vad som är nödvändigt för att uppnå det syfte för vilket uppgifterna har registrerats i systemet (se GrUU 13/2017 rd, på finska). Utskottet har ansett att en fem års bevaringstid för känsliga uppgifter är lång (GrUU 51/2018 rd, s. 16 och GrUU 13/2017 rd, s. 6 på finska) och betonat att ju längre bevaringstiden blir, desto viktigare är det att se till datasäkerheten, övervakningen av användningen av uppgifterna och den registrerades rättssäkerhet (GrUU 28/2016 rd, s. 7 på finska).

I 12 § i lagförslag 1 i propositionen föreskrivs det om förutsättningarna för beviljande av verksamhetstillstånd som kreditförvaltare och i anslutning till detta om kraven på tillförlitlighet och gott anseende för de personer som ingår i sökandens ledning och för dem med kvalificerade innehav i sökanden. Den utredning av en persons tillförlitlighet och goda anseende som förutsätts i den föreslagna bestämmelsen förutsätter behandling av uppgifter ur straffregistret och bötesregistret. Detta förfarande omfattar behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt lagöverträdelser som innefattar brott i enlighet med artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen. Den föreslagna bestämmelsen grundar sig på de minimibestämmelser om förutsättningarna för verksamhetstillstånd som kreditförvaltare som direktivet förutsätter och på skyddsåtgärder vid behandling av personuppgifter. På utlämnandet av uppgifter ur straff- och bötesregistren tillämpas separata bestämmelser om detta, där det uttryckligen anges för vilket ändamål uppgifterna får lämnas ut. I övrigt ska allmänna bestämmelser om skydd för personuppgifter tillämpas vid behandlingen av uppgifter. Till de principer för behandling av personuppgifter som anges i artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen hör bland annat ändamålsbegränsning och uppgiftsminimering. Av dem följer att Finansinspektionen inte får behandla straffregisteruppgifter för andra ändamål som inte hör till ärendet och inte heller i övrigt i större utsträckning eller längre än vad som är nödvändigt med tanke på bedömningen av förutsättningarna för verksamhetstillstånd som kreditförvaltare. Det föreskrivs också särskilt om utlämnande av bötes- och straffregisteruppgifter till utlandet. Det är alltså inte nödvändigt att i den föreslagna lagen ta in särskilda bestämmelser om detta. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till denna del också andra nationella bestämmelser, som tillämpas på aktörerna inom finansbranschen, om bedömning av tillförlitligheten och anseendet hos personer som hör till ledningen, till exempel 7 kap. 4 § 2 mom. i kreditinstitutslagen. Uppgifter om domar i brottmål och om straff har ansetts som i konstitutionellt hänseende känsliga uppgifter (GrUU 51/2018 rd). Även ur denna synvinkel har behandlingen av känsliga personuppgifter i enlighet med de ovan anförda motiveringarna begränsats genom exakta och noggrant avgränsade bestämmelser till endast nödvändiga uppgifter, och bestämmelserna är med beaktande av artiklarna i den allmänna dataskyddsförordningen detaljerade och heltäckande. I samband med skötseln av uppgifter som gäller systemet för verksamhetstillstånd som kreditförvaltare och i samband med tillsynen över kreditförvaltare behöver Finansinspektionen i princip inte behandla sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen, såsom uppgifter om en persons ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse eller medlemskap i fackförening eller hälsa.

Behandlingen av personuppgifter i anslutning till tillsynen över den föreslagna lagstiftningen om kreditförvärvare och kreditförvaltare samt bestämmelserna om utlämnande av uppgifter motsvarar gällande bestämmelser som tillämpas i fråga om andra aktörer på finansmarknaden. I 71 § i lagen om Finansinspektionen föreskrivs det om Finansinspektionens rätt att trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter till andra myndigheter. Bestämmelserna ger inte obegränsad rätt att lämna ut uppgifter till de aktörer som nämns i paragrafen. Finansinspektionen har rätt att lämna ut endast den information som var och en av myndigheterna behöver för att kunna utföra sina uppgifter, och om information lämnas ut till utländska myndigheter, under förutsättning att informationen i den andra staten omfattas av motsvarande tystnadsplikt som Finansinspektionen har. Även den mottagande myndigheten är skyldig att iakttäga lagstiftningen om behandling av personuppgifter. Bestämmelserna kan sålunda inte i oskälig omfattning anses begränsa skyddet för personuppgifter.

I 19 § i förslaget till lag om kreditförvärvare och kreditförvaltare finns bestämmelser om bevarande av uppgifter om kreditförvaltning. Kreditförvaltningsavtal samt kommunikation mellan kreditförvärvare och gäldenärer och anvisningar från kreditförvärvare om utförandet av kreditförvaltningsåtgärderna ska bevaras i fem år från det att kreditförvaltningsavtalet upphörde, dock högst tio år. Uppgifter om kontakter mellan kreditförvärvare och gäldenärer kan i vissa fall innehålla känsliga uppgifter eller kredituppgifter. Grundlagsutskottet har ansett att kreditupplysningar inte som sådana kan betraktas som sådana särskilda personuppgifter som avses i artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen och som det i princip är förbjudet att behandla och att de inte heller bör betraktas som konstitutionellt känsliga uppgifter. Kreditupplysningar kan dock innehålla exempelvis uppgifter om en persons verksamhet i privatlivet och ekonomiska ställning, som kan jämföras med känsliga uppgifter (GrUU 8/2022 rd, GrUU 28/2022 rd). I huvudsak är det dock fråga om andra än känsliga personuppgifter. De bestämmelser om behandling av personuppgifter och om bevaringstiden som ingår i propositionen grundar sig på minimikraven i kredithanteringsdirektivet, är godtagbara med tanke på dataskyddsförordningen och nödvändiga också på det sätt som grundlagsutskottets utlåtandep Praxis om bevarande av känsliga uppgifter förutsätter (GrUU 13/2017 rd, GrUU 51/2018 rd).

10.5 Användning av det nationella handlingsutrymmet

I regeringspropositionen är det fråga om åtgärder för genomförande av kredithanteringsdirektivet. Vid användningen av det nationella handlingsutrymme som direktivet ger möjlighet till ska det på det sätt som grundlagsutskottet kräver tas hänsyn till de krav som följer av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Grundlagsutskottet har i sin praxis understrukit att det i den mån som EU-lagstiftningen kräver eller möjliggör reglering på det nationella planet ska tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (till exempel GrUU 9/2019 rd, s. 2, GrUU 1/2018 rd, s. 3). Utskottet har framhållit att det i regeringens propositioner finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 1/2018 rd, s. 3, GrUU 26/2017 rd, s. 42, GrUU 2/2017 rd, s. 2, GrUU 44/2016 rd, s. 4).

Förslagen är av betydelse särskilt med hänsyn till näringsfriheten, såsom beskrivs ovan. Det nationella handlingsutrymme som kredithanteringsdirektivet erbjuder är relativt litet, men handlingsutrymmet har i möjligaste mån utnyttjats i förslagen. Det föreslås att till exempel advokater befrias från tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna om kreditförvaltning när de utför kreditförvaltningsåtgärder som en del av sitt yrke. Kreditförvaltare ska inte heller

förbjudas att ta emot och inneha gäldenärsers tillgångar på det sätt som artikel 6 i kredithanteringsdirektivet möjliggör.

När det gäller den tillsynsuppgift och de befogenheter som föreslås för Finansinspektionen har lagen om Finansinspektionen flera gånger bedömts av grundlagsutskottet, såsom ovan har konstaterats. De påföljdsbefogenheter och andra befogenheter som Finansinspektionen får enligt lagförslagen är inte nämnvärt av nytt slag varken till sitt innehåll eller sin karaktär.

Regeringen anser att de föreslagna lagarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom direktivet som gäller kreditförvaltare och kreditförvärvare samt ändringsdirektivet till öppenhetsdirektivet innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om kreditförvärvare och kreditförvaltare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på förvärvande och förvaltning av kreditgivarens rättigheter enligt de kreditavtal som kreditinstitutet ingått eller av själva kreditavtalet (*nödlidande kredit*), som i enlighet med artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s tillsynsförordning*, klassificeras som en nödlidande exponering.

Denna lag tillämpas inte på kreditinstitut och inte heller på myndigheter eller andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

Denna lag tillämpas inte på sådan förvaltning av nödlidande krediter som utförs av

1) näringsidkare som är registrerade som kreditgivare (*konsumentkreditgivare*) i enlighet med lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023),

2) advokater eller deras biträden,

3) förvaltare av alternativa investeringsfonder eller EES-baserade förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) för den fonds räkning som de sköter,

4) fondbolag eller utländska EES-fondbolag enligt lagen om placeringsfonder (213/2019) för den fonds räkning som de sköter.

På kreditinstitut och konsumentkreditgivare tillämpas dock 6 § 4 mom., 7 och 8 § samt 10 § 2 mom. när de förvaltar en nödlidande kredit för kreditförvärvarens räkning.

Bestämmelser om krav som gäller indrivning av fordringar finns i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

2 §

Kreditförvärvare

Med *kreditförvärvare* avses i denna lag en fysisk eller en juridisk person som i sin näringsverksamhet förvärvar en nödlidande kredit som beviljats av ett kreditinstitut.

3 §

Kreditförvaltning

Med *kreditförvaltning* avses i denna lag tillgodoseende av rättigheter och fullgörande av skyldigheter avseende nödlidande krediter och utförande av en eller flera av följande åtgärder (*kreditförvaltningsåtgärder*) för kreditförvärvarens räkning:

- 1) indrivning från gäldenären av en nödlidande kredit och insamling från gäldenären av betalningar som ska betalas avseende en kredit,
- 2) omförhandling med gäldenären av villkoren för en nödlidande kredit,
- 3) handläggning av gäldenärernas klagomål över nödlidande krediter,
- 4) information till gäldenären om betalningar som hänför sig till en nödlidande kredit och som ska betalas och om ändringar av betalningarna.

Med *kreditförvaltare* avses i denna lag en juridisk person som i sin näringsverksamhet bedriver kreditförvaltningsverksamhet med stöd av ett verksamhetstillstånd som avses i 3 kap.

4 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

- 1) *kreditinstitut* ett sådant kreditinstitut eller utländskt EES-kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014),
- 2) *konsument* en konsument som avses i 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978),
- 3) *EES-stat* en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 4) *EES-kreditförvaltare* en kreditförvaltare som har ett i en annan EES-stat med stöd av de bestämmelser genom vilka Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU, nedan *kredithanteringsdirektivet*, har införlivats i den statens nationella lagstiftning beviljat verksamhetstillstånd för bedrivande av kreditförvaltningsverksamhet,
- 5) *hemstat* en EES-stat där en EES-kreditförvaltare har fått verksamhetstillstånd för bedrivande av kreditförvaltningsverksamhet,
- 6) *världstat* en EES-stat där en kreditförvaltare som fått verksamhetstillstånd i enlighet med denna lag tillhandahåller eller avser att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster,
- 7) *behörig myndighet* en EES-stats myndighet som i staten i fråga har utsetts till en i artikel 21.3 i kredithanteringsdirektivet avsedd myndighet, eller, om det i staten i fråga med stöd av den nämnda bestämmelsen har utsetts flera än en myndighet, den myndighet som i staten i fråga har utsetts till en i artikel 21.4 i kredithanteringsdirektivet avsedd gemensam kontaktpunkt.

5 §

Allmänna principer för kontakter med gäldenärer

Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med gäldenärer

- 1) handla i god tro, rättvist och professionellt,
- 2) säkerställa att gäldenärerna inte ges information som är vilseledande, otydlig eller felaktig,
- 3) skydda gäldenärernas personuppgifter och integritet,
- 4) säkerställa att det i kommunikationen med gäldenärerna inte förekommer trakasserier, tvång eller otillbörlig påverkan.

2 kap.

Skyldigheter för kreditförvärvare

6 §

Utseende av den som utför kreditförvaltningsåtgärder

En kreditförvärvare ska utse en kreditförvaltare eller en annan fysisk eller juridisk person, som har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet, för utförande av kreditförvaltningsåtgärder, om kreditförvärvaren inte själv sköter dem.

En kreditförvärvare som själv inte har rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet ska utse en utförare av kreditförvaltningsåtgärder när det gäller en nödlidande kredit som beviljats en konsument.

En kreditförvärvare vars hemvist, hemort eller huvudkontor inte finns i en EES-stat ska utse en utförare av kreditförvaltningsåtgärder när det gäller nödlidande krediter som beviljats till fysiska personer eller till i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag avsedda mikroföretag, små företag eller medelstora företag.

Den som utför kreditförvaltningsåtgärder ska meddela Finansinspektionen sitt namn och sina kontaktuppgifter senast när utförandet av kreditförvaltningsåtgärder inleds.

Finansinspektionen ska utan obefogat dröjsmål lämna de uppgifter som avses i 4 mom. till den behöriga myndigheten i värdstaten eller i hemstaten samt till den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga har beviljats.

7 §

Meddelande om överlåtelse

En kreditförvärvare eller den som utsetts till utförare av kreditförvaltningsåtgärder ska meddela gäldenären om överlåtelsen av en nödlidande kredit, utom om gäldenären har fått motsvarande meddelande från någon annan aktör. Meddelandet ska lämnas senast när gäldenären blir föremål för indrivningsåtgärder avseende krediten.

Meddelandet ska innehålla följande uppgifter:

- 1) kreditförvärvarens identifierings- och kontaktuppgifter,
- 2) kontaktuppgifter för förfrågningar som gäller kreditavtalet,
- 3) identifierings- och kontaktuppgifter för en eventuell utsedd utförare av kreditförvaltningsåtgärder och uppgifter om dennes rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet,
- 4) det skuldkapital, de räntor och de andra betalningar som gäldenären har att betala vid tidpunkten då meddelandet lämnas,
- 5) ett omnämnande av att överlåtelsen av den nödlidande krediten till kreditförvärvaren inte påverkar gäldenärens rättigheter i anslutning till kreditförhållandet,
- 6) Finansinspektionens kontaktuppgifter, eller, om gäldenären har sin hemvist, sin hemort eller sitt huvudkontor i en annan EES-stat, kontaktuppgifterna till den behöriga myndigheten i staten i fråga.

Bestämmelser om skyldighet att informera om överföring av krediter som beviljats konsumenterna finns i 7 kap. 25 § i konsumentskyddslagen.

8 §

Kontakt med gäldenären

En kreditförvärvare eller den som utsetts till utförare av kreditförvaltningsåtgärder ska i all kontakt med gäldenären nämna kontaktuppgifterna för förfrågningar som gäller kreditavtalet. Om det är fråga om den första kontakten efter utseendet till utförare av kreditförvaltningsåtgärder, ska dessutom den utseddas identifierings- och kontaktuppgifter och uppgifter om dennes rätt att bedriva kreditförvaltningsverksamhet lämnas till gäldenären.

9 §

Företrädare för kreditförvärvare från ett tredjeland

Om kreditförvärvarens hemvist, hemort eller huvudkontor inte finns i en EES-stat, ska kreditförvärvaren utse och meddela Finansinspektionen en företrädare vars hemvist, hemort eller huvudkontor finns i en EES-stat. Företrädaren svarar för de skyldigheter för kreditförvärvare som föreskrivs i denna lag.

10 §

Kreditförvärvarens skyldighet att meddela överlåtelse av nödlidande krediter

En kreditförvärvare som överlåter en förvärvad nödlidande kredit vidare ska till Finansinspektionen meddela

1) den nya kreditförvärvarens eller den i 9 § avsedda kreditförvärvarens företrädares identifieringsuppgifter,

2) det sammanlagda antalet, utestående beloppet och värdet av de överlåtna krediterna,

3) huruvida överlåtelsen omfattar krediter som beviljats konsumenter,

4) de typer av tillgångar som utgör säkerhet för kreditavtalen i fråga.

Den som har utsetts till utförare av kreditförvaltningsåtgärder svarar för kreditförvärvarens skyldigheter som föreskrivs i denna paragraf.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i de uppgifter som avses i 1 mom., om sättet att lämna in uppgifter och om tidpunkterna för inlämningen.

Finansinspektionen ska utan obefogat dröjsmål lämna de uppgifter som den fått med stöd av denna paragraf till den behöriga myndigheten i den EES-stat där den nya kreditförvärvaren eller en i 9 § avsedd företrädare för kreditförvärvaren har sin hemvist, sin hemort eller sitt huvudkontor.

3 kap.

Kreditförvaltning

11 §

Tillståndspliktig kreditförvaltningsverksamhet

Bedrivande av i denna lag avsedd kreditförvaltningsverksamhet förutsätter verksamhetstillstånd som beviljats av Finansinspektionen. Verksamhetstillstånd kan beviljas juridiska personer vars säte finns i Finland.

I ansökan om verksamhetstillstånd ska det anges om kreditförvaltaren avser att inneha medel från gäldenärer som en del av bedrivandet av kreditförvaltningsverksamhet.

12 §

Förutsättningar för beviljande av verksamhetstillstånd

Finansinspektionen beviljar en sökande verksamhetstillstånd som kreditförvaltare efter att ha konstaterat att följande förutsättningar uppfylls:

1) de personer som ingår i sökandens styrelse och operativa ledning samt de personer som har i artikel 4.1.36 i EU:s tillsynsförordning avsedda kvalificerade innehav i sökanden är tillförlitliga och har gott anseende,

2) de personer som ingår i sökandens styrelse och operativa ledning har i sin helhet tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva affärsverksamhet,

3) sökanden har inrättat effektiva förvaltnings- och styrningssystem och interna kontrollmekanismer,

4) sökanden tillämpar lämpliga verksamhetsprinciper för att skydda gäldenärerna och för att garantera att gäldenärernas rättigheter tillgodoses,

5) sökanden har förfaranden för registrering och handläggning av gäldenärernas klagomål,

6) sökanden har ett separat konto i ett kreditinstitut för förvaring av gäldenärernas medel, om sökanden avser inneha medel från gäldenärerna som en del av bedrivandet av kreditförvaltningsverksamheten.

En person anses inte vara tillförlitlig och ha gott anseende på i 1 mom. 1 punkten avsett sätt, om

1) det i ett straffregister som avses i straffregisterlagen (770/1993) eller i ett bötesregister som avses i lagen om verkställighet av böter (672/2002) finns antecknat att personen påförts straff till följd av ett brott som kan anses visa att personen är olämplig att bedriva kreditförvaltningsverksamhet, utom om straffen när det gäller en person som ingår i sökandens styrelse eller operativa ledning som helhet betraktade ska anses som ringa,

2) personen är föremål för ett pågående insolvensförfarande eller personens handlingsbehörighet annars har begränsats.

En person som ingår i sökandens styrelse eller operativa ledning anses inte heller vara tillförlitlig och ha gott anseende på i 1 mom. 1 punkten avsett sätt, om personen i samband med bedrivandet av affärsverksamhet har försummat att betala skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller att fullgöra sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till avgifter som Tullen tar ut eller på något annat motsvarande sätt har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgiften i fråga.

Finansinspektionen ska vid bedömningen av förutsättningarna enligt 1 mom. 3–5 punkten beakta sökandens storlek och arten, omfattningen och komplexiteten av sökandens verksamhet samt de risker som verksamheten medför för gäldenärens rättigheter.

Om det efter att verksamhetstillståndet beviljats sker en väsentlig förändring i de uppgifter som är en förutsättning för beviljande av verksamhetstillstånd, ska kreditförvaltaren meddela Finansinspektionen om förändringarna. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om lämnandet av meddelande och meddelandets innehåll.

13 §

Handläggningstiden för ansökan om verksamhetstillstånd

Finansinspektionen ska inom 45 dagar från mottagandet av ansökan om verksamhetstillstånd som kreditförvaltare bedöma om alla utredningar och uppgifter som behövs för handläggningen av ansökan har fogats till den. Vid behov ska sökanden ombes komplettera ansökan inom en skälig för kompletteringen fastställd tidsfrist.

Finansinspektionen ska bevilja verksamhetstillstånd eller meddela sökanden om sitt negativa beslut senast inom 90 dagar från det att den har tillgång till alla utredningar och uppgifter som behövs för att handlägga ansökan.

14 §

Återkallande av verksamhetstillstånd

I 26 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) föreskrivs om Finansinspektionens befogenhet att återkalla kreditförvaltarens verksamhetstillstånd. Med avvikelse från bestämmelserna i 2 mom. 2 punkten i den paragrafen kan Finansinspektionen återkalla verksamhetstillståndet på grund av att verksamheten har upphört, om kreditförvaltaren har upphört att bedriva kreditförvaltningsverksamhet i mer än 12 månader. Finansinspektionen kan också återkalla verksamhetstillståndet, om kreditförvaltaren meddelar att denne avstår från det.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål meddela den behöriga myndigheten i värdstaten samt den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga har beviljats att kreditförvaltarens verksamhetstillstånd har återkallats.

15 §

Förteckning över kreditförvaltare som beviljats verksamhetstillstånd

Finansinspektionen ska upprätthålla en förteckning över de kreditförvaltare som beviljats verksamhetstillstånd och över de kreditförvaltare som med stöd av 21 § har rätt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland. Förteckningen ska finnas offentligt tillgänglig på det allmänna datanätet och uppdateras regelbundet.

I förteckningen ska antecknas de uppgifter som avses i de riktlinjer som Europeiska bankmyndigheten meddelat med stöd av artikel 9.1 i kredithanteringsdirektivet.

Om en kreditförvaltares verksamhetstillstånd återkallas, ska kreditförvaltaren utan dröjsmål strykas i förteckningen.

16 §

Kreditförvaltningsavtal

Utförande av kreditförvaltningsåtgärder för en kreditförvärvares räkning förutsätter ett skriftligt avtal (kreditförvaltningsavtal) som ingåtts med kreditförvärvaren och som ska innehålla

- 1) en beskrivning av de kreditförvaltningsåtgärder som ska utföras av kreditförvaltaren,
- 2) villkoren för fastställandet av kreditförvaltarens arvode,
- 3) bestämmelser om kreditförvaltarens rätt att företräda kreditförvärvaren i förhållande till gäldenären,
- 4) ett åtagande att följa den lagstiftning som tillämpas på det kreditförhållande som avtalet gäller samt att behandla gäldenärerna omsorgsfullt och rättvist,
- 5) ett krav på att kreditförvaltaren på förhand meddelar kreditförvärvaren om att kreditförvaltningsåtgärden utkontrakteras.

17 §

Utkontraktering av kreditförvaltningsåtgärd

Kreditförvaltaren får utkontraktera kreditförvaltningsåtgärden till en extern producent av kreditförvaltningstjänster endast med stöd av ett skriftligt utkontrakteringsavtal. I utkontrakteringsavtalet ska det förutsättas att producenten av kreditförvaltningstjänster är skyldig att följa denna lag och annan lagstiftning som är tillämplig på kreditförvaltning när denne utför sina avtalsenliga uppgifter.

Utkontraktering förutsätter dessutom att

- 1) kreditförvaltaren inte samtidigt utkontrakterar alla kreditförvaltningsåtgärder som denne ansvarar för,

2) utkontrakteringen inte påverkar uppfyllandet av förutsättningarna för kreditförvaltarens verksamhetstillstånd, genomförandet av internkontroll eller kontinuiteten i kreditförvaltarens verksamhet,

3) utkontrakteringen inte hindrar Finansinspektionens tillsyn över kreditförvaltaren,

4) kreditförvaltaren har tillgång till alla uppgifter om utkontrakterade kreditförvaltningsåtgärder.

En kreditförvaltare som utkontrakterar kreditförvaltningsåtgärden ska fortfarande ansvara för efterlevnaden av den lagstiftning som är tillämplig på kreditförvaltningen och för sina skyldigheter gentemot kreditförvärvaren och gäldenärerna. Efter det att utkontrakteringsavtalet har löpt ut ska kreditförvaltaren ha den sakkunskap och de resurser som krävs för att utföra de utkontrakterade kreditförvaltningsåtgärderna.

Innan kreditförvaltaren utkontrakterar kreditförvaltningsåtgärden ska denne meddela Finansinspektionen och den behöriga myndigheten i en eventuell värdestat om utkontrakteringen.

18 §

Innehav av gäldenärers medel

Kreditförvaltaren ska förvara medel från gäldenärerna i ett kreditinstitut på ett separat konto för detta ändamål.

När en gäldenär gör en betalning till en kreditförvaltare för att helt eller delvis återbetala en fordran i samband med en nödlidande kredit, är betalningen i fråga giltig gentemot kreditförvärvaren.

När kreditförvaltaren tar emot medel från gäldenären, ska kreditförvaltaren ge denne ett verifikat som styrker det belopp som har betalats.

En i 17 § avsedd producent av kreditförvaltningstjänster får inte inneha gäldenärers medel.

19 §

Bevarande av uppgifter om kreditförvaltning

Kreditförvaltaren ska spara kommunikation med kreditförvärvaren och gäldenärerna samt anvisningar från kreditförvärvaren om utförandet av kreditförvaltningsåtgärderna.

Kreditförvaltningsavtalet och de uppgifter som avses i 1 mom. ska bevaras i fem år från det att kreditförvaltningsavtalet upphörde, dock högst tio år.

Kreditförvaltaren ska bevara ett i 17 § avsett utkontrakteringsavtal och uppgifter om relevanta anvisningar till en i den nämnda paragrafen avsedd producent av kreditförvaltningstjänster i fem år från det att utkontrakteringsavtalet upphörde.

20 §

Handläggning av gäldenärers klagomål

Kreditförvaltaren ska registrera gäldenärernas klagomål över kreditförhållanden och de åtgärder som vidtas med anledning av klagomålen. Gäldenärernas klagomål ska handläggas avgiftsfritt.

4 kap.

Frihet att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster

21 §

Tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster i Finland

EES-kreditförvaltare har rätt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland.

När Finansinspektionen av den behöriga myndigheten i hemstaten får ett meddelande om en EES-kreditförvaltares avsikt att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland, ska Finansinspektionen utan dröjsmål meddela den behöriga myndigheten om mottagandet av meddelandet. Ett motsvarande meddelande ska sändas när Finansinspektionen av den nämnda myndigheten får ett meddelande om förändringar i tidigare lämnade uppgifter.

En EES-kreditförvaltare får börja tillhandahålla tjänster i Finland när Finansinspektionen har meddelat den behöriga myndigheten i hemstaten att Finansinspektionen har tagit emot i 2 mom. avsedda uppgifter, dock senast två månader från det att dessa uppgifter har lämnats till Finansinspektionen.

22 §

Tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat

Om en kreditförvaltare som har fått verksamhetstillstånd i enlighet med denna lag avser att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat, ska den meddela Finansinspektionen om detta och lämna till Finansinspektionen följande uppgifter:

1) den EES-stat där krediten i fråga beviljades, om kreditförvaltaren känner till detta och staten är en annan än värdstaten,

2) adressen till kreditförvaltarens eventuella filial i värdstaten,

3) namnet på och adressen till en eventuell i värdstaten verksam producent av kreditförvaltningstjänster,

4) de som ansvarar för tillhandahållandet av kreditförvaltningsåtgärder i värdstaten,

5) uppgifter om eventuella åtgärder som vidtagits för att anpassa kreditförvaltarens förvaltnings- och styrningssystem samt interna kontrollmekanismer till kraven enligt den lagstiftning som är tillämplig på den nödlidande krediten i värdstaten,

6) en beskrivning av förfarandet för efterlevnad av lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, om de bestämmelser genom vilka Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG har införlivats i värdstatens nationella lagstiftning tillämpas på kreditförvärvare,

7) besked om huruvida kreditförvaltaren har ändamålsenliga sätt att kommunicera på värdstatens språk eller på kreditavtalets språk.

Finansinspektionen ska inom 45 dagar från att ha mottagit alla de uppgifter som avses i 1 mom. vidarebefordra dessa uppgifter till den behöriga myndigheten i värdstaten och information om huruvida kreditförvaltaren har tillstånd att inneha medel från gäldenärerna som en del av bedrivandet av kreditförvaltningsverksamhet. Finansinspektionen ska meddela kreditförvaltaren vilken dag uppgifterna lämnades till den nämnda myndigheten och den dag då denne meddelade att uppgifterna tagits emot. Finansinspektionen ska också lämna alla i 1 mom. avsedda uppgifter till den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga beviljades, om det inte är värdstaten.

Kreditförvaltaren ska meddela Finansinspektionen om senare ändringar i de i 1 mom. avsedda uppgifterna. Finansinspektionen tillämpar då det i 2 mom. föreskrivna förfarandet.

5 kap.

Tillsyn

23 §

Tillsynsmyndighet

Finansinspektionen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen.

24 §

Samarbete med en behörig myndighet i en EES-medlemsstat

Finansinspektionen ska vid skötseln av uppgifter enligt denna lag samarbeta, utbyta information och samordna tillsynsåtgärder med de behöriga myndigheterna i andra EES-stater.

Finansinspektionen ska utan obefogat dröjsmål meddela den behöriga myndigheten i värdstaten och vid behov den behöriga myndigheten i den EES-stat där krediten i fråga beviljades om administrativa påföljder som ålagts en kreditförvaltare som tillhandahåller kreditförvaltningstjänster i en annan EES-stat och om andra tillsynsåtgärder.

25 §

Tillsyn över EES-kreditförvaltare

Finansinspektionen utövar tillsyn över verksamhet som i Finland etablerade filialer till EES-kreditförvaltare bedriver i Finland samt över sådant tillhandahållande av kreditförvaltningstjänster som EES-kreditförvaltare bedriver i Finland utan att etablera filial. På Finansinspektionens rätt att få information och inspektera tillämpas då vad som i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få information om och inspektera tillsynsobjekt samt vad som i 33 a § i den lagen föreskrivs om rätten att förena informations- och inspektionsrätten med vite och i 34 § i den lagen om rätten att anlita utomstående sakkunniga.

Om Finansinspektionen på plats utför en inspektion som gäller en EES-kreditförvaltare, ska Finansinspektionen utan dröjsmål meddela inspektionsresultaten till den behöriga myndigheten i hemstaten.

Om Finansinspektionen anser att en EES-kreditförvaltare bryter mot denna lag eller mot någon annan lagstiftning som tillämpas på kreditförvaltningsverksamhet, ska den lämna information om ärendet till den behöriga myndigheten i hemstaten och begära att myndigheten vidtar lämpliga åtgärder.

Om de åtgärder som den behöriga myndigheten i hemstaten har vidtagit med stöd av en i 3 mom. avsedd begäran visar sig vara otillräckliga och EES-kreditförvaltaren fortsätter ett i momentet avsett förfarande, kan Finansinspektionen vidta behövliga åtgärder med stöd av 33 och 33 a § i lagen om Finansinspektionen samt bestämmelserna om administrativa påföljder i 30 § i denna lag och 4 kap. i lagen om Finansinspektionen.

Trots vad som föreskrivs i 3 och 4 mom. kan Finansinspektionen omedelbart vidta i 4 mom. avsedda åtgärder, om det behövs för att trygga gäldenärens ställning. Finansinspektionen kan dessutom vid vite enligt 33 a § i lagen om Finansinspektionen helt eller delvis förbjuda en EES-kreditförvaltare att tillhandahålla kreditförvaltningstjänster i Finland till dess att lämpliga åtgärder har vidtagits för att avhjälpa överträdelsen.

26 §

Utförande av inspektion i värdstaten

Finansinspektionen ska begära att den behöriga myndigheten i värdstaten bistår vid utförandet av inspektioner på plats i värdstaten av kreditförvaltare eller producenter av kreditförvaltningstjänster. På utförandet av inspektionen tillämpas då värdstatens lagstiftning.

27 §

Begäran från den behöriga myndigheten i värdstaten

Om den behöriga myndigheten i värdstaten begär att Finansinspektionen ska vidta tillsynsåtgärder i fråga om en kreditförvaltare och lämnar Finansinspektionen behövliga uppgifter i ärendet, ska Finansinspektionen inom två månader från begäran lämna den behöriga myndigheten information om de ärenden som gäller åläggande av administrativa påföljder som har inletts eller beslut om dem eller information om andra tillsynsåtgärder eller om skälen till att sådana åtgärder inte har vidtagits.

Finansinspektionen ska regelbundet informera den behöriga myndigheten i värdstaten om hur tillsynsförfarandet framskrider.

28 §

Förvaltning i en annan EES-stat av i Finland beviljad kredit

Om Finansinspektionen anser att en EES-kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsåtgärder i en annan EES-stat bryter mot den lagstiftning som tillämpas på kreditförvaltningsverksamhet eller inte fullgör de skyldigheter som gäller för krediter eller kreditavtal och krediten i fråga har beviljats i Finland, ska Finansinspektionen lämna den behöriga myndigheten i hemstaten uppgifter om ärendet och begära att myndigheten vidtar lämpliga åtgärder.

29 §

Beslut om förbud

Finansinspektionen ska förbjuda kreditförvaltningsverksamhet som bedrivs utan verksamhetstillstånd. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

Finansinspektionen får förena ett förbud med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

6 kap.

Administrativa påföljder och ersättningsansvar

30 §

Påföljdsavgift

Bestämmelser för vilkas försummelse eller överträdelse en i 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen avsedd påföljdsavgift påförs är följande i denna lag:

1) bestämmelserna i 6 § om utseende av den som utför kreditförvaltningsåtgärder samt om det meddelande som ska lämnas till Finansinspektionen med anledning av att utförandet av kreditförvaltningsåtgärder inleds,

2) bestämmelserna i 7 § om lämnande av meddelande om överlåtelser,

3) bestämmelserna i 8 § om kontakt med gäldenären,

4) bestämmelserna i 16 § om ingående av kreditförvaltningsavtal,

5) bestämmelserna i 17 § om utkontraktering av en kreditförvaltningsåtgärd till en producent av kreditförvaltningstjänster,

6) bestämmelserna i 18 § om innehav av gäldenärers medel,

7) bestämmelserna i 19 § om bevarande av uppgifter om kreditförvaltning,

8) bestämmelserna i 20 § om handläggning av gäldenärers klagomål.

Bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen.

31 §

Ersättningsansvar

En kreditförvärvare är skyldig att ersätta skada som vid utförande av kreditförvaltningsåtgärder avseende en nödlidande kredit vållats gäldenären genom ett förfarande som strider mot denna lag.

Om skadan har orsakats av att den som har utsetts att utföra kreditförvaltningsåtgärder har förfarit felaktigt är också den som utför kreditförvaltningsåtgärder ersättningsansvarig för skadan.

En kreditförvärvare som har varit tvungen att betala skadestånd på grund av att den som har utsetts att utföra kreditförvaltningsverksamhet har förfarit felaktigt har rätt att av denne få tillbaka den ersättning som kreditförvärvaren har betalat, om inte kreditförvärvaren och den som utför kreditförvaltningsåtgärder har kommit överens om något annat.

Bestämmelser om skyldigheten att ersätta skada som orsakats vid indrivning av en fordran som förfallit till betalning finns i 15 § i lagen om indrivning av fordringar.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

32 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i Finansinspektionens beslut finns i 73 § i lagen om Finansinspektionen.

Om ett i 13 § 2 mom. avsett beslut inte har fattats inom föreskriven tid, får sökanden anföra besvär i den ordning som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), och då anses besvären gälla beslutet om avvisande av ansökan utan prövning. Besvären ska anföras innan Finansinspektionen har behandlat ansökan.

33 §

Ikraftträdandebestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

På förvärvande eller förvaltande av sådana nödlidande krediter som har överlåtit till kreditförvärvare före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av 15 kap. i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 15 kap. i kreditinstitutslagen (610/2014) en ny 16 §, i stället för den 16 § som upphävts genom lag 394/2019, som följer:

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

16 §

Överlåtelse av nödlidande kreditavtal

Trots vad som föreskrivs i 14 § ska kreditinstitutet på begäran ge en eventuell förvärvare av ett enligt artikel 47a i EU:s tillsynsförordning som en nödlidande exponering klassificerat kreditavtal eller av kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal de uppgifter som behövs för att bedöma värdet av kreditavtalen i fråga eller av kreditgivarens rättigheter samt sannolikheten för återkrav. Uppgifterna ska lämnas med hjälp av mallar och formulär som överensstämmer med de tekniska genomförandestandarder som avses i artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och som antagits av kommissionen.

Ett kreditinstitut får överlåta ett i 1 mom. avsett kreditavtal som klassificerats som nödlidande exponering eller kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal till en i 9 § i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare (/) avsedd kreditförvärvare endast om denne har utsett en företrädare som avses i den paragrafen.

Om ett kreditinstitut överlåter i 1 mom. avsedda kreditavtal eller kreditgivarens rättigheter enligt ett sådant avtal, ska det halvårsvis lämna till Finansinspektionen följande uppgifter:

1) identifieringsuppgifter om kreditförvärvaren eller den i 2 mom. avsedda företrädaren för kreditförvärvaren,

2) antalet, det sammanlagda utestående beloppet och värdet av de överlåtna kreditavtalen och av kreditgivarnas rättigheter enligt avtalen,

3) uppgift om huruvida överlåtelsen innehåller kreditavtal som ingåtts med konsumenter eller kreditgivares rättigheter enligt avtalet,

4) de typer av tillgångar som utgör säkerhet för kreditavtalen.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om innehållet i de uppgifter som avses i 3 mom. och om sättet att lämna in uppgifter och om tidpunkterna för inlämningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 40 § 1 mom., sådant det lyder i lag 403/2024, samt
fogas till 4 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 205/2022 och 403/2024, en ny 7 punkt, i stället för den 7 punkt som upphävts genom lag 352/2017, och till 5 §, sådan den lyder i lagarna 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023, 403/2024, 556/2024, 610/2024 och 679/2024, en ny 16 punkt, i stället för den 16 punkt som upphävts genom lag 524/2021, som följer:

4 §

Tillsynsobjekt

Med *auktoriserade tillsynsobjekt* avses i denna lag

7) kreditförvaltare enligt 3 § 2 mom. i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare (/),

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

16) kreditförvärvare enligt 2 § i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare, företrädare för kreditförvärvare enligt 9 § i den lagen och producenter av kreditförvaltningstjänster enligt 17 § i den lagen,

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 12 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument,

15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 27 kap. 2 § i lagen om placeringsfonder, 20 § i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster, 26 § i lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen, 17 § 2 mom. i lagen om aktiesparkonton (680/2019), 18 kap. 1 § i resolutionslagen, 21 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, 68 eller 71 § i lagen om försäkringsdistribution, 46 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer eller 30 § i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 1 § 7 punkten underpunkt o och 10 § 17 punkten,
av dem 10 § 17 punkten sådan den lyder i lag 404/2024, samt
fogas till 1 § 7 punkten, sådan den lyder delvis ändrad i lag 404/2024, nya underpunkter p och q samt till 10 § en ny 18 punkt, i stället för den 18 punkt som upphävts genom lag 404/2024, och en ny 19 punkt som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

7) följande aktörer som inte är sådana aktörer som avses i 1–6 punkten:

o) godkända publiceringsarrangemang enligt artikel 2.1.34 och godkända rapporteringsmekanismer enligt artikel 2.1.36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s förordning om marknader för finansiella instrument*, som har auktoriserats av Finansinspektionen och som Finansinspektionen med stöd av artikel 27b.1 andra stycket i den förordningen svarar för tillsynen över,
p) kreditförvaltare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare (/) och filialer till EES-kreditförvaltare enligt den lagen,
q) kreditförvärvare och företrädare för kreditförvaltare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare.

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt följande:

17) i fråga om sådana sammanslutningar enligt artikel 27.2 i värdepapperiseringsförordningen som har beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28 i den förordningen är grundavgiften 6 400 euro,

18) i fråga om kreditförvaltare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare är grundavgiften 15 000 euro och i fråga om filialer till EES-kreditförvaltare enligt den lagen är grundavgiften 5 000 euro,

19) i fråga om kreditförvärvare och företrädare för kreditförvärvare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare är grundavgiften 3 500 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 7 kap. 4 § 1 mom. samt 13 § 2 mom. 6 punkten och 13 § 4 mom. samt 7 a kap. 31 § 1 mom.,

sådana de lyder, 7 kap. 4 § 1 mom. i lag 746/2010, 7 kap. 13 § 2 mom. 6 punkten och 13 § 4 mom. i lag 449/2023 samt 7 a kap. 31 § 1 mom. i lag 596/2019, samt
fogas till 7 kap. en ny 23 a § som följer:

7 kap.

Konsumentkrediter

4 §

Förhållande till betaltjänstlagen

Bestämmelserna i 23 a, 24, 30, 31 och 40 § i detta kapitel tillämpas inte på kreditavtal som hör till tillämpningsområdet för betaltjänstlagen.

13 §

God kreditgivningssed

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren

6) i händelse av försenad betalning ger konsumenten information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informerar om hur situationer med betalningsoförmåga kan skötas samt tillhandahåller konsumenten skäliga betalningsarrangemang för främjande av återbetalningen av krediten, om tillhandahållandet av arrangemangen med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och andra omständigheter kan anses ändamålsenligt.

Kreditgivaren ska till sitt förfogande ha förfaranden och verksamhetsprinciper för tillhandahållande av betalningsarrangemang enligt 2 mom. 6 punkten. Ersättningssystemen för kreditgivarnas och kreditförmedlarnas personal får inte vara sådana att de hindrar personalen från att iaktta vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. vid kreditgivning, kreditförmedling eller tillhandahållande av rådgivningstjänster.

23 a §

Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal

Om ett kreditavtal ändras, ska kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft ge konsumenten följande information:

- 1) en tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna samt en redogörelse för vilka ändringar som förutsätter konsumentens samtycke och vilka ändringar som träder i kraft med stöd av lag,
- 2) ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna,
- 3) de sätt att anföra besvär som konsumenten har till sitt förfogande när det gäller de föreslagna ändringarna, tidsfristen för anförande av besvär samt namnet på och adressen till den behöriga myndighet som besvär kan anföras till.

I fråga om ändringar i räntor och avgifter tillämpas vad som föreskrivs i 24 §.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter

På konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom tillämpas dessutom 7 kap. 1 § 3 och 4 mom. och 13, 13 a, 15, 16 och 16 a §, 17 a § 1–5 mom., 18, 19 och 23 §, 23 a § 1 mom., 24 § 1, 2 och 4 mom. samt 25, 26 och 30–35 §. På konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas dessutom 7 kap. 39 och 40 §. Bestämmelserna i 7 kap. 17 a § 1–5 mom. tillämpas dock inte på en bostadskredit med realsäkerhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018) 2 § 1 mom. 4 och 8 punkten samt
fogas till 2 § 1 mom. en ny 9 punkt som följer:

2 §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på

4) indrivningsverksamhet som bedrivs av ett i 4 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsett tillsynsobjekt med undantag för indrivningsverksamhet som bedrivs av ett i 2 mom. 7 och 9 punkten i den paragrafen avsett auktoriserat tillsynsobjekt,

8) näringsidkare som etablerat sig i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som tillfälligt bedriver indrivningsverksamhet i Finland,
9) verksamhet enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkt a, sådan den lyder i lag 414/2024, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

1) i 4 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsedda
a) auktoriserade tillsynsobjekt, med undantag av börser enligt 6 punkten i det momentet, kreditförvaltare enligt 7 punkten i det momentet, centralinstitutet för en sammanslutning enligt

11 punkten i det momentet, sådana sammanslutningar enligt 13 punkten i det momentet som har beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012, holdingföretag enligt 14 punkten i det momentet, godkända publiceringsarrangemang och godkända rapporteringsmekanismer enligt 15 punkten i det momentet, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 16 punkten i det momentet och aktörer enligt 17 punkten i det momentet som erbjuder tillgångsanknutna token till allmänheten eller ansöker om upptagande till handel av tillgångsanknutna token i unionen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) ett nytt 4 mom.
som följer:

16 §

Anmälningssplikt

Anmälningssplikten gäller i 4 § 1 mom. 7 punkten i lagen om Finansinspektionen avsedda kreditförvaltare dock endast om kreditgivarens rättigheter till följd av ett kreditavtal som ska anmälas har överlåtits till kreditförvaltaren i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 7 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i värdepappersmarknadslagen (746/2012) 7 kap. 5 §, sådan den lyder i lag 1278/2015, som följer:

7 kap.

Regelbunden informationsskyldighet

5 §

Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse

En emittent ska offentliggöra sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse utan obefogat dröjsmål senast tre veckor före den bolagsstämma där bokslutet ska framläggas för fastställelse, dock senast fyra månader efter räkenskapsperiodens utgång. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska offentliggöras i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/815 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG vad gäller tekniska tillsynsstandarder för specificering av ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat, nedan *kommissionens tekniska standarder för tillsyn*. Skyldigheten att offentliggöra bokslutet och verksamhetsberättelsen gäller dock inte en emittent som på en reglerad marknad har emitterat endast andra värdepapper än aktier, värdepapper som berättigar till aktier eller därmed jämförbara värdepapper, om dessa värdepappers nominella värde per enhet är minst 100 000 euro eller ett motsvarande belopp i någon annan valuta på emissionsdagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 december 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Näringsminister Wille Rydman

2.

Lag

om ändring av 15 kap. i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 15 kap. i kreditinstitutslagen (610/2014) en ny 16 §, i stället för den 16 § som
upphävts genom lag 394/2019, som följer:

Gällande lydelse

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

Föreslagen lydelse

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

16 §

Överlåtelse av nödlidande kreditavtal

Trots vad som föreskrivs i 14 § ska kreditinstitutet på begäran ge en eventuell förvärvare av ett enligt artikel 47a i EU:s tillsynsförordning som en nödlidande exponering klassificerat kreditavtal eller av kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal de uppgifter som behövs för att bedöma värdet av kreditavtalen i fråga eller av kreditgivarens rättigheter samt sannolikheten för återkrav. Uppgifterna ska lämnas med hjälp av mallar och formulär som överensstämmer med de tekniska genomförandestandarder som avses i artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och som antagits av kommissionen.

Ett kreditinstitut får överlåta ett i 1 mom. avsett kreditavtal som klassificerats som nödlidande exponering eller kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal till en i 9 § i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare (/) avsedd kreditförvärvare endast om denne har utsett en företrädare som avses i den paragrafen.

Om ett kreditinstitut överlåter i 1 mom. avsedda kreditavtal eller kreditgivarens

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rättigheter enligt ett sådant avtal, ska det halvårsvis lämna till Finansinspektionen följande uppgifter:

1) identifieringsuppgifter om kreditförvärvaren eller den i 2 mom. avsedda företrädaren för kreditförvärvaren,

2) antalet, det sammanlagda utestående beloppet och värdet av de överlåtna kreditavtalen och av kreditgivarnas rättigheter enligt avtalen,

3) uppgift om huruvida överlåtelsen innehåller kreditavtal som ingåtts med konsumenter eller kreditgivares rättigheter enligt avtalet,

4) de typer av tillgångar som utgör säkerhet för kreditavtalen.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om innehållet i de uppgifter som avses i 3 mom. och om sättet att lämna in uppgifter och om tidpunkterna för inlämningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 40 § 1 mom., sådant det lyder i lag 403/2024, samt

fogas till 4 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 205/2022 och 403/2024, en ny 7 punkt, i stället för den 7 punkt som upphävts genom lag 352/2017, och till 5 §, sådan den lyder i lagarna 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023, 403/2024, 556/2024, 610/2024 och /2024, en ny 16 punkt, i stället för den 16 punkt som upphävts genom lag 524/2021, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Tillsynsobjekt

Med auktoriserade tillsynsobjekt avses i denna lag

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 12 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 27 kap. 2 § i lagen om placeringsfonder, 20 § i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster, 26 § i lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen, 17 § 2 mom. i lagen om

Föreslagen lydelse

4 §

Tillsynsobjekt

Med auktoriserade tillsynsobjekt avses i denna lag

7) kreditförvaltare enligt 3 § 2 mom. i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare (/),

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

16) kreditförvärvare enligt 2 § i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare, företrädare för kreditförvärvare enligt 9 § i den lagen och producenter av kreditförvaltningstjänster enligt 17 § i den lagen,

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 12 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 27 kap. 2 § i lagen om placeringsfonder, 20 § i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster, 26 § i lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen, 17 § 2 mom. i lagen om

Gällande lydelse

aktiesparkonton (680/2019), 18 kap. 1 § i resolutionslagen, 21 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, 68 eller 71 § i lagen om försäkringsdistribution eller 46 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer.

Föreslagen lydelse

aktiesparkonton (680/2019), 18 kap. 1 § i resolutionslagen, 21 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, 68 eller 71 § i lagen om försäkringsdistribution, 46 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer eller 30 § i lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 1 § 7 punkten underpunkt o och 10 § 17 punkten,
av dem 10 § 17 punkten sådan den lyder i lag 404/2024, samt
fogas till 1 § 7 punkten, sådan den lyder delvis ändrad i lag 404/2024, nya underpunkter p och q samt till 10 § en ny 18 punkt, i stället för den 18 punkt som upphävts genom lag 404/2024, och en ny 19 punkt som följer:

Gällande lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

7) följande aktörer som inte är sådana aktörer som avses i 1–6 punkten:

o) godkända publiceringsarrangemang enligt artikel 2.1.34 och godkända rapporteringsmekanismer enligt artikel 2.1.36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s förordning om marknader för finansiella instrument*, som har auktoriserats av

Föreslagen lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

7) följande aktörer som inte är sådana aktörer som avses i 1–6 punkten:

o) godkända publiceringsarrangemang enligt artikel 2.1.34 och godkända rapporteringsmekanismer enligt artikel 2.1.36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s förordning om marknader för finansiella instrument*, som har auktoriserats av

Gällande lydelse

Finansinspektionen och som
Finansinspektionen med stöd av artikel 27b.1
andra stycket i den förordningen svarar för
tillsynen över.

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än
sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt
följande:

17) i fråga om sådana sammanslutningar
enligt artikel 27.2 i
värdepapperiseringsförordningen som har
beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28
i den förordningen är grundavgiften 6 400
euro.

Föreslagen lydelse

Finansinspektionen och som
Finansinspektionen med stöd av artikel 27b.1
andra stycket i den förordningen svarar för
tillsynen över,

p) kreditförvaltare enligt lagen om
kreditförvärvare och kreditförvaltare (/)
och filialer till EES-kreditförvaltare enligt
den lagen,

q) kreditförvärvare och företrädare för
kreditförvaltare enligt lagen om
kreditförvärvare och kreditförvaltare.

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än
sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt
följande:

17) i fråga om sådana sammanslutningar
enligt artikel 27.2 i
värdepapperiseringsförordningen som har
beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28
i den förordningen är grundavgiften 6 400
euro,

18) i fråga om kreditförvaltare enligt lagen
om kreditförvärvare och kreditförvaltare är
grundavgiften 15 000 euro och i fråga om
filialer till EES-kreditförvaltare enligt den
lagen är grundavgiften 5 000 euro,

19) i fråga om kreditförvärvare och
företrädare för kreditförvärvare enligt lagen
om kreditförvärvare och kreditförvaltare är
grundavgiften 3 500 euro,

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 7 kap. 4 § 1 mom. samt 13 § 2 mom. 6 punkten och 13 § 4 mom. samt 7 a kap. 31 § 1 mom., sådana de lyder, 7 kap. 4 § 1 mom. i lag 746/2010, 7 kap. 13 § 2 mom. 6 punkten och 13 § 4 mom. i lag 449/2023 samt 7 a kap. 31 § 1 mom. i lag 596/2019, samt fogas till 7 kap. en ny 23 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

7 kap.

Konsumentkrediter

Konsumentkrediter

4 §

4 §

Förhållande till betaltjänstlagen

Förhållande till betaltjänstlagen

Bestämmelserna i 24, 30, 31 och 40 § i detta kapitel tillämpas inte på kreditavtal som hör till tillämpningsområdet för betaltjänstlagen (290/2010).

Bestämmelserna i 23 a, 24, 30, 31 och 40 § i detta kapitel tillämpas inte på kreditavtal som hör till tillämpningsområdet för betaltjänstlagen.

13 §

13 §

God kreditgivningssed

God kreditgivningssed

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren

6) i händelse av försenad betalning ger konsumenten information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informerar om hur situationer med betalningsoförmåga kan skötas samt att kreditgivaren förhåller sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang.

6) i händelse av försenad betalning ger konsumenten information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informerar om hur situationer med betalningsoförmåga kan skötas samt *tillhandahåller konsumenten skäliga betalningsarrangemang för främjande av återbetalningen av krediten, om tillhandahållandet av arrangemangen med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och andra omständigheter kan anses ändamålsenligt.*

Ersättningssystemen för kreditgivarnas och kreditförmedlarnas personal får inte vara sådana att de hindrar personalen från att iaktta vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. vid kreditgivning, kreditförmedling eller tillhandahållande av rådgivningstjänster.

Kreditgivaren ska till sitt förfogande ha förfaranden och verksamhetsprinciper för tillhandahållande av betalningsarrangemang enligt 2 mom. 6 punkten. Ersättningssystemen för kreditgivarnas och kreditförmedlarnas personal får inte vara sådana att de hindrar personalen från att iaktta vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. vid kreditgivning, kreditförmedling eller tillhandahållande av rådgivningstjänster.

23 a §

Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal

Om ett kreditavtal ändras, ska kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft ge konsumenten följande information:

1) en tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna samt en redogörelse för vilka ändringar som förutsätter konsumentens samtycke och vilka ändringar som träder i kraft med stöd av lag,

2) ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna,

3) de sätt att anföra besvär som konsumenten har till sitt förfogande när det gäller de föreslagna ändringarna, tidsfristen för anförande av besvär samt namnet på och adressen till den behöriga myndighet som besvär kan anföras till.

I fråga om ändringar i räntor och avgifter tillämpas vad som föreskrivs i 24 §.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter

På konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom tillämpas dessutom 7 kap. 1 § 3 och 4 mom. och 13, 13 a, 15, 16 och 16 a §, 17 a § 1–5 mom., 18, 19 och 23 §, 24 § 1, 2 och 4 mom. samt 25, 26 och 30–35 §. På konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas dessutom 39 och 40 § i det kapitlet. Bestämmelserna i 7 kap. 17 a § 1–5 mom. tillämpas dock inte på en bostadskredit med realsäkerhet.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter

På konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom tillämpas dessutom 7 kap. 1 § 3 och 4 mom. och 13, 13 a, 15, 16 och 16 a §, 17 a § 1–5 mom., 18, 19 och 23 §, 23 a § 1 mom., 24 § 1, 2 och 4 mom. samt 25, 26 och 30–35 §. På konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas dessutom 7 kap. 39 och 40 §. Bestämmelserna i 7 kap. 17 a § 1–5 mom. tillämpas dock inte på en bostadskredit med realsäkerhet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018) 2
§ 1 mom. 4 och 8 punkten samt
fogas till 2 § 1 mom. en ny 9 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på

Denna lag tillämpas inte på

4) indrivningsverksamhet som bedrivs av ett
i 4 § i lagen om Finansinspektionen
(878/2008) avsett tillsynsobjekt,

4) indrivningsverksamhet som bedrivs av ett
i 4 § i lagen om Finansinspektionen
(878/2008) avsett tillsynsobjekt *med
undantag för indrivningsverksamhet som
bedrivs av ett i 2 mom. 7 och 9 punkten i den
paragrafen avsett auktoriserat tillsynsobjekt,*

8) näringsidkare som etablerat sig i en annan
stat inom Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet och som tillfälligt bedriver
indrivningsverksamhet i Finland.

8) näringsidkare som etablerat sig i en annan
stat inom Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet och som tillfälligt bedriver
indrivningsverksamhet i Finland,

9) *verksamhet enligt lagen om
kreditförvärvare och kreditförvaltare (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
1 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkt a, sådan den lyder i lag 414/2024, som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på
1) i 4 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsedda
a) auktoriserade tillsynsobjekt, med undantag av börser enligt 6 punkten i det momentet, centralinstitutet för en sammanslutning enligt 11 punkten i det momentet, sådana sammanslutningar enligt 13 punkten i det momentet som har beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012, holdingföretag enligt 14 punkten i det momentet, godkända publiceringsarrangemang och godkända rapporteringsmekanismer enligt 15 punkten i det momentet, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 16 punkten i det momentet och aktörer enligt 17 punkten i det momentet som erbjuder tillgångsanknutna token till allmänheten eller ansöker om upptagande till handel av tillgångsanknutna token i unionen,

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på
1) i 4 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsedda
a) auktoriserade tillsynsobjekt, med undantag av börser enligt 6 punkten i det momentet, *kreditförvaltare enligt 7 punkten i det momentet*, centralinstitutet för en sammanslutning enligt 11 punkten i det momentet, sådana sammanslutningar enligt 13 punkten i det momentet som har beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012, holdingföretag enligt 14 punkten i det momentet, godkända publiceringsarrangemang och godkända rapporteringsmekanismer enligt 15 punkten i det momentet, leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster enligt 16 punkten i det momentet och aktörer enligt 17 punkten i det momentet som erbjuder tillgångsanknutna token till allmänheten eller ansöker om upptagande till handel av tillgångsanknutna token i unionen,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 16 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) ett nytt 4 mom.
som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

16 §

Anmälningssplikt

Anmälningssplikt

*Anmälningssplikten gäller i 4 § 1 mom. 7
punkten i lagen om Finansinspektionen
avsedda kreditförvaltare dock endast om
kreditgivarens rättigheter till följd av ett
kreditavtal som ska anmälas har överlåtits till
kreditförvaltaren i fråga.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 7 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värdepappersmarknadslagen (746/2012) 7 kap. 5 §, sådan den lyder i lag 1278/2015,
som följer:

Gällande lydelse

7 kap.

Regelbunden informationsskyldighet

5 §

Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse

En emittent ska offentliggöra sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse utan obefogat dröjsmål senast tre veckor före den bolagsstämma där bokslutet ska framläggas för fastställelse, dock senast fyra månader efter räkenskapsperiodens utgång. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska offentliggöras i enlighet med kommissionens tekniska standarder för tillsyn.

Föreslagen lydelse

7 kap.

Regelbunden informationsskyldighet

5 §

Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse

En emittent ska offentliggöra sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse utan obefogat dröjsmål senast tre veckor före den bolagsstämma där bokslutet ska framläggas för fastställelse, dock senast fyra månader efter räkenskapsperiodens utgång. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska offentliggöras i enlighet med kommissionens *delegerade förordning (EU) 2019/815 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG vad gäller tekniska tillsynsstandarder för specificering av ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat, nedan **kommissionens tekniska standarder för tillsyn***. Skyldigheten att offentliggöra bokslutet och verksamhetsberättelsen gäller dock inte en emittent som på en reglerad marknad har emitterat endast andra värdepapper än aktier, värdepapper som berättigar till aktier eller därmed jämförbara värdepapper, om dessa värdepappers nominella värde per enhet är minst 100 000 euro eller ett motsvarande belopp i någon annan valuta på emissionsdagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .